

ΑΛΓΕΡΙΑ

Ετήσια Έκθεση 2015

ΑΛΓΕΡΙ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016.

Συντάκτης : Δρ Νικόλαος Π. Μπελιάς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

II. Η ΑΛΓΕΡΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

A. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- 1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ :
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ**
- 2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ**
- 3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ**
- 4. ΕΝΕΡΓΕΙΑ**
- 5. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ**
- 6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ**

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- 1. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ**
- 2. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**
- 3. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ**
- 4. ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Γ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- 1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**
- 2. ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ**
- 3. ΑΔΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ**
- 4. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ**
- 5. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ**
- 6. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ**
- 7. ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**

ΙΙΙ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΛΓΕΡΙΑΣ

Α. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΛΓΕΡΙΑΣ

- 1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ**
- 2. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΑΛΓΕΡΙΑ**
- 3. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ**
- 4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ**
- 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ**

Β) ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- 1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**
- 2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ**
- 3. ΕΝΕΡΓΕΙΑ**
- 4. ΓΕΩΡΓΙΑ**
- 5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ**
- 6. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**
- 7. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ**
- 8. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**

Γ) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ

- 1. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΜΑΣ**
- 2. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ**
- 3. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- 1. ΕΚΘΕΣΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ**
- 2. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ**

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αλγερία είναι η μεγαλύτερη σε έκταση χώρα της Αφρικής και η δέκατη μεγαλύτερη στον κόσμο. Κατέχει στρατηγική θέση σε μία ιδιαίτερα ασταθή γεωγραφική περιοχή και συνορεύει προς ανατολάς με Λιβύη και Τυνησία, δυτικά με Μαρόκο, Δυτική Σαχάρα και Μαυριτανία και στο Νότο με Μάλι και Νίγηρα. Διαθέτει 1000 χλμ ακτογραμμής στη Δυτική Μεσόγειο, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της χώρας αποτελείται από ερημικές εκτάσεις στη Σαχάρα και τα υψίπεδα της ενδοχώρας.

Οι μεγαλύτερες πόλεις (Αλγέρι, Οράν, Κωνσταντίνη, Σετίφ και Αναμπα) βρίσκονται στην παραλιακή λωρίδα, ενώ μόλις το 17% της γης είναι καλλιεργήσιμη και 3,1 % αρδεύσιμη. Το κλίμα είναι ξηρό ηπειρωτικό, ήπιο στα παράλια της χώρας και χαρακτηρίζεται από απότομες διακυμάνσεις στην έρημο και την ενδοχώρα. Η μέση θερμοκρασία στην παραλιακή ζώνη ανέρχεται σε 10 βαθμούς Κελσίου το χειμώνα και 26 το καλοκαίρι, ενώ στη Σαχάρα φθάνει από -10 σε 53 βαθμούς ανάλογα με την ώρα και την εποχή.

Ο πληθυσμός της Αλγερίας ξεπέρασε πρόσφατα τα 40 εκατ. και καταγράφει έντονο δημογραφικό δυναμισμό με ετήσια αύξηση κατά 1,85%. Περίπου 45% του πληθυσμού αποτελείται από νέους κάτω των 25 ετών, γεγονός που αντιπροσωπεύει μεγάλη πρόκληση αναφορικά με τη δημιουργία εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας στο μέλλον και την ένταξή τους στον ενεργό πληθυσμό. Η χώρα περιλαμβάνει δύο κυρίως πληθυσμιακές ομάδες, Άραβες και Βέρβερους, με τους τελευταίους να αποτελούν το 17% περίπου του συνολικού πληθυσμού. Η Αλγερία είναι θρησκευτικά ομοιογενής με 99% μουσουλμάνους σουνίτες. Επίσημη γλώσσα είναι η αραβική ενώ ευρύτατα ομιλείται η γαλλική καθώς και βερβερικές διάλεκτοι.

Η Αλγερία απέκτησε την ανεξαρτησία της το 1962 μετά από σκληρότατο πόλεμο (1954-1962) εναντίον της γαλλικής αποικιοκρατίας, που προσέλαβε ιδιαίτερη οξύτητα λόγω και της ύπαρξης ενός σχεδόν εκατ. γάλλων και ευρωπαϊών αποίκων. Μετά την ανεξαρτησία τη διακυβέρνηση ανέλαβε το Μέτωπο Εθνικής Απελευθέρωσης (FLN) που εγκαθίδρυσε μονοκομματικό καθεστώς και κρατικοποίησε τις σημαντικότερες παραγωγικές μονάδες.

Το Σύνταγμα του 1989, σε μια προσπάθεια αποφόρτισης της κοινωνικής δυσανεξίας εξαιτίας της οξυτάτης οικονομικής κρίσης, εισήγαγε πολυκομματικό καθεστώς και ελεύθερες εκλογές. Στις δημοτικές και εθνικές εκλογές του 1990 και 1991 αντίστοιχα νικητής αναδείχθηκε το ριζοσπαστικό Ισλαμικό Μέτωπο Σωτηρίας. Μετά την ακύρωση των εκλογών από το στρατό, οι ισλαμιστές κατέφυγαν σε ένοπλο αγώνα και εκτεταμένη τρομοκρατία που παρέλυσε τη χώρα από το 1992 μέχρι το 1999.

Μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου (που στοίχισε τη ζωή, κατά τη δεκαετία του 1990, σε πάνω από 150.000 αλγερινούς) τη συμφωνία εθνικής συμφιλίωσης και την αμνήστευση των ένοπλων ισλαμιστών, ο Πρόεδρος Α. Bouteflika - ο οποίος διανύει ήδη αισίως την τέταρτη πενταετή θητεία του στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας - σταθεροποίησε την οικονομία και επανέφερε την πολιτική ομαλότητα.

Η Αλγερία συμμετέχει ενεργά στην Αφρικανική Ένωση, στον Αραβικό Σύνδεσμο και στην Οργανισμό Ισλαμικής Συνεργασίας. Λόγω του πολυετούς πολέμου της ανεξαρτησίας που είχε ευρεία διεθνή απήχηση, διαθέτει ιστορικά ιδιαίτερο κύρος στο Κίνημα των Αδεσμεύτων, ενώ συμμετέχει ενεργά και στον ΟΠΕΠ. Έχει υπογράψει Συμφωνία Σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και συμμετέχει δραστήρια στην Ένωση για τη Μεσόγειο και στην Ομάδα διαλόγου 5+5 των χωρών της Δυτικής Μεσογείου. Η αλγερινή διπλωματία αναλαμβάνει επίσης συχνά, αρκετές φορές με επιτυχία, διαμεσολαβητικό ρόλο για την διευθέτηση διεθνών ή περιφερειακών κρίσεων.

Το πολίτευμα της Αλγερίας είναι Προεδρική Δημοκρατία με σύστημα δύο νομοθετικών σωμάτων. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον Πρωθυπουργό, ο οποίος με τη σειρά του ορίζει τα μέλη της κυβέρνησης. Η Εθνική Λαϊκή Συνέλευση έχει 462 μέλη τα οποία εκλέγονται με πενταετή θητεία και το Συμβούλιο του Έθνους (Γερουσία) έχει 144 μέλη εκ των οποίων τα 96 εκλέγονται για εξαετή θητεία και τα υπόλοιπα 48 ορίζονται από τον Πρόεδρο. Ο Πρόεδρος Α. Bouteflika επανεξελέγη το 2014 με ποσοστό 81%, ενώ το ποσοστό συμμετοχής στις τελευταίες εκλογές ανήλθε σε 52%.

Η χώρα δεν αντιμετώπισε ιδιαίτερα προβλήματα, πέρα από μερικές μικρής έκτασης διαδηλώσεις που αντιμετωπίστηκαν με γενναιόδωρη αύξηση μισθών και επιδομάτων. την περίοδο της «Αραβικής άνοιξης» το 2011. Οι τελευταίες δημοτικές και βουλευτικές εκλογές έγιναν το 2012, με συμμετοχή 43% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων. Στις εκλογές συμμετείχαν 44 συνολικά κόμματα, περιλαμβανομένων 7 κομμάτων ισλαμικού προσανατολισμού και αρκετών αριστερών παρατάξεων. Το FLN απέσπασε 220 έδρες ενώ η επίσης συμμετέχουσα στην προεδρική πλειοψηφία Εθνική Δημοκρατική Συσπείρωση (RND) περιορίστηκε σε 68 έδρες. Από την πλευρά της αντιπολίτευσης η Πράσινη Συμμαχία που συγκρότησαν τρία κόμματα ισλαμικής κατεύθυνσης έλαβε μόνο 49 έδρες, ενώ τα σοσιαλιστικά και αριστερά κόμματα FFS και PT απέσπασαν 27 και 17 έδρες αντίστοιχα.

Η Αλγερία διαθέτει πλουραλιστικό σύστημα μέσων μαζικής ενημέρωσης. Πέραν της κρατικής τηλεόρασης που διαθέτει 5 κανάλια, υπάρχουν και 13 ανεξάρτητοι τηλεοπτικοί σταθμοί που εκπέμπουν και στις τρεις ομιλούμενες γλώσσες (αραβική, γαλλική και βερβερική διάλεκτο) καθώς και πολλοί ραδιοφωνικοί σταθμοί. Υπάρχουν επίσης 12 εθνικές και αρκετές περιφερειακές εφημερίδες - μεταξύ των οποίων και αρκετές αντιπολιτευόμενες, όπως η El Watan και Liberté - καθώς και πολλές ιστοσελίδες ειδησεογραφικού περιεχομένου.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει, τέλος, να γίνει στους ένοπλους και το δικαστικό σώμα που απολαμβάνουν σημαντικών προνομίων και αποτελούν το σκληρό πυρήνα του κρατικού μηχανισμού. Στην κορυφή της δικαστικής εξουσίας βρίσκεται το Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο περιλαμβάνει 150 μέλη κατανεμημένα σε 8 τμήματα. Τα μέλη του, τα οποία δεν έχουν ηλικιακό όριο θητείας, επιλέγονται από το Ανώτατο Συμβούλιο Δικαιοσύνης, στο οποίο προεδρεύει ο εκάστοτε Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Οι ένοπλες δυνάμεις απαρτίζονται από 512.000 αξιωματικούς και οπλίτες, θεωρούνται από τις πλέον εμπειροπόλεμες και καλύτερα εκπαιδευμένες στον αραβικό κόσμο και απορροφούν σημαντικό τμήμα του κρατικού προϋπολογισμού. Το προσωπικό των δυνάμεων ασφαλείας- αστυνομία και χωροφυλακή - έχει πολυετή εμπειρία και υψηλή τεχνογνωσία σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας και αυξήθηκε από 90.000 σε 209.000 την τελευταία πενταετία. Η Αλγερία εμφανίζει αναλογία 1 αστυνομικό ανά 187 πολίτες, έναντι 1 ανά 717 στην Τυνησία και 1 ανά 455 στη Γαλλία.

II. Η ΑΛΓΕΡΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σε αντίθεση με την αστάθεια, τις πολιτικές αναταραχές ή και τις ένοπλες συγκρούσεις που χαρακτηρίζουν πολλές άλλες αραβικές χώρες, η Αλγερία διανύει την τελευταία δεκαπενταετία μία μακρά περίοδο πολιτικής σταθερότητας και οικονομικής ανοικοδόμησης.

Εκμεταλλευόμενη την αύξηση των διεθνών τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου η Αλγερία επέτυχε σταδιακά σημαντικά πλεονάσματα στο εμπορικό της ισοζύγιο, της τάξεως των 10-15 δις. δολαρίων ετησίως την περίοδο 2005-2013, εξόφλησε σχεδόν εξ ολοκλήρου το εξωτερικό της χρέος και συσσώρευσε συναλλαγματικά αποθέματα που ανήλθαν το 2013 στο ύψος ρεκόρ των 193 δις. δολαρίων. Το κατά κεφαλή εισόδημα διπλασιάστηκε κατά την τελευταία δεκαετία και ανέρχεται σήμερα σε 4.138 δολ. ΗΠΑ, ενώ το ΑΕΠ, σε τρέχουσες τιμές, υπολογίζεται το 2015 σε 16.569,3 δις. δηνάρια, ήτοι σε 167 περίπου δις. δολ. ΗΠΑ.

A. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ : ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η αλγερινή οικονομία χαρακτηρίζεται διαχρονικά από υψηλό βαθμό εξάρτησης από την παραγωγή υδρογονανθράκων. **Ο τομέας των υδρογονανθράκων αντιπροσωπεύει 35% του ΑΕΠ, 60% των εσόδων του προϋπολογισμού και 97% των εξαγωγών. Η Αλγερία συγκαταλέγεται στις 15 πρώτες πετρελαιοπαραγωγούς χώρες με παραγωγική δυναμικότητα 1,3 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Τα βεβαιωμένα αποθέματα πετρελαίου ανέρχονται σε 12,3 δις βαρέλια. Εξάλλου, η Αλγερία αποτελεί, ως γνωστό, έναν από τους κύριους προμηθευτές φυσικού αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε μέσω αγωγών, είτε μέσω εξαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ- LNG), ενώ κατατάσσεται, στην 6^η θέση μεταξύ των εξαγωγέων ΥΦΑ σε παγκόσμια κλίμακα, με μερίδιο 5% επί των συνολικών εξαγωγών.**

Σημαντικότερο πρόβλημα της αλγερικής οικονομίας αποτελεί η στρεβλή παραγωγική της διάρθρωση, η υπερβολική της δηλαδή εξάρτηση από εξαγωγές υδρογονανθράκων και, συνακόλουθα, από τις εισαγωγές πάσης φύσεως αγαθών, οι οποίες εκτινάχτηκαν από 10 δις. ευρώ το 2002 σε 57 δις. το 2014 και σε 52 δις το περασμένο έτος.

Η Αλγερία, μεγαλύτερη σε έκταση χώρα της Αφρικής, κατέχει την πρώτη θέση στην Αφρική και τη **10^η παγκοσμίως ως παραγωγός φυσικού αερίου** (το 2015 παρήγαγε 83,3 bcm φυσικού αερίου). Διαθέτει, εξάλλου, εκτιμώμενα **αποθέματα της τάξεως των 160 tcf συμβατικού φυσικού αερίου**, τα οποία την κατατάσσουν στην **3^η θέση παγκοσμίως**, ενώ, σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών, διαθέτει και τα μεγαλύτερα αποθέματα σχιστολιθικού αερίου μετά από Κίνα και Αργεντινή.

Την τελευταία δεκαετία η Αλγερία υιοθέτησε σειρά οικονομικών μεταρρυθμίσεων για το άνοιγμα της οικονομίας και την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας. Παράλληλα, το 2005 υπέγραψε Συμφωνία Σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση που προβλέπει μείωση δασμών και διευκόλυνση της πρόσβασης των κοινοτικών επιχειρήσεων στην αλγερινή αγορά.

Παρά τις προσπάθειες όμως αυτές και την αναθέρμανση του επιχειρηματικού ενδιαφέροντος εκατοντάδων ξένων ομίλων, που επιδιώκουν, όπως είναι φυσικό, να καρπωθούν ένα μέρος από την τεράστια πίτα των πετρελαιοδολαρίων, το **μοντέλο οικονομικού εθνικισμού** που χαρακτηρίζεται από εμμονή στην εθνική κυριαρχία και στον κρατικό έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των σημαντικότερων τομέων της οικονομίας παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητο. Βασικότερος λόγος είναι ότι ο ιδιότυπος αυτός εθνικισμός αποτελεί την ισχυρότερη νομιμοποιητική βάση του καθεστώτος. Εξάλλου, μία πραγματική απελευθέρωση της οικονομίας θα συνεπαγόταν την απώλεια του ελέγχου των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών και ως εκ τούτου τη διάβρωση της εξουσίας και των προνομίων της ιθύνουσας τάξης.

Η Αλγερία παραμένει συνεπώς, σε μεγάλο βαθμό, μία κρατικά ελεγχόμενη οικονομία. Η **Sonatrach**, το κρατικό μονοπώλιο στον τομέα του πετρελαίου και φυσικού αερίου, η οποία συνεργάζεται με πολλούς από τους μεγαλύτερους ξένους ομίλους, λειτουργεί σαν κράτος εν κράτει και διασφαλίζει το 97% των εξαγωγών της χώρας.

Αντίστοιχα, οι υπό δημόσιο έλεγχο τράπεζες εξασφαλίζουν το 90% της τραπεζικής χρηματοδότησης, ενώ η BEA -η αποκαλούμενη τράπεζα της Sonatrach - διαθέτει από μόνη της το 39% του ενεργητικού του συνόλου των τραπεζών. Αν και λειτουργούν αρκετές ξένες - κυρίως γαλλικές - τράπεζες, το χρηματοπιστωτικό σύστημα παραμένει απηρχαιωμένο, δύσκαμπτο και γραφειοκρατικό. Σε εμβρυσώδη κατάσταση είναι και η κεφαλαιαγορά, με 5 μόλις εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο του Αλγερίου. Η συνολική κεφαλαιοποίηση του Χρηματιστηρίου ανέρχεται σε 13 δισ. δηνάρια, ήτοι 123,5 εκ. ευρώ, μικρότερη δηλαδή από 1% του ΑΕΠ.

Οι αλγερινές τράπεζες διαθέτουν αυξημένη ρευστότητα την οποία όμως δεν είναι σε θέση να διοχετεύσουν στην παραγωγική οικονομία. Επισημαίνεται ότι πολύ μεγάλο μέρος των συναλλαγών διενεργείται εκτός του επίσημου τραπεζικού συστήματος, λόγω της ύπαρξης εκτεταμένης **παραοικονομίας** αλλά και της

παράλληλης ισοτιμίας του δηναρίου, η οποία είναι κατά σχεδόν 50% χαμηλότερη από την επίσημη ισοτιμία.

Σε πολλούς βιομηχανικούς κλάδους οι μεγαλύτερες εταιρείες βρίσκονται υπό κρατικό έλεγχο, όπως πχ. η κρατική εταιρεία τσιμέντου, η κρατική εταιρεία χρωμάτων, η κρατική εταιρεία λιπασμάτων, χάρτου κοκ.

Στον κατασκευαστικό τομέα που γνώρισε ιδιαίτερη άνθηση την τελευταία δεκαετία, οι μεγαλύτερες κατασκευαστικές επιχειρήσεις και γραφεία μελετών είναι επίσης κρατικά και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και του Υπουργείου Οικισμού.

Κρατικά είναι ακόμα τα μεγαλύτερα ξενοδοχεία, με ελάχιστες μόνο εξαιρέσεις. Η Αλγερία δεν διαθέτει αναπτυγμένες τουριστικές υποδομές και σε αντίθεση με γειτονικές της χώρες δεν θεωρείται ιδιαίτερα ανοικτή στον τουρισμό, αφού προσελκύει 2 περίπου εκατ. επισκέπτες ετησίως, το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος των οποίων απαρτίζεται από άτομα αλγερινής καταγωγής που επισκέπτονται τακτικά τη χώρα για οικογενειακούς κυρίως λόγους. Ο τουρισμός συμβάλει κατά μόλις 1,5% στο ΑΕΠ.

Έμμεσο έλεγχο ασκεί το κράτος και στον αγροτικό τομέα μέσω των επιδοτήσεων, της παρέμβασης κρατικών οργανισμών και του καθορισμού των τιμών των προϊόντων.

Οι περισσότερες από τις δημόσιες αυτές επιχειρήσεις (βιομηχανίες, Τράπεζες, ξενοδοχεία, κατασκευαστικές) είναι συχνά ζημιογόνες, απαρχαιωμένες, διαθέτουν υπεράριθμο προσωπικό, χαμηλού επιπέδου management και περιορισμένη τεχνογνωσία. Η διαχειριστική και τεχνική τους ανεπάρκεια τις υποχρεώνει να προσφεύγουν συστηματικά σε συνεργασίες κάθε μορφής με ξένες εταιρείες, εμπειρογνώμονες και παρόχους υπηρεσιών προκειμένου να προσαρμοστούν στοιχειωδώς στις ανάγκες της αγοράς και του ανταγωνισμού.

Σοβαρότατο πρόβλημα αποτελεί η έλλειψη εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού. Αν και στατιστικά η ανεργία καταγράφεται στο 11,5%, η Αλγερία έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά ενεργού πληθυσμού παγκοσμίως (μόλις 38% έναντι 60-65% στις σκανδιναβικές, για παράδειγμα, χώρες). Αξιοσημείωτο είναι ότι μόνο το 12% των γυναικών εργάζεται.

Ο δημόσιος τομέας καλύπτει το 30% της συνολικής απασχόλησης και απασχολεί το 76% των μισθωτών με σταθερή εργασία. Οι μισθοί στο δημόσιο τομέα είναι, κατά μέσο όρο, διπλάσιοι από τους μισθούς στον ιδιωτικό τομέα.

Σε ότι αφορά στην παράλληλη ή ανεπίσημη οικονομία, αυτή αντιπροσωπεύει, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΔΝΤ, 46% της συνολικής απασχόλησης. Υπολογίζεται ότι ένας στους τέσσερις εργαζόμενους ασχολείται με το λιανικό εμπόριο.

Το 92% από τις υπάρχουσες 934.000 ιδιωτικές επιχειρήσεις είναι μονοπρόσωπες εταιρείες, με ότι αυτό συνεπάγεται από άποψη παραγωγικότητας, οργάνωσης και εξοπλισμού. Αλλά και οι περισσότερες από τις υπόλοιπες

επιχειρήσεις απασχολούν λιγότερο από 10 άτομα και είναι οικογενειακές, κατά βάση, μικρομεσαίες επιχειρήσεις με περιορισμένη τεχνογνωσία και χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα. Αξιοσημείωτο είναι ότι μόνο 932 επιχειρήσεις απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους, ενώ μόλις 957 επιχειρήσεις - οι μισές εκ των οποίων είναι κρατικές - πραγματοποιούν κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 20 εκατ. ευρώ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι από το 2000 έως το 2014 η Αλγερία συγκέντρωσε πάνω από **700 δις. δολ** έσοδα από εξαγωγές υδρογονανθράκων. Τα τεράστια έσοδα από εξαγωγές υδρογονανθράκων λειτούργησαν στην πράξη ως πρόσοδος προσδίδοντας στην Αλγερία χαρακτηριστικά κράτους-ραντιέρη, απονεκρώνοντας κάθε άλλη οικονομική δραστηριότητα.

Έτσι από σημαντικός εξαγωγέας αγροτικών προϊόντων την περίοδο της γαλλικής αποικιοκρατίας, η Αλγερία εμφανίζει σήμερα έλλειμμα του αγροτικού της ισοζυγίου της τάξεως των 3-4 δις. ετησίως. Ο **πρωτογενής τομέας** στην Αλγερία αντιπροσωπεύει 9% του ΑΕΠ και απασχολεί 2,4 εκατ. άτομα, ήτοι 20% του ενεργού πληθυσμού. Παρά τη γενναιόδωρη κρατική χρηματοδότηση, τα παραγόμενα γεωργικά προϊόντα δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του καταναλωτικού κοινού και για το λόγο αυτό η Αλγερία πραγματοποιεί εισαγωγές αγροτικών προϊόντων και ειδών διατροφής σε μεγάλες ποσότητες. Η αγροτική παραγωγή καλύπτει το 65% της εγχώριας ζήτησης, ενώ οι εισαγωγές ανέρχονται σε 7 δις. ευρώ, ήτοι 17,5% των συνολικών της εισαγωγών. Την τελευταία πενταετία οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 65% (από 4,3 δις το 2009 σε 7 δις το 2014).

Αντίστοιχα, η βιομηχανία που αντιπροσώπευε προ εικοσαετίας 15% περίπου του ΑΕΠ έχει περιοριστεί σήμερα στο 5%. Παρόμοια, ο τομέας των υπηρεσιών παραμένει παραδοσιακός και απαρχαιωμένος με εξαιρετικά χαμηλή παραγωγικότητα.

Για να συμπληρώσουμε τη συνοπτική αυτή εικόνα για τη δομή της αλγερινής οικονομίας θα πρέπει να προσθέσουμε ότι η Αλγερία εισάγει ουσιαστικά τα πάντα. Υπολογίζεται ότι το **70% περίπου των αναγκών των νοικοκυριών και επιχειρήσεων καλύπτονται από εισαγωγές**. Το εισαγωγικό εμπόριο αποτελεί ασφαλώς την πλέον επικερδή επιχειρηματική δραστηριότητα.

Δεδομένης της διάρθρωσης της αλγερινής οικονομίας και της αδυναμίας της αλγερινής κυβέρνησης να κατευθύνει τα διαθέσιμα κεφάλαια σε παραγωγικές επενδύσεις, η **υλοποίηση μεγάλης κλίμακας έργων υποδομής** αποτελεί την κύρια διέξοδο για την υποστήριξη της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας. Το γιγαντιαίο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για την τρέχουσα πενταετία, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 200 δις. ευρώ, αποτελούσε το μεγαλύτερο ίσως πρόγραμμα δημοσίων έργων που υλοποιείτο στη λεκάνη της Μεσογείου.

Την τελευταία δεκαετία οι **υποδομές** της χώρας σημείωσαν εντυπωσιακή βελτίωση. Το οδικό δίκτυο της Αλγερίας εκτείνεται σε 170.000 χλμ. Από αυτά, 39.000 χλμ. είναι εθνικές οδοί και δευτερεύουσας σημασίας δρόμοι, ενώ 23.000 χλμ. επαρχιακοί δρόμοι. Το 2011 ολοκληρώθηκε η κατασκευή οδικής αρτηρίας που

συνδέει το ανατολικό με το δυτικό άκρο της χώρας. Σχεδιάζεται επίσης μια δεύτερη παράλληλη προς αυτή οδός με 24 παρακαμπτήριους δρόμους. Παρ' όλα αυτά, η ορεινή μορφολογία του εδάφους, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα τροχαία ατυχήματα και τα συχνά αστυνομικά "μπλόκα" για λόγους ασφαλείας, δυσχεραίνουν την απρόσκοπτη πρόσβαση στον επιθυμητό προορισμό.

Η Αλγερία διαθέτει 36 αεροδρόμια, 16 διεθνή και 20 προς κάλυψη των εσωτερικών αναγκών της. Ο εθνικός αερομεταφορέας (Air Algérie), εξυπηρετεί 37 προορισμούς σε Ευρώπη, Αμερική και Μέση Ανατολή. Υπάρχουν 3 διεθνείς εταιρίες επείγουσας αποστολής μεταφοράς (express mail delivery service) οι UPS, DHL και FEDEX. Ο αριθμός των λιμανιών ανέρχεται σε 13, ενώ σχεδιάζεται η κατασκευή ενός νέου σύγχρονου λιμανιού στη Cherchell, δυτικά του Αλγερίου, από κινεζικές κατασκευαστικές εταιρείες οι οποίες θα χρηματοδοτήσουν και το κόστος κατασκευής του, συνολικού ύψους 2 δις. δολαρίων. Το υπάρχον σιδηροδρομικό δίκτυο καλύπτει κυρίως τη βόρεια Αλγερία και εκτείνεται σε μήκος 4.200 χλμ.

Η Αλγερία διαθέτει ένα σχετικό **ιδιόμορφο σύστημα διανομής** (χονδρικός - λιανικός). Κρατικές εταιρίες, κυρίως, αγοράζουν χονδρικά προϊόντα όπως είδη διατροφής, φάρμακα, βιομηχανικά προϊόντα και μηχανολογικό εξοπλισμό. Το δίκτυο λιανικής πώλησης κυριαρχείται από τη δραστηριότητα ιδιωτικών εταιρειών. Η ιδιωτική πρωτοβουλία τείνει επίσης να διευρύνει το μερίδιο της στην αγορά αγαθών χονδρικός.

Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, σε συνδυασμό με την προσδοκία πρόσβασης σε σύγχρονα ποιοτικά καταναλωτικά προϊόντα, δημιούργησε τις συνθήκες για μία σταδιακή αναμόρφωση του συστήματος διανομής και λιανικού εμπορίου.

Στον τομέα των καταναλωτικών αγαθών το σύστημα διανομής και λιανικής πώλησης χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία πολυάριθμων μικρών μαγαζιών και καταστημάτων παραδοσιακού χαρακτήρα με χαμηλό επίπεδο παραγωγικότητας, οργάνωσης και εξοπλισμού.

Σύμφωνα με έγκυρες αναλύσεις, οι σύγχρονες μονάδες διανομής αντιπροσωπεύουν μόλις το 3% του συνολικού τζίρου του λιανικού εμπορίου. Το 2013 υπήρχαν, σύμφωνα με τα στοιχεία του Centre National du Registre du Commerce, 2.865 σύγχρονα καταστήματα λιανικής πώλησης, έναντι 632.800 παραδοσιακών μαγαζιών και οικογενειακών μικροκαταστημάτων. Το Υπουργείο Εμπορίου εκτιμά, σε πρόσφατη μελέτη του, ότι χρειάζονται 1.500 τουλάχιστον νέα μεγάλα και σύγχρονα σουπερμάρκετ για να αναβαθμιστεί το υπάρχον σύστημα διανομής.

Τα πρώτα **σύγχρονα εμπορικά κέντρα και τα καταστήματα μεγάλης διανομής** Ardis και Uno (του ομίλου Numidis - Cevital) άνοιξαν την τελευταία πενταετία και συνεχίζουν έκτοτε να επεκτείνονται με ταχύτερο ρυθμό. Μετά το πρώτο εμπορικό κέντρο στο Bab Ezzouar στο Αλγέρι, ανάλογα κέντρα είναι υπό κατασκευή σε Oran, Annaba, Sétif και άλλα σημαντικά αστικά κέντρα. Ο όμιλος

Numidis προγραμματίζει, για παράδειγμα, το άνοιγμα 17 μεγάλων σουπερμάρκετ μέχρι το 2017, ενώ το 2015 πραγματοποιήθηκε η εγκατάσταση της διεθνούς αλυσίδας Carrefour στην Αλγερία.

Το **franchising** εμφανίστηκε στην Αλγερία στις αρχές της δεκαετίας του 2000 και η ανάπτυξη του παραμένει ακόμα σχετικά περιορισμένη, σε σχέση ιδιαίτερα με άλλες γειτονικές χώρες (60 περίπου δικαιούχοι έναντι 400 σε Μαρόκο και Τυνησία). Τα πρώτα βήματα έγιναν στον τομέα της εστίασης και ακολούθησαν επώνυμες εταιρείες ενδυμάτων, κοσμημάτων, αρωματοποιίας και προϊόντων πολυτελείας. Δεν ήταν μέχρι πρόσφατα διαδεδομένο εξαιτίας των αυστηρών συναλλαγματικών περιορισμών που διέπουν τον επαναπατρισμό κερδών. Τα πρώτα βήματα έγιναν την περίοδο φιλελευθεροποίησης της οικονομίας από το 2003 έως το 2008, με πρώτες τις επώνυμες γαλλικές εταιρείες Yves Rocher, Jacques Dessanges, Carré Blanc, Quick, Celio, Hippopotamus. Ελλείπει νομοθετικού πλαισίου, η ανάπτυξη της δικαιόχρησης βασίστηκε σε συμφωνίες μεταξύ των δύο πλευρών με βάση τα διεθνή πρότυπα και την αρχή της ελεύθερης βούλησης των συμβαλλομένων.

Την περαιτέρω ανάπτυξη της δικαιόχρησης παρεμποδίζει η έλλειψη σαφούς νομοθετικού πλαισίου (η αλγερινή νομοθεσία εξομοιώνει ενίοτε τη δικαιόχρηση με εισαγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών από ξένες εταιρείες).

Σημαντικότερο εμπόδιο αποτελεί, επιπλέον, η υποχρέωση προκαταρκτικής έγκρισης από την Κεντρική Τράπεζα της Αλγερίας της πληρωμής προς τον δικαιούχο και του επαναπατρισμού των πάγιων δικαιωμάτων εκμετάλλευσης (royalties) του εμπορικού σήματος, της τεχνολογίας, του συστήματος και διαδικασιών λειτουργίας του. Σε πολλές περιπτώσεις η δυσκολία παρακάμπτεται μέσω της ενσωμάτωσης των royalties στην τιμή των εισαγομένων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών. Η ευρύτερη διάδοση του franchising προϋποθέτει τη χαλάρωση των υφιστάμενων συναλλαγματικών περιορισμών.

2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

Από τα μέσα του 2014, μετά την απότομη πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, η αλγερινή οικονομία, η οποία χαρακτηρίζεται διαχρονικά από υπερβολικό βαθμό εξάρτησης από εξαγωγές υδρογονανθράκων, εισήλθε σε μία περίοδο σταδιακής επιδείνωσης βασικών μακροοικονομικών δεικτών, αυξανόμενων δημοσιονομικών ελλειμμάτων και διευρυνόμενου ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Το έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών ανήλθε το 2015 σε **16,2%**, ενώ το έλλειμμα του προϋπολογισμού διπλασιάστηκε και ξεπέρασε το 16%. Ο

πληθωρισμός σημείωσε ελαφρά άνοδο και έφθασε, σε ετήσια βάση, το **4,8%**, ενώ οι πληθωριστικές πιέσεις εντάθηκαν το τελευταίο τρίμηνο του έτους, εξαιτίας ιδίως της αύξησης τιμών ειδών διατροφής. Ελαφρά αύξηση σημείωσε και η ανεργία από 10,1 σε **11%**.

Άμεση συνέπεια της απότομης επιδείνωσης του ισοζυγίου πληρωμών, ήταν η σταθερή μείωση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας, τα οποία συρρικνώθηκαν από 193 δις δολάρια στα τέλη του 2013, σε 179 δις το Δεκέμβριο του 2014 και σε 144 δις στα τέλη του 2015. Παράλληλα, όπως δείχνουν τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Αλγερίας, το αλγερινό δηνάριο απώλεσε, μέσα σε ένα χρόνο, 22% της αξίας του έναντι του δολαρίου ΗΠΑ.

Μέχρι τέλη του 2015, παρά το εξωγενές πετρελαϊκό σοκ που υπέστη η αλγερινή οικονομία, ο **ρυθμός ανάπτυξης** παρέμεινε σταθερός (**3,9%** σε ετήσια βάση), λόγω κυρίως της συνέχισης επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που οδήγησε σε έλλειμμα του προϋπολογισμού 16,2% το 2015. Η σταδιακή μετάβαση σε μία πιο περιοριστική πολιτική προβλέπεται να οδηγήσει, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, σε ρυθμούς ανάπτυξης 3,4% το 2016, 2,9% το 2017 και 2,6% το 2018.

Εξάλλου, με την προβλεπόμενη μείωση των δαπανών κατά το τρέχον έτος κατά 9%, το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι θα μειωθεί το 2016 σε 12,9% του ΑΕΠ, ενώ το 2017 θα μειωθεί περαιτέρω σε 9,3% και το 2018 σε 8%. Οι δημόσιες δαπάνες έφθασαν το 2015 στο επίπεδο ρεκόρ του 46,1% του ΑΕΠ, αλλά αναμένεται να μειωθούν σε 40,8% το 2016. Οι δαπάνες υποδομών και δημοσίων επενδύσεων που απορροφούν 15% του ΑΕΠ επανήλθαν στα επίπεδα του 2009, ενώ οι λειτουργικές δαπάνες συγκρατήθηκαν στα επίπεδα του 2014.

Το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής βασίζεται στην, αρκούντως ρεαλιστική ομολογουμένως, υπόθεση μέσης τιμής πετρελαίου 50 δολάρια το βαρέλι το 2017, 55 δολ. το 2018 και 60 δολ. το 2019. Σύμφωνα με το εν λόγω πρόγραμμα, οι δημόσιες δαπάνες αναμένεται να σταθεροποιηθούν στα 6.800 δις δηνάρια, ενώ τα φορολογικά έσοδα εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 11% την τριετία 2017-2019.

Η Αλγερία δεν έχει προσφύγει σε εξωτερικό δανεισμό από το 1999. Το εξωτερικό χρέος έχει εξοφληθεί σχεδόν ολοσχερώς και δεν υπερβαίνει, τέλος του 2015, το 1,8% του ΑΕΠ. Ο εσωτερικός δανεισμός (κρατικά ομόλογα και ομόλογα δημοσίων επιχειρήσεων) αυξήθηκε ελαφρά από 7,2% του ΑΕΠ το 2014 σε 8,2% το 2015. Η αλγερινή κυβέρνηση, σύμφωνα με πληροφορίες, συζητά πάντως με την Κίνα τη χορήγηση διμερών πιστώσεων με ευνοϊκούς όρους για τη χρηματοδότηση ορισμένων μεγάλης εμβέλειας έργων υποδομής.

Το ΔΝΤ θεωρεί ότι το αλγερινό δηνάριο παραμένει υπερτιμημένο κατά τουλάχιστον 60%, αν και δεν συνιστά αντίστοιχη υποτίμηση, αφενός διότι τούτο θα συνεπαγόταν δραματική υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου και αφετέρου επειδή η εγχώρια παραγωγή δεν είναι σε θέση να υποκαταστήσει άμεσα τις εισαγωγές απαραίτητων αγαθών.

Στο πλαίσιο αυτό συνιστά μία πιο ευέλικτη συναλλαγματική πολιτική, σε συνδυασμό με μέτρα ελέγχου της μισθολογικής δαπάνης στο δημόσιο τομέα, περικοπή φοροαπαλλαγών, εξορθολογισμό του συστήματος επιδοτήσεων και του συνταξιοδοτικού συστήματος και σταδιακή άρση των συναλλαγματικών περιορισμών που είναι απαραίτητα προϋπόθεση για την ανάπτυξη της εξωστρέφειας και το άνοιγμα της οικονομίας στο διεθνή ανταγωνισμό.

3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μετά από **15 χρόνια συνεχών πλεονασμάτων**, η Αλγερία βρίσκεται πλέον αντιμέτωπη με την εμφάνιση αυξανόμενου ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών. Από το 2000 έως το 2013, η Αλγερία επιτύχανε ετήσια πλεονάσματα στο ισοζύγιο πληρωμών κατά μέσο όρο 12,5%, αλλά το 2014 λόγω της απότομης πτώσης της τιμής των υδρογονανθράκων σημείωσε για πρώτη φορά έλλειμμα 4,4%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε το 2015 σε **16,2%**, ενώ σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Αλγερίας, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έφθασε το 2015 τα 27,4 δις δολ.

Το **εμπορικό ισοζύγιο** της χώρας κατέγραψε το **2015 έλλειμμα 18,1 δις δολ.** έναντι πλεονάσματος 9,4 δις το 2013 και 0,3 δις το 2014. Συγκεκριμένα, οι **εισαγωγές** μειώθηκαν κατά 12% και έπεσαν **από 59,7 δις το 2014 σε 52,6 δις δολ το 2015**, ενώ **οι εξαγωγές συρρικνώθηκαν από 64,4 δις το 2013 και 60 δις το 2014, σε 34,6 δις δολ. το 2015**. Το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από τις αλγερινές εξαγωγές μειώθηκε από 107% το 2014 σε μόλις 73 % το 2015.

Σύμφωνα με τον Πρωθυπουργό κ. A. Sellal, το 2015 η Αλγερία υπέστη απώλεια εσόδων, εξαιτίας της πτώσης της τιμής των υδρογονανθράκων, της τάξεως των 35 δις δολαρίων. Πράγματι, η συνολική αξία των εξαγωγών υδρογονανθράκων μειώθηκε από 63,3 δις το 2013 και 58,4 δις δολ. το 2014 σε 33,1 δις το 2015 (σημείωσε δηλαδή μείωση κατά 43,4%), γεγονός που προκάλεσε υπέρογκο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου, κατά το 2015, ύψους 18,1 δις δολ.

Αντίστοιχα, το **πρώτο εξάμηνο του 2016**, οι αλγερινές εξαγωγές κατέγραψαν περαιτέρω μείωση κατά 33%, σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2015, οδηγώντας σε έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της τάξεως των 10,8 δις. δολ. Σημαντική κάμψη κατά 14,3% σημείωσαν το ίδιο διάστημα και οι εισαγωγές σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2015.

Ως προς την εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών, εκτίμηση του ΔΝΤ είναι ότι το έλλειμμα θα φθάσει το 2016 στο 17,9% αλλά θα αποκλιμακωθεί σταδιακά τα επόμενα έτη. Από την πλευρά του, το αλγερινό Υπουργείο Οικονομικών προβλέπει έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ύψους 11,2 δις δολ. το 2017, και 5,4 δις το 2018. Σημειωτέον ότι βασικός στόχος του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής είναι η μείωση των εισαγωγών από 52,6 δις το 2015, σε 47,6 δις το 2016, 45,6 το 2017, 44 δις το 2018 και 42 δις δολ. το 2019.

Η Αλγερία ακολουθεί με συνέπεια μία πολιτική διαφοροποίησης των εμπορικών της εταίρων και επιδιώκει να διευρύνει τις σχέσεις της με όσο δυνατόν περισσότερες χώρες, **Κυριότεροι εμπορικοί εταίροι** είναι η **Κίνα**, με μερίδιο 16,5 % επί του συνόλου των αλγερινών εισαγωγών, η Γαλλία με μερίδιο 11,5 % (έναντι 25% προ δεκαπενταετίας), η Ιταλία, η Ισπανία, ενώ ακολουθούν Γερμανία, ΗΠΑ και Τουρκία, η οποία έχει κάνει ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία της σε πολλούς τομείς όπως κατασκευές, δομικά υλικά, ρούχα, τρόφιμα, έπιπλα.

Συνολικά τα κράτη μέλη της Ε.Ε. παραμένουν οι κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλγερίας, αφού απορροφούν το 68,3% των αλγερινών εξαγωγών και προμηθεύουν 49,2% του συνόλου των εισαγωγών. Οι εισαγωγές από κράτη μέλη της Ε.Ε. μειώθηκαν από 29,7 δις δολ. το 2014 σε 25,3 δις το 2015 (μείωση κατά 14,6). Οι χώρες της Ασίας αποτελούν το δεύτερο κατά σειρά εταίρο με 23% των συνολικών εισαγωγών.

4. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η Αλγερία συγκαταλέγεται στις 15 πρώτες πετρελαιοπαραγωγούς χώρες με παραγωγική δυναμικότητα 1,3 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Τα βεβαιωμένα αποθέματα πετρελαίου ανέρχονται σε 12,3 δις. βαρέλια, Η Αλγερία κατατάσσεται, εξάλλου, στην **6η θέση μεταξύ των εξαγωγέων ΥΦΑ σε παγκόσμια κλίμακα**, με μερίδιο 5% επί των συνολικών εξαγωγών. Αποτελεί, ως γνωστό, έναν από τους κύριους προμηθευτές φυσικού αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε μέσω αγωγών, είτε μέσω εξαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ- LNG). Το 2015 η Αλγερία, με 31 δις. κυβικά μέτρα (bcm) εξαγωγές φυσικού αερίου μέσω αγωγών κατέλαβε την τρίτη θέση (μετά τη Ρωσία και τη Νορβηγία), μεταξύ των προμηθευτών της Ε.Ε., ενώ κατέχει την τρίτη, επίσης, θέση ως προς τις εξαγωγές ΥΦΑ προς την Ε.Ε.

Η Αλγερία αποτελεί τον τρίτο μεγαλύτερο προμηθευτή φυσικού αερίου της Ε.Ε., η οποία απορροφά το 92% των συνολικών της εξαγωγών (περιλαμβανομένου και του 50% των εξαγωγών υγροποιημένου φυσικού αερίου - LNG). **Διαθέτει τρεις διηπειρωτικούς αγωγούς μεταφοράς φυσικού αερίου**, συνολικού μήκους 100.000 χλμ, οι οποίοι περιλαμβάνουν τον Trans-Mediterranean Gas Pipeline, δυναμικότητας 33,5 bcm ετησίως, που μεταφέρει αέριο στην Ιταλία μέσω Τυνησίας, και δύο αγωγούς που μεταφέρουν αέριο στην Ισπανία, τον Maghreb-Europe Pipeline, δυναμικότητας 11,5 bcm ετησίως, και τον MEDGAZ, χωρητικότητας 8,5 bcm, ο οποίος άρχισε να λειτουργεί το 2011. Επιπρόσθετα, διαθέτει δύο σταθμούς υγροποίησης φυσικού αερίου, στις παραλιακές πόλεις Arzew και Skikda, συνολικής δυναμικότητας 3,8 bcf ημερησίως.

Ωστόσο, η παραγωγή φυσικού αερίου, (όπως και πετρελαίου) παρέμεινε στάσιμη την τελευταία εξαετία (σημειώνοντας μάλιστα και ελαφρά κάμψη από 85,8 bcm το 2008 σε 83,3 bcm το 2015) εξαιτίας, κυρίως, της παρωχημένης ηλικίας

των παραγωγικών εγκαταστάσεων και του απηρχαιωμένου τεχνολογικού εξοπλισμού, αλλά και της απουσίας επενδυτικού ενδιαφέροντος εκ μέρους ξένων επιχειρήσεων για τον εκσυγχρονισμό των υπάρχουσών εγκαταστάσεων και την έρευνα και εκμετάλλευση νέων κοιτασμάτων.

Παράλληλα, η **ραγδαία αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης** (η οποία κατέγραψε μέση ετήσια αύξηση 10% την τελευταία δεκαετία) οδήγησε εύλογα σε σημαντική μείωση των εξαγωγών φυσικού αερίου, από 74 bcm το 2008, σε λιγότερο από 56 bcm το 2015. Σύμφωνα με τρέχουσες εκτιμήσεις, η εγχώρια ζήτηση φυσικού αερίου αναμένεται να διπλασιαστεί μέσα στην επόμενη δεκαεπενταετία. Κατά συνέπεια, για να διατηρήσει τη θέση της στον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη, ως ένας από τους μείζονες εξαγωγείς φυσικού αερίου, ο εξορθολογισμός της εγχώριας κατανάλωσης και η προσέλκυση ΑΞΕ στον ενεργειακό τομέα αποτελούν αδήριτη ανάγκη.

Αξιοσημείωτο, εντούτοις, είναι ότι οι υπάρχοντες αγωγοί, συνολικής δυναμικότητας 54 bcm ετησίως, επί του παρόντος υπολειπόμενοι αφού το περασμένο έτος μετέφεραν μόλις 25 bcm προς Ιταλία και Ισπανία. Η μη αξιοποίηση της χωρητικότητας των υπάρχοντων αγωγών είχε, άλλωστε, ως συνέπεια την επί αόριστο αναβολή της κατασκευής ενός τέταρτου αγωγού, του GALSI, συνολικού μήκους 837 χλμ, ο οποίος σχεδιάστηκε από το 2005 για τη μεταφορά φυσικού αερίου προς τη Βόρεια Ιταλία και την Κεντρική Ευρώπη.

Η κρατική εταιρεία υδρογονανθράκων Sonatrach επένδυσε την περίοδο 2000-2015 περί τα 100 δις. δολ. ΗΠΑ για να αναβαθμίσει τις εγκαταστάσεις παραγωγής, εκμετάλλευσης και μεταφοράς υδρογονανθράκων. Το επενδυτικό πρόγραμμα της τρέχουσας πενταετίας 2016-2020, συνολικού προϋπολογισμού 73 δις δολ. στοχεύει στην αύξηση της πρωτογενούς παραγωγικής δυναμικότητας από 200 σε 241 εκατ. tep μέχρι το 2020.

Η αλγερινή κυβέρνηση υπερασπίζεται σταθερά την πάγια θέση της υπέρ των μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου, εικοσαετούς συχνά διάρκειας, σε σταθερές προκαθορισμένες τιμές, με το επιχείρημα ότι α) η Αλγερία αποτελεί αξιόπιστο προμηθευτή και στρατηγικό εταίρο της Ε.Ε., β) η χρηματοδότηση και απόσβεση των κολοσσιαίων επενδύσεων που απαιτούνται για την κατασκευή εγκαταστάσεων και μονάδων εκμετάλλευσης, παραγωγής και μεταφοράς φυσικού αερίου προϋποθέτει μακροχρόνια συμβόλαια σε σταθερές τιμές με τους προνομιακούς της εταίρους.

Από την πλευρά της η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η Αλγερία αποτελεί στρατηγικό προμηθευτή και συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια και στην αναβάθμιση του ενεργειακού μείγματος της Ε.Ε.

Ωστόσο, σύμφωνα, , με τις ενδιαφερόμενες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, παρά τις βελτιώσεις οι οποίες εισήχθησαν το 2013 στο **Νόμο περί Υδρογονανθράκων** του 2005 (παράταση της περιόδου αδειοδότησης για έρευνα και εξεύρεση νέων κοιτασμάτων από 7 σε 11 έτη και σε 30-40 έτη για εκμετάλλευση μη συμβατικών αποθεμάτων, επιβολή φόρου επί των κερδών και όχι πλέον επί των εσόδων), τα

προσφερόμενα κίνητρα κρίνονται ανεπαρκή, ενώ και οι όροι συμμετοχής ξένων εταιρειών σε διεθνείς μειοδοτικούς διαγωνισμούς δεν θεωρούνται ελκυστικοί για την προσέλκυση διεθνούς επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες επισημαίνουν ότι η ατυχής κατάληξη των πρόσφατων διεθνών διαγωνισμών για έρευνα και εκμετάλλευση νέων κοιτασμάτων απετέλεσε σαφές μήνυμα ως προς την ανάγκη αναθεώρησης της επενδυτικής νομοθεσίας στον τομέα των υδρογονανθράκων. Υπενθυμίζεται σχετικά, ότι στον τελευταίο διεθνή διαγωνισμό που έλαβε χώρα το 2014, κατακυρώθηκαν 4 μόνον από τα 31 προσφερόμενα οικόπεδα. Περιορισμένη ανταπόκριση είχαν, εξάλλου, και οι προγενέστεροι διαγωνισμοί του 2008, 2009 και 2011.

Λόγω της σημαντικής πτώσης των τιμών των υδρογονανθράκων και της έλλειψης ρευστότητας των μεγάλων εταιρειών ενέργειας, ο προσεχής διαγωνισμός ανεβλήθη και θα διεξαχθεί, σε συνεννόηση με τους ενδιαφερόμενους ομίλους, όταν βελτιωθούν οι συνθήκες στη διεθνή αγορά.

Η Αλγερία είναι πλέον μία από τις ελάχιστες χώρες παγκοσμίως που εμμένει σε **μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας αερίου σε σταθερές προκαθορισμένες τιμές, σημαντικά υψηλότερες από τις τιμές της διεθνούς αγοράς.** Το μοντέλο αυτό προσκρούει ευθέως στις κυρίαρχες τάσεις της διεθνούς αγοράς ενέργειας και καθιστά την Αλγερία λιγότερο ελκυστικό εταίρο σε σύγκριση με ανταγωνιστικούς προμηθευτές.

Πράγματι, η αγορά φυσικού αερίου οδεύει σήμερα σε ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από υπερπροσφορά, πληθώρα εναλλακτικών προμηθευτών, αυξημένη ρευστότητα, υψηλή μεταβλητότητα και κυριαρχία των ευκαιριακών συμβολαίων (αγορά spot) που διαμορφώνουν τις τιμές της αγοράς ανάλογα με την εξέλιξη προσφοράς και ζήτησης.

Στην ίδια την Ε.Ε., η Ένωση για την Ενέργεια συνεπάγεται πολλαπλασιασμό των ενεργειακών διασυνδέσεων, διαφοροποίηση και εναλλακτικές πηγές προμηθευτών και διαρκή αναπροσαρμογή των όρων προσφοράς και προμήθειας φυσικού αερίου.

Από την άποψη αυτή, η νέα στρατηγική της Ε.Ε. , η οποία βασίζεται στην κατασκευή νέων τερματικών σταθμών και στη διασύνδεσή τους με το πανευρωπαϊκό δίκτυο αγωγών, αντιπροσωπεύει για την Αλγερία μείζονα πρόκληση αλλά και ευκαιρία, αφού θα υπάρχουν πλέον πολλαπλά σημεία εισόδου στην ευρωπαϊκή αγορά, αλλά και μεγαλύτερος ανταγωνισμός από ένα αυξανόμενο αριθμό προμηθευτών.

Η σημερινή διεθνής συγκυρία, που χαρακτηρίζεται από μείωση της ζήτησης και πτώση των τιμών των υδρογονανθράκων, ανέστρεψε τις υφιστάμενες ισορροπίες στην παγκόσμια αγορά, προς όφελος των αγοραστών. Η Αλγερία, που είχε εθιστεί στη σύναψη μακροχρόνιων συμβολαίων με σταθερές τιμές, δυσκολεύεται να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες. Παρά τη γεωγραφική της

εγγύτητα, η Αλγερία δεν αποτελεί ελκυστικό προμηθευτή για τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Χαρακτηριστικό είναι ότι, ακόμα και στις χώρες όπου παραμένει ο κύριος προμηθευτής φυσικού αερίου (όπως Ισπανία, Ιταλία), η παραγωγική δυναμικότητα των τριών υφιστάμενων αγωγών δεν αξιοποιείται επαρκώς.

Σε μία αγορά με αυξανόμενο αριθμό προμηθευτών, η Αλγερία, λόγω κυρίως των γραφειοκρατικών της δομών, αδυνατεί να ανταποκριθεί στις διαρκείς αυξομειώσεις προσφοράς και ζήτησης, στις απαιτήσεις της πιο ευέλικτης ευκαιριακής αγοράς (spot market) και του νέου μοντέλου εμπορίας ενεργειακών πόρων. Στην παρούσα φάση, όπου το παλαιό μοντέλο ενεργειακής συνεργασίας δείχνει να εξαντλεί τις δυνατότητές του, **η Αλγερία οφείλει να προσαρμοστεί στο πρότυπο μίας ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας**, με πολλαπλές πηγές προμηθευτών, όπως πλέον διαμορφώνεται στο χώρο της ΕΕ.

Η ζήτηση αλγερινού φυσικού αερίου στην Ευρώπη ακολουθεί φθίνουσα πορεία. Παράλληλα, παρά την ψήφιση του νέου Νόμου περί Υδρογονανθράκων, το Φεβρουάριο του 2013, η Αλγερία δεν κατάφερε να καταστεί ελκυστικός επενδυτικός προορισμός για τους μεγάλους διεθνείς ενεργειακούς ομίλους. Τα παρεχόμενα κίνητρα δεν αντισταθμίζουν τα προβλήματα ασφάλειας, γραφειοκρατικών διαδικασιών και μη ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Ως αποτέλεσμα του περιορισμένου επενδυτικού ενδιαφέροντος, της προϊούσας απαξίωσης του τεχνολογικού εξοπλισμού των παλαιότερων μονάδων παραγωγής, αλλά και της ραγδαίας αύξησης της εγχώριας κατανάλωσης ενέργειας, η Αλγερία **κινδυνεύει, σε χρονικό ορίζοντα 7-10 ετών, να παύσει να αποτελεί υπολογίσιμο προμηθευτή υδρογονανθράκων**. Η αναβάθμιση της παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας προϋποθέτει επενδύσεις δεκάδων δις. ευρώ και πρόσβαση στην τεχνογνωσία ξένων διεθνών ομίλων.

Αντίστοιχα, στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, παρά τις γενναιόδωρες κρατικές επιδοτήσεις, η Αλγερία δεν κατάφερε να επιτύχει τους στόχους της. Στον τομέα των ΑΠΕ η Αλγερία έχει θέσει εξαιρετικά φιλόδοξους στόχους. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΑΠΕ και ενεργειακής αποτελεσματικότητας, το οποίο εγκρίθηκε το 2011 και τροποποιήθηκε το 2015, αυξάνοντας κατά 400% τους αρχικούς στόχους του, προβλέπει την ανάπτυξη δυναμικότητας 25 GW από ΑΠΕ στον ορίζοντα του 2030 (εκ των οποίων 10 GW προορίζονται για εξαγωγές, κυρίως προς την Ευρώπη). Η υλοποίηση του προγράμματος προϋποθέτει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην περίοδο 2016-2030 ύψους 107 δις ευρώ.

Πρωταρχική θέση στο πρόγραμμα έχει η παραγωγή **ηλιακής ενέργειας** σε μαζική κλίμακα, αξιοποιώντας ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας. Πράγματι, το 85% του εδάφους της Αλγερίας βρίσκεται στην έρημο της Σαχάρας και, ως εκ τούτου, διαθέτει ένα από τα υψηλότερα στον κόσμο δυναμικό ηλιακής ακτινοβολίας, που υπολογίζεται σε 13,9 TWh το χρόνο (ή σε 2.500 KWh ανά τμ.).

Επιπρόσθετα, η Αλγερία επιδιώκει την ανάπτυξη και άλλων μορφών ΑΠΕ, όπως αιολική, γεωθερμική, υδροηλεκτρική ενέργεια και ενέργεια από βιομάζα. Η κρατική επιχείρηση ηλεκτρισμού SONELGAZ και η θυγατρική της SKTM έχουν αναλάβει να προωθήσουν την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, σε συνεργασία με αλγερινές και αλλοδαπές ιδιωτικές επιχειρήσεις. Με τις μονάδες που βρίσκονται ήδη σε λειτουργία η παραγωγική δυναμικότητα της χώρας θα ανέλθει, μέχρι τα τέλη του έτους, σε 368 megawatts.

Όπως διευκρίνισε πρόσφατα ο Υπουργός Ενέργειας, οι προβλεπόμενες στον τομέα των ΑΠΕ επενδύσεις δεν θα χρηματοδοτηθούν άμεσα από το κράτος, αλλά από αλγερινές και ξένες επιχειρήσεις. Η κρατική παρέμβαση θα λάβει κυρίως τη μορφή παροχής κινήτρων και αυξημένης επιδότησης της παραγόμενης από ΑΠΕ ηλεκτρικής ενέργειας.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο προβλέπει, πράγματι, εικοσαετείς συμβάσεις οι οποίες διασφαλίζουν ότι η κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού SONELGAZ θα αγοράζει την παραγόμενη ενέργεια σε προκαθορισμένες τιμές. Ο μηχανισμός αυτός **feed-in tariffs (FITs)**, ο οποίος ετέθη σε ισχύ από το 2005, διασφαλίζοντας εγγυημένες σταθερές τιμές στους παραγωγούς ΑΠΕ, χρηματοδοτείται μέσω του Εθνικού Κεφαλαίου για ανάπτυξη των ΑΠΕ, στο οποίο κατευθύνεται 1% των κρατικών εσόδων από εξαγωγή υδρογονανθράκων.

Παράλληλα, η αλγερινή κυβέρνηση επιδιώκει να αναπτύξει την εγχώρια παραγωγή εξοπλισμού μονάδων παραγωγής ΑΠΕ, περιλαμβανομένων ηλιακών πάνελ, μετατροπέων, μπαταριών, μετασχηματιστών, σιλικόνης και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων. Η κρατική εταιρεία *Entreprise Nationale des Industries Electroniques* έχει ήδη ενεργοποιηθεί στην κατασκευή πάνελ και άλλων υλικών εξοπλισμού μονάδων ΑΠΕ. Σύμφωνα με τις κυβερνητικές προβλέψεις, μέχρι το 2020 το ήμισυ του αναγκαίου εξοπλισμού φωτοβολταϊκών μονάδων θα παράγεται στην Αλγερία.

Η ανάπτυξη του τομέα των ΑΠΕ έχει επείγουσα ανάγκη ξένης τεχνογνωσίας και ευρωπαϊκής συνεργασίας σε θέματα ρυθμιστικού πλαισίου, οικονομοτεχνικών μελετών και εμπορικής προώθησης. Ωστόσο, για να αναληφθούν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες θα πρέπει να αποσαφηνιστεί πλήρως το θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και ιδιαίτερα θέματα όπως διοικητικές εγκρίσεις, άδειες εκμετάλλευσης και σύνδεσης με το εθνικό δίκτυο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

Το **πρόγραμμα ενεργειακής αποδοτικότητας** προβλέπει τη μείωση της εγχώριας κατανάλωσης ενέργειας κατά 9%, τη δημιουργία 180.000 θέσεων εργασίας και την εξοικονόμηση 37,5 δισ. ευρώ μέχρι το 2030. Στο πλαίσιο του προγράμματος ενεργειακής αποτελεσματικότητας εκτιμάται ότι θα υπάρξει τα προσεχή χρόνια **αυξημένη ζήτηση** για μονωτικά υλικά, υψηλής ποιότητας συστήματα φωτισμού, ενεργειακά ευφείς οικιακές ηλεκτρικές συσκευές, ηλιακούς θερμοσίφωνες (οι υπάρχουσες ανάγκες εκτιμώνται σε 4 εκατ. μονάδες), συστήματα

εξοικονόμησης ενέργειας σε μέσα μεταφοράς, εργαστήρια ελέγχου και εταιρείες παροχής ανάλογων υπηρεσιών.

5. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αντιμέτωπη με τα διευρυνόμενα ελλείμματα του προϋπολογισμού και του ισοζυγίου πληρωμών, η αλγερινή κυβέρνηση προέβη σε δραστικές περικοπές του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και κατασκευής έργων υποδομών, διατηρώντας, ωστόσο, σχεδόν αμείωτες, για λόγους αποφυγής κινδύνων κοινωνικής αναταραχής, τις υφιστάμενες μισθολογικές δαπάνες, κοινωνικές παροχές και πάσης φύσεως επιδοτήσεις σε βασικά προϊόντα, ευπαθή νοικοκυριά και κοινωφελείς υπηρεσίες.

Η τρέχουσα συγκυρία μείωσης των εσόδων από εξαγωγές υδρογονανθράκων θέτει ζητήματα αναθεώρησης επενδυτικών προγραμμάτων, αυστηρής αξιολόγησης και προτεραιοποίησης σε ότι αφορά στην εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής. Βασικό κριτήριο αξιολόγησης αποτελεί η τόνωση της εγχώριας παραγωγής, η συγκράτηση των εισαγωγών και η αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Ήδη, στα τέλη του περασμένου έτους, η αλγερινή κυβέρνηση εξήγγειλε το **πάγωμα**, σε πρώτη φάση, **όλων των νέων δημοσίων έργων** τα οποία δεν είχαν ακόμα εισέλθει στο στάδιο της υλοποίησης, εξαιρουμένου εν μέρει του προγράμματος κατασκευής νέων κατοικιών.

Το Νοέμβριο του 2015, με εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία απευθυνόταν προς όλα τα Υπουργεία, Νομαρχίες και δημόσιες επιχειρήσεις, όλα τα δημόσια έργα κατασκευής και αναβάθμισης υποδομών, που είχαν ήδη εγγραφεί στον προϋπολογισμό τους, αναστάλησαν χωρίς να προσδιορίζεται οποιοδήποτε χρονοδιάγραμμα μελλοντικής υλοποίησής τους. Όπως είναι προφανές σε πολλές περιπτώσεις η εν λόγω αναστολή ισοδυναμεί, ουσιαστικά, με ακύρωση των έργων, ή με αναβολή τους επί αόριστον.

Στα έργα υποδομών η υλοποίηση των οποίων αναστάλη περιλαμβάνονται η επέκταση του μετρό, η κατασκευή του νέου αυτοκινητόδρομου και οι διακλαδώσεις οδικών αξόνων, η αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας, η κατασκευή δέκα νέων σύγχρονων νοσοκομειακών μονάδων, λιμενικά έργα και επέκταση αεροδρομίων, η δημιουργία νέων σχολικών συγκροτημάτων, έργα αποχέτευσης, υδροηλεκτρικά φράγματα, αλλά και εκατοντάδες μικρότερα έργα.

Παρότι, επισήμως, δεν έχει ακόμα αναθεωρηθεί, το φιλόδοξο **πρόγραμμα δημοσίων έργων** και αναβάθμισης των υποδομών, συνολικού προϋπολογισμού **192,6 δις δολαρίων για την πενταετία 2015-2019**, (στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων ύψους 100 περίπου δις από το

προηγούμενο πενταετές πρόγραμμα 2010-2014), έχει, εν τοις πράγμασι, παραπεμφθεί στις καλένδες.

Επιπλέον, το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, η αλγερινή κυβέρνηση **ανέστειλε τις πληρωμές** για εκτέλεση έργων από κατασκευαστικές επιχειρήσεις, πλήττοντας καιρία τόσο τις μεγάλες δημόσιες κατασκευαστικές επιχειρήσεις όσο και χιλιάδες μικρομεσαίες, που αντιμετωπίζουν πλέον οξύτατο πρόβλημα ρευστότητας, έχοντας συσσωρεύσει μεγάλο ύψος ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Παράλληλα, με πρόσφατη εγκύκλιο του Πρωθυπουργού Α. Sellal όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις, ΝΠΔΔ, περιφερειακές αρχές και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποχρεούνται να μειώσουν κατά 50% τον προϋπολογισμό τους για το τρέχον έτος, με συνέπεια την ακύρωση ή αναβολή πλήθους προγραμματιζόμενων έργων.

Επιπρόσθετα, πολλά κατασκευαστικά έργα στον ιδιωτικό τομέα έχουν παγώσει ή ακυρωθεί λόγω έλλειψης τραπεζικής χρηματοδότησης (που παρείχετο αφειδώς τα προηγούμενα χρόνια) εξαιτίας της κρίσης που έπληξε και τη ρευστότητα των τραπεζών. Επισημαίνεται σχετικά ότι το ενεργητικό των τραπεζών συρρικνώθηκε από 2.730 δις δηνάρια στα τέλη του 2014 (η επίσημη ισοτιμία του ευρώ είναι 128 δηνάρια) σε 1.828 δις δηνάρια στα τέλη του 2015, με τάσεις περαιτέρω επιδείνωσης έκτοτε.

Επισημαίνεται ότι η διασφάλιση της ομαλής χρηματοδότησης των προγραμματισθέντων δημοσίων έργων αποτελεί θέμα προτεραιότητας της κυβερνητικής πολιτικής. Πρόσφατα, ο Υπουργός Εμπορίου έκανε νύξη για τη δυνατότητα προσφυγής σε χαμηλότοκο δανεισμό από την Κίνα για την υλοποίηση ορισμένων μεγάλων έργων υποδομής. Υπενθυμίζεται ότι, την τελευταία δεκαετία, κινεζικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις αποκόμισαν πάνω από 20 δις δολάρια για την εκτέλεση δημοσίων έργων στην Αλγερία, χωρίς, ωστόσο, να υπάρξει διάχυση των προσδοκώμενων επιπτώσεων στον εγχώριο παραγωγικό ιστό, ενώ υπολογίζεται ότι περίπου 50.000 κινέζοι εργαζόμενοι απασχολούνται σήμερα στον κατασκευαστικό τομέα στην Αλγερία.

Συνολικά, η κρίση που πλήττει τον κατασκευαστικό κλάδο, στον οποίο **δραστηριοποιούνται περί τις 30.000 επιχειρήσεις και απασχολεί 800.000 εργαζόμενους** (διασφαλίζοντας το 18% της συνολικής μισθωτής απασχόλησης), αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της ανεργίας και επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Ο κατασκευαστικός τομέας αποτέλεσε, την τελευταία ιδιαίτερα δεκαετία, την ατμομηχανή της ανάπτυξης και απορρόφησε 70 δις δολ. από προγράμματα δημοσίων έργων, συμβάλλοντας στην άρση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην ομαλή ενσωμάτωση των φτωχότερων περιοχών και των πλέον ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Άμεσες είναι άλλωστε οι επιπτώσεις της ύφεσης που έπληξε τον κατασκευαστικό τομέα στους συναφείς κλάδους δομικών υλικών. Ήδη, οι **εισαγωγές δομικών υλικών** μειώθηκαν από 3,35 δις δολ. το 2014 σε 2,54 δις το 2015. Το πρώτο εξάμηνο του 2016, στο πλαίσιο της πολιτικής μείωσης των

εισαγωγών και υποκατάστασής τους από εγχωρίως παραγόμενα προϊόντα, οι εισαγωγές δομικών υλικών κατέγραψαν περαιτέρω μείωση κατά 25%, περιοριζόμενες σε 1 δις. δολ., έναντι 1,37 το αντίστοιχο εξάμηνο του 2015. Τα μέτρα περιορισμού των εισαγωγών και ιδιαίτερα η καθιέρωση συστήματος αδειών εισαγωγής από τις αρχές του τρέχοντος έτους έπληξαν καιρία τις εισαγωγές σε δύο από τα σημαντικότερα εξαγωγικά μας προς την Αλγερία προϊόντα, ήτοι το τοιμέντο Portland (όπου καταγράφεται μείωση των εισαγωγών κατά 21%) και το σιδηροπλισμό σκυροδέματος (μείωση κατά 34,7%).

6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο τραπεζικός τομέας δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί επαρκώς και αδυνατεί να διοχετεύσει ρευστότητα στην πραγματική οικονομία. Ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν διαθέτει τραπεζικούς λογαριασμούς. Χαρακτηριστικό είναι ότι αντιστοιχεί ένα υποκατάστημα ανά 25.000 κατοίκους, ενώ υπολογίζεται ότι υπάρχουν 10 δανειολήπτες ανά 1000 κατοίκους (έναντι 120 και 700 στην Τυνησία και Τουρκία αντίστοιχα). Οι αλγερινές τράπεζες είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένες και οι δείκτες κερδοφορίας τους χαρακτηρίζονται ικανοποιητικοί.

Η υπερβάλλουσα ρευστότητα που διέθεταν στο παρελθόν δεν υφίσταται πλέον, αφού ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τα έσοδα από υδρογονάνθρακες (το ενεργητικό των τραπεζών συρρικνώθηκε από 2.730 δις δηνάρια στα τέλη του 2014 σε 1.828 δις δηνάρια στα τέλη του 2015). Η ανάγκη αναχρηματοδότησής τους από την αγορά αυξάνει το κόστος λειτουργίας τους και περιορίζει την κερδοφορία τους, ενώ οι νέοι κανόνες της Κεντρικής Τράπεζας αυξάνουν το ελάχιστο όριο ιδίων κεφαλαίων από 8 σε 9,5%.

Έξι κρατικές τράπεζες κατέχουν το 90% το συνολικού ενεργητικού των τραπεζών. Το σύνολο των τραπεζών ανέρχεται σε 36 εκ των οποίων 6 κρατικές και οι υπόλοιπες 30 ιδιωτικές. Οι τελευταίες είναι κυρίως θυγατρικές μεγάλων διεθνών τραπεζικών ομίλων (Citibank, Société Générale, BNP-Paribas, Santander) οι οποίες ειδικεύονται στη χρηματοδότηση του εξωτερικού εμπορίου μέσω LC (crédits documentaires - CREDOC-ενέγγυων δηλαδή πιστώσεων) και τη διαχείριση χαρτοφυλακίου για εύπορους πελάτες. Οι κρατικές τράπεζες ασχολούνται κυρίως με τη χορήγηση πιστώσεων σε δημόσιες επιχειρήσεις ή σε εύπορους ιδιώτες.

Αν και η Κεντρική Τράπεζα ενέκρινε σχετικά πρόσφατα την πραγματοποίηση πληρωμών μέσω τραπεζικών εμβασμάτων, επιταγών ή πιστωτικής κάρτας -όχι όμως μέσω του δικτύου swift - φαίνεται ότι οι Αλγερινοί δεν θα εξοικειωθούν εύκολα με τα σύγχρονα μέσα πληρωμών. Οι πληρωμές εξακολουθούν να γίνονται, κατά κανόνα, τοις μετρητοίς. Επιπλέον σημεία εκταμίευσης χρημάτων (ATM) υπάρχουν ελάχιστα και η ανάληψη γίνεται με εγχώριες πιστωτικές κάρτες και όχι διεθνείς.

Η Αλγερινή Κυβέρνηση ασκεί αυστηρό έλεγχο επί του συναλλάγματος και η Κεντρική Τράπεζα περιορίζει τον επαναπατρισμό των κερδών. Μια ξένη εταιρεία εκτός του τομέα των υδρογονανθράκων έχει δικαίωμα εισπραξης μόνον του 50% των κερδών της σε συνάλλαγμα. Το υπόλοιπο το λαμβάνει σε τοπικό νόμισμα. Οι ξένες εταιρείες που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον προαναφερόμενο τομέα λαμβάνουν το 100% των κερδών τους σε δηνάρια.

Αξιοσημείωτη είναι η συρρίκνωση των ενέγγυων πιστώσεων (letter of credit - crédit documentaire) από 38% σε 12% του συνόλου των εισαγωγών. Η Κεντρική Τράπεζα της Αλγερίας, στο πλαίσιο της πολιτικής περιορισμού και ελέγχου των εισαγωγών, έχει δώσει αυστηρές οδηγίες προς όλες τις αλγερινές τράπεζες για εξονυχιστικό και ενδελεχή έλεγχο των απαραίτητων δικαιολογητικών, παραστατικών και τιμολογίων.

Το τελευταίο διάστημα, η αυστηροποίηση των ελέγχων έχει σχεδόν παραλύσει τις διαδικασίες τραπεζικής διαμεσολάβησης και ανοίγματος ενέγγυων πιστώσεων για πολλές κατηγορίες εισαγομένων προϊόντων. Σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, το Υπουργείο Εμπορίου μελετά την πλήρη κατάργηση των ενέγγυων πιστώσεων και την επιβολή ως αποκλειστικού τρόπου διακανονισμού των συναλλαγών, την πληρωμή τοις μετρητοίς (cash against documents , remise documentaire) η οποία είναι μεν φθηνότερη, αλλά παρέχει μικρότερη ασφάλεια δικαίου στις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Ο τομέας ασφαλειών βρίσκεται ακόμα σε εμβρυώδες στάδιο ανάπτυξης και χαρακτηρίζεται από την σχεδόν μονοπώλησή του από κρατικές εταιρείες. Ως επί το πλείστον ασφαλίζονται τα αυτοκίνητα (45%), η ακίνητη ιδιοκτησία και οι κίνδυνοι από ατύχημα. Η διεισδυτικότητα του τομέα των ασφαλειών έφθασε το 2013 στο 0,7% του ΑΕΠ (στις γειτονικές Τυνησία και Μαρόκο ήταν αντίστοιχα 2% και 3,4%). Η αλγερινή κυβέρνηση σχεδιάζει νομοθετικές πρωτοβουλίες προκειμένου να προσδώσει δυναμικότητα στον τομέα των ασφαλειών, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για δραστηριοποίηση ξένων εταιρειών.

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Δύο χρόνια μετά το εξωγενές σοκ που υπέστη η αλγερινή οικονομία λόγω της απότομης πτώσης των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, τα υψηλά συναλλαγματικά αποθέματα που κατέχει η Αλγερία – τα οποία έφθασαν το **2013** στο ύψος ρεκόρ των **193 δις. δολ.** – αποτελούν, ίσως, το κυριότερο ατού που διαθέτει στην παρούσα φάση η χώρα, το οποίο και απέτρεψε, προς το παρόν, το πέρασμα της οικονομίας σε ύφεση.

Πράγματι, μετά από 15 χρόνια συνεχών πλεονασμάτων, η Αλγερία βρίσκεται πλέον αντιμέτωπη με την εμφάνιση αυξανόμενου ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Αλγερίας, μετά το έλλειμμα ρεκόρ 27,5 δις. δολ. (15,7% του ΑΕΠ) στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το οποίο κατεγράφη το 2015, **τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας μειώθηκαν από 178,9 δις** το Δεκέμβριο του 2014, σε 159 δις τον Ιούνιο του 2015 και **σε 144,1 δις** δολ. το Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Σε ένα δηλαδή μόλις δωδεκάμηνο τα συναλλαγματικά αποθέματα σημείωσαν μείωση κατά 34,8 δις. δολάρια. Παράλληλα, όπως δείχνουν τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Αλγερίας το αλγερινό δηνάριο απώλεσε, μέσα σε ένα χρόνο, 22% της αξίας του έναντι του δολαρίου ΗΠΑ.

Δεν πρέπει ασφαλώς να παραβλέπουμε ότι παρά τη σημαντική μείωση που υπέστησαν, τα υφιστάμενα συναλλαγματικά αποθέματα καλύπτουν 27 μήνες των συνολικών εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών της χώρας. Εξάλλου, το εξωτερικό της χρέος κινείται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα (1,7% του ΑΕΠ), ενώ και οι αλγερινές δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν έχουν προσφύγει σε εξωτερικό δανεισμό.

Τον περασμένο Ιούλιο, ο Πρωθυπουργός κ. A. Sellal αναγνώρισε ότι τα συναλλαγματικά αποθέματα αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω, μέχρι τα τέλη του 2016, σε **116 δις. δολ.**, τόνισε όμως ότι, λόγω των μέτρων ελέγχου των δαπανών και περιορισμού των εισαγωγών που έλαβε η κυβέρνησή του, δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να πέσουν κάτω από το επίπεδο ασφαλείας των 100 δις. δολαρίων.

Σύμφωνα με τελευταίες εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να περιοριστεί από 15% του ΑΕΠ το 2016 σε 11,8% το 2017, ενώ τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας, τα οποία υπολογίζονταν σε 132 δις δολ τον περασμένο Μάιο, εκτιμάται ότι θα μειωθούν στα 113 δις δολάρια μέχρι τα τέλη του 2016 και σε **92 δις το 2017**. Πρόσφατη έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας

εκτιμά ότι το 2018 τα συναλλαγματικά αποθέματα της Αλγερίας θα περιοριστούν στο επίπεδο των **60 δις** δολαρίων.

Ανάλογη μείωση υπέστησαν και τα κεφάλαια του **Ταμείου Σταθεροποίησης Εσόδων** (Fonds de Régulation des Recettes) το οποίο ιδρύθηκε το 2000 και διαχειριζόταν τα πλεονάσματα από τις εξαγωγές υδρογονανθράκων, στοχεύοντας στην κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, ιδιαίτερα σε περιόδους μείωσης των τιμών του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές. Το 2011 το συσσωρευθέν αποθεματικό κεφάλαιο του FRR ανερχόταν στο ύψος ρεκόρ των **72 δις** δολαρίων, ποσό που μειώθηκε σταδιακά έκτοτε προκειμένου να καλύψει τα διαδοχικά ελλείμματα του προϋπολογισμού.

Η χρηματοοικονομική κατάσταση του εν λόγω Ταμείου επιδεινώθηκε ραγδαία την τελευταία διετία. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, το αποθεματικό κεφάλαιο του Ταμείου συρρικνώθηκε από 4.488 δις. δηνάρια στα τέλη του 2014 σε 2.151 δις. το Δεκέμβριο του 2015, κατέγραψε δηλαδή μείωση κατά 52% (2.336 δις. δηνάρια) σε ένα μόνο δωδεκάμηνο, πέφτοντας κάτω από το επίπεδο των 20 δις. ευρώ (1 ευρώ αντιστοιχεί σε 128 δηνάρια σύμφωνα με την επίσημη ισοτιμία). Στο πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους ένα πρόσθετο ποσό 665 δις. δηναρίων διατέθηκε για την κάλυψη δημοσιονομικών ελλειμμάτων, Εάν μάλιστα ληφθεί υπόψη η ισχύουσα νομοθετική πρόβλεψη ότι το κεφάλαιο του FRR δεν επιτρέπεται να κατέλθει κάτω από 700 δις, πιθανολογείται ότι πριν από τα τέλη του 2016, τα διαθέσιμα αποθέματα του Ταμείου θα έχουν πρακτικά εξαντληθεί.

Τα ανωτέρω στοιχεία υποδηλώνουν ότι η Αλγερία πλησιάζει σήμερα σε ένα **σταυροδρόμι**. Τα μέτρα που έχει λάβει, μέχρι στιγμής, η αλγερινή κυβέρνηση για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού αδιεξόδου και της επαπειλούμενης κρίσης εξωτερικών πληρωμών είχαν αποσπασματικό εν πολλοίς χαρακτήρα και κρίνονται από διεθνείς εμπειρογνώμονες ως ανεπαρκή. Πρόκειται κυρίως για μία σειρά μέτρων **ελέγχου και περιορισμού των εισαγωγών, παγώματος προσλήψεων και μισθολογικών αυξήσεων και μία δραστική περικοπή του προγράμματος δημοσίων έργων και κατασκευής έργων υποδομών.**

Εάν επαληθευτούν οι προβλέψεις διεθνών οργανισμών και εμπειρογνώμωνων, σύμφωνα με τις οποίες οι διεθνείς τιμές των υδρογονανθράκων θα κυμανθούν σε χαμηλά επίπεδα την επόμενη τριετία, η αλγερινή κυβέρνηση θα αναγκαστεί, αργά ή γρήγορα, να προβεί σε καθοριστικές επιλογές για το μέλλον της χώρας.

Μέχρι στιγμής, η αλγερινή ηγεσία, αρνείται να προχωρήσει σε επώδυνες και αντιδημοφιλείς αποφάσεις, φοβούμενη εκτεταμένες κοινωνικές αντιδράσεις, σε μία μάλιστα πολιτικά ευαίσθητη περίοδο όπου μαίνεται ένας υπόγειος αγώνας ανάμεσα σε αντιμαχόμενες ομάδες για τον έλεγχο της διαδοχής του Προέδρου Α. Bouteflika, και **περιορίζεται σε ημίμετρα, κερδίζοντας απλώς χρόνο** μέχρι μία πιθανή, μεσοπρόθεσμα, ανάκαμψη των διεθνών τιμών πετρελαίου που θα ανακούφιζε τον προϋπολογισμό και το ισοζύγιο πληρωμών.

Έτσι, αποφεύγει, προς το παρόν, να θίξει τον πυρήνα του προβλήματος και να προβεί σε απελευθέρωση των αγορών, μαζική ιδιωτικοποίηση των πολυάριθμων, πολύ συχνά ζημιογόνων και με πληθωρικό προσωπικό, δημοσίων επιχειρήσεων και σε ριζική αναθεώρηση του εξαιρετικά δαπανηρού συστήματος άμεσων και έμμεσων επιδοτήσεων δημοσίων επιχειρήσεων, των τιμών βασικών αγαθών και υπηρεσιών, αλλά και των εισοδημάτων μεγάλων ομάδων του πληθυσμού, οι οποίες αντιστοιχούν στο **30% του ΑΕΠ**, δημιουργούν σοβαρές οικονομικές στρεβλώσεις και νοθεύουν τα κίνητρα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σε περίπτωση όμως που η ανάκαμψη των διεθνών τιμών ενέργειας καθυστερήσει, η Αλγερία θα υποχρεωθεί να προσφύγει σε εξωτερικό δανεισμό, που θα συνοδεύεται από επώδυνους όρους (αιρεσιμότητα –conditionality), οπότε τα προαναφερθέντα μέτρα θα επιβληθούν από διεθνείς οργανισμούς, με απρόβλεπτες συνέπειες για την κοινωνική συνοχή και την πολιτική σταθερότητα της χώρας.

Η αλγερινή ηγεσία δείχνει σήμερα να βρίσκεται μετέωρη ανάμεσα στον αταβιστικό φόβο μίας ριζικής ανατροπής του status quo και τις εφιαλτικές μνήμες της δεκαετίας του 1990, όταν, υπό συνθήκες εμφυλίου και ισλαμιστικής τρομοκρατίας, αντιμετώπισε κατάσταση χρεοκοπίας και παύσης πληρωμών και εξαναγκάστηκε να υπαχθεί σε σκληρότατο πρόγραμμα του ΔΝΤ.

Όπως όλα δείχνουν, ο αγώνας δρόμου ανάμεσα στη σταδιακή εξάντληση των συναλλαγματικών αποθεμάτων που συνεπάγεται η συνεχιζόμενη αδράνεια και πολιτική παράλυση της αλγερινής κυβέρνησης και στην αυξανόμενη πίεση για εφαρμογή εκτεταμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και αυστηρών μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής φαίνεται να έχει αρχίσει.

2. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο προϋπολογισμός 2016 προβλέπει δαπάνες ύψους 7.984 δις δηναρίων (1 ευρώ αντιστοιχεί σε 128 δηνάρια σύμφωνα με την επίσημη ισοτιμία), μειωμένες κατά 9% σε σχέση με τον περσινό προϋπολογισμό. Μείωση κατά 4,3% προβλέπεται και στα δημόσια έσοδα σε σχέση με τον προϋπολογισμό έτους 2015. Εξάλλου, ο νέος προϋπολογισμός προβλέπει την αύξηση του ΦΠΑ από 7 σε 17% στην κατανάλωση βενζίνης, φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος πάνω από ένα ελάχιστο όριο ανά τρίμηνο, καθώς, επίσης, αυξήσεις στα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων από 16 έως 40%. Καθιερώνει, επιπλέον, ένα νέο τελωνειακό καθεστώς παθητικής τελειοποίησης για τα επανεισαγόμενα καύσιμα και πετρελαιοειδή προϊόντα τα οποία υπέστησαν επεξεργασία σε ξένα διυλιστήρια.

Αξιοσημείωτο είναι ότι και με το νέο προϋπολογισμό το μεγαλύτερο μέρος των φορολογικών εσόδων αντλείται από την έμμεση φορολογία (ΦΠΑ και λοιποί φόροι κατανάλωσης) ενώ οι φόροι εισοδήματος και περιουσίας κινούνται σε

χαμηλά επίπεδα και εμφανίζουν περιορισμένη εισπραξιμότητα (τίθεται πάντως ως στόχος η αύξηση κατά 4,1% των εσόδων από το φόρο εισοδήματος).

Σημαντικότερη καινοτομία την οποία περιέχει ο προϋπολογισμός 2016 είναι η **ρήτρα δημοσιονομικής σταθεροποίησης** που προβλέπει ότι, σε περίπτωση απρόβλεπτης επιδείνωσης των δημοσιονομικών μεγεθών, η κυβέρνηση μπορεί να αναστείλει την εκταμίευση ή και να ακυρώσει δαπάνες οι οποίες είχαν ήδη εγκριθεί για την υλοποίηση δημοσίων έργων και έργων υποδομής. Εναλλακτικά παρέχεται επίσης η δυνατότητα να προβεί σε πώληση σε ιδιώτες επενδυτές μεριδίου από το κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων.

Ο νέος προϋπολογισμός έτους 2017 θα αποτελέσει ένα κρίσιμο τεστ, αφού αναμένεται να σηματοδοτήσει τη σταδιακή αντιστοίχιση των δημοσίων δαπανών στα προβλεπόμενα έσοδα, στο πλαίσιο ενός μεσοπρόθεσμου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής. Όπως αποδέχονται εγχώριοι και ξένοι εμπειρογνώμονες, υπάρχουν εξ αντικειμένου τεράστια περιθώρια δημοσιονομικής εξυγίανσης, τόσο στο σκέλος των δαπανών, όπου διαπιστώνεται κατασπατάληση πόρων και εκτεταμένη διαφθορά, όσο και στο σκέλος των εσόδων, όπου η εισπραξιμότητα των προβλεπομένων φορολογικών εσόδων δεν υπερβαίνει το **13%**.

Το **προσχέδιο προϋπολογισμού** έτους 2017 που εξετάστηκε σε πρόσφατη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου προβλέπει, μεταξύ άλλων, αύξηση κατά δύο μονάδες του **ΦΠΑ από 17% σε 19%** (και από 7% σε 9% σε ορισμένα βασικά προϊόντα λαϊκής κατανάλωσης), αυξήσεις σε φόρο καυσίμων, ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, νέο φόρο κατοικίας, επιβολή φόρου κατανάλωσης πολυτελών αγαθών και πρόσθετη επιβάρυνση ενεργοβόρων οικιακών συσκευών. Εξάλλου, όπως ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός κ. A. Sellal, στο πλαίσιο του νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης οι επιδοτήσεις, κοινωνικές παροχές και μεταβιβάσεις, θα επιδιωχθεί να προσλάβουν περισσότερο στοχευμένο χαρακτήρα, ώστε να απευθύνονται στις πλέον ευπαθείς κατηγορίες του πληθυσμού.

3. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Τα μέτρα που έχει λάβει, μέχρι στιγμής, η αλγερινή κυβέρνηση για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού αδιεξόδου και της επαπειλούμενης κρίσης εξωτερικών πληρωμών που επέφερε η απότομη πτώση των εσόδων από εξαγωγές υδρογονανθράκων από τα μέσα του 2014, είχαν αποσπασματικό εν πολλοίς χαρακτήρα και απέδωσαν περιορισμένα μάλλον αποτελέσματα.

Πρόκειται κυρίως για μία σειρά μέτρων **ελέγχου και περιορισμού των εισαγωγών** και τη **μερική αναθεώρηση του φιλόδοξου προγράμματος δημοσίων έργων** και αναβάθμισης των υποδομών, συνολικού προϋπολογισμού **192,6 δις**

δολαρίων για την πενταετία 2015-2019, (στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων ύψους 100 περίπου δις από το προηγούμενο πενταετές πρόγραμμα 2010-2014) μέσω, ιδιαίτερα, του **παγώματος**, σε πρώτη φάση, **των νέων δημοσίων έργων τα οποία δεν έχουν ακόμα εισέλθει στο στάδιο της υλοποίησης**. Η αλγερινή κυβέρνηση εξήγγειλε, εξάλλου, πάγωμα προσλήψεων και μισθολογικών αυξήσεων καθώς και παρεμβάσεις στο εξαιρετικά γενναιόδωρο συνταξιοδοτικό σύστημα.

Πράγματι, παρά την προβλεπόμενη μείωση των δαπανών κατά 9% κατά το τρέχον έτος (μέσω, κυρίως, της περικοπής του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και κατασκευής έργων υποδομών, χωρίς ωστόσο να θίγονται ουσιαστικά οι λειτουργικές και μισθολογικές δαπάνες και το εκτεταμένο σύστημα επιδοτήσεων που αποτελεί την πεμπτουσία της ασκούμενης κοινωνικής πολιτικής), το **δημοσιονομικό έλλειμμα** εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 12,9% του ΑΕΠ το 2016, υπερβαίνοντας τα 25 δις δολάρια, ενώ άλλες εκτιμήσεις δεν αποκλείουν να προσεγγίσει το αστρονομικό ποσό των 30 δις. Οι πάσης φύσεως επιδοτήσεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στο **13.8% του ΑΕΠ**, δημιούργησαν σοβαρές οικονομικές στρεβλώσεις, με χαρακτηριστική περίπτωση τον τομέα της ενέργειας, όπου οι επιδοτήσεις της τιμής των καυσίμων, του ηλεκτρικού ρεύματος και του φυσικού αερίου ανέρχονται σε 5,5% του ΑΕΠ.

Περιορισμένα αποτελέσματα είχαν, άλλωστε, δύο πρόσθετα μέτρα στα οποία προσέφυγε η αλγερινή κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Το πρώτο αφορά στην έκδοση **εθνικού ομολογιακού δανείου** με στόχο τη συγκέντρωση χρηματοδοτικών πόρων από εγχώρια κεφάλαια και αποταμιεύσεις ιδιωτών, το οποίο απέφερε, μέχρι στιγμής, 460 δις δηνάρια (1 ευρώ αντιστοιχεί σε 123 δηνάρια σύμφωνα με την επίσημη ισοτιμία). Ωστόσο, όπως παρατηρούν ανεξάρτητοι αναλυτές, το ποσό αυτό συγκεντρώθηκε κατά βάση από τα διαθέσιμα κεφάλαια των τραπεζών και μεγάλων επιχειρήσεων, λόγω κυρίως της μείωσης από την Τράπεζα της Αλγερίας των υποχρεωτικών αποθεματικών των τραπεζών από 12% σε 8%.

Το δεύτερο μέτρο αναφέρεται στην επανένταξη στο τραπεζικό σύστημα **κεφαλαίων** που προέρχονται ή διοχετεύονται στην **παράλληλη οικονομία**. Η προσπάθεια αυτή απέβη μάλλον ατελέσφορη, εξαιτίας της δομής της αλγερινής οικονομίας και του παρασιτικού χαρακτήρα σημαντικών τομέων οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα και στην αξιοπιστία της κυβερνητικής πολιτικής.

Όσον αφορά στο θέμα της δημοσιονομικής εξυγίανσης, ο νέος Υπουργός Οικονομικών κ. Hadji Baba Ammi απέκλεισε καταρχήν, ανατρέποντας το καθιερωμένο έθιμο, την κατάθεση συμπληρωματικού προϋπολογισμού για το έτος 2016, μεταφέροντας το βάρος της προσαρμογής στο 2017, που θα αποτελέσει, σύμφωνα με αρκετούς αναλυτές, το πρώτο έτος στροφής σε πολιτική λιτότητας από την έναρξη της κρίσης στα μέσα του 2014.

4. ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μετά τον κυβερνητικό ανασχηματισμό του περασμένου Ιουνίου, που οδήγησε σε αλλαγή του οικονομικού επιτελείου με την αντικατάσταση των υπουργών Οικονομίας και Ενέργειας και του Διοικητή της Τράπεζας της Αλγερίας, η αλγερινή κυβέρνηση δείχνει να εξετάζει, στην παρούσα συγκυρία, έναν συνολικό αναπροσανατολισμό της οικονομικής της πολιτικής.

Αντιμέτωπη με τη συνεχή επιδείνωση των διαρθρωτικών ανισορροπιών, η αλγερινή κυβέρνηση εξαγγέλλει πλέον τη μετάβαση σε ένα «**νέο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης**». Ήδη, κατά τη συνεδρίασή της τον περασμένο Ιούνιο, η τριμελής Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διαπίστωνε ότι «το υφιστάμενο οικονομικό μοντέλο έχει εξαντλήσει τις αναπτυξιακές του δυνατότητες».

Ως κεντρικός στόχος της οικονομικής πολιτικής τίθεται πλέον, επισήμως με τη συναίνεση και των κοινωνικών εταίρων, η μετάβαση σε μία παραγωγική και ανταγωνιστική οικονομία με διαφοροποιημένη παραγωγική βάση, η οποία θα αποβάλει τα χαρακτηριστικά μίας οικονομίας βασισμένης σε πρόσοδο και υπερβολικά εξαρτημένης από εξαγωγές υδρογονανθράκων και θα λειτουργεί με βάση τους μηχανισμούς και κανόνες της αγοράς.

Σύμφωνα με σχετικές εισηγήσεις, το νέο αυτό μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης εδράζεται σε **έξι θεμελιώδεις πυλώνες**: επανεκβιομηχάνιση, αυστηρή δημοσιονομική διαχείριση, προοδευτική εξάλειψη προσόδων και περιορισμός της παράλληλης οικονομίας, εξορθολογισμός του συστήματος επιδοτήσεων, βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και ανάδυση ενός υγιούς και ανταγωνιστικού ιδιωτικού τομέα προσανατολισμένου σε παραγωγική δραστηριότητα.

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η παραγωγική αναδιάρθρωση και επαναθεμελίωση του βιομηχανικού ιστού της χώρας, σε συνεργασία με ξένους επιχειρηματικούς ομίλους, ιδιαίτερα στους τομείς σιδηρουργίας, πετροχημικών, μηχανολογικού εξοπλισμού, δομικών υλικών και κλωστοϋφαντουργίας. Η αλγερινή κυβέρνηση επιβάλλοντας μέτρα ελέγχου και περιορισμού των εισαγωγών επιδιώκει να πείσει τους ξένους εταίρους της, που αντιμετωπίζουν μείωση των πωλήσεών τους στην αλγερινή αγορά, να αντισταθμίσουν τις απώλειες των εξαγωγών τους μεταφέροντας μέρος της παραγωγικής τους δραστηριότητας στην Αλγερία.

Αναγνωρίζοντας ότι οι εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου δεν αναμένεται να υπερβούν τα 35 δις. δολάρια το 2016 και θα διατηρηθούν πιθανότατα στα ίδια επίπεδα και την επόμενη τριετία, ο Υπουργός Βιομηχανίας και Ορυχείων κ. Α. Bouchouareb, έθεσε πρόσφατα ως στόχο **τον περιορισμό των εισαγωγών σε 30 δις** στον ορίζοντα 2019-2020 (από 57 δις το 2014). Η μείωση των εισαγωγών καθίσταται συνεπώς κεντρικός και σταθερός στόχος της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι εξαγγελίες περί νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης αντιμετωπίζονται με σκεπτικισμό και δυσπιστία από αρκετούς διεθνείς αναλυτές. Υπογραμμίζουν, κατά πρώτον, τη διαχειριστική ανεπάρκεια της αλγερινής διοίκησης που δεν έχει την ικανότητα να επωμιστεί το βάρος σύνθετων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Χωρίς να αμφισβητούν την ειλικρίνεια των κυβερνητικών προθέσεων, επισημαίνουν, επίσης, ότι οι διακηρύξεις αυτές κινδυνεύουν να καταστούν, όπως συμβαίνει συχνά στην Αλγερία, κενές περιεχομένου, στο βαθμό που δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένους στόχους και καθορισμένες προτεραιότητες, προβλέψεις οικονομικών μεγεθών, κοστολογημένα μέτρα και σαφή χρονοδιαγράμματα.

Τέλος, γενική εκτίμηση αποτελεί ότι η αλγερινή κυβέρνηση θα αποφύγει, μέχρι ωσότου εξαναγκαστεί, να θίξει το υφιστάμενο κοινωνικό μοντέλο παροχών και επιδοτήσεων, το οποίο αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο νομιμοποίησης του υπάρχοντος καθεστώτος.

Γ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Επί πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της, η Αλγερία παρέμενε μία **κρατικά ελεγχόμενη οικονομία, αποκομμένη, σε μεγάλο βαθμό, από τις διεθνείς αγορές**. Κατά τη δεκαετία του 2000 υιοθέτησε σημαντικές μεταρρυθμίσεις με στόχο το άνοιγμα της οικονομίας και την απελευθέρωση των αγορών, αρχής γενομένης από την ψήφιση ενός, σαφώς ευνοϊκότερου, Κώδικα περί Επενδύσεων με το Ν. 01-03 τον Αύγουστο του 2001 (ο οποίος τροποποιήθηκε με το Ν 06-08/2006 και άλλες μεταγενέστερες διατάξεις) και την προώθηση σειράς ιδιωτικοποιήσεων.

Ωστόσο, από το 2009, η αλγερινή κυβέρνηση, φοβούμενη τις κοινωνικές επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων ανέκρουσε πρύμνη και επανήλθε στα παραδοσιακά πρότυπα ενός ιδιότυπου οικονομικού εθνικισμού. Στο πλαίσιο αυτό, ο **Συμπληρωματικός Νόμος περί Προϋπολογισμού του 2009** καθιέρωσε, με το άρθρο 58, την υποχρέωση για τους ξένους επενδυτές δημιουργίας μικτής επιχείρησης, με ποσοστό ιδιοκτησίας επί του εταιρικού κεφαλαίου τουλάχιστον 51% υπέρ του αλγερινού εταίρου.

Παράλληλα, επέβαλε **πλήθος περιοριστικών ρυθμίσεων** όπως, ενδεικτικά αναφέρουμε, υποχρέωση προκαταρκτικής υποβολής και έγκρισης από το Εθνικό Συμβούλιο Επενδύσεων κάθε επενδυτικού σχεδίου ξένων ή μικτών επιχειρήσεων με ξένη συμμετοχή, περιορισμούς στο δικαίωμα επαναπατριsmού κερδών και επενδεδυμένων κεφαλαίων, υποχρέωση επανεπένδυσης κερδών που οφείλονται σε φορολογικά ή δασμολογικά κίνητρα και απαλλαγές, υποχρέωση διατήρησης θετικού ισοζυγίου συναλλάγματος καθ' όλη τη διάρκεια της επένδυσης, περιορισμοί στη δυνατότητα ξένης συμμετοχής στο κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων, τραπεζική χρηματοδότηση της επένδυσης από εγχώρια αποκλειστικά ιδρύματα και δικαίωμα προαιρέσεως υπέρ του Αλγερινού Δημοσίου σε περίπτωση πώλησης μεριδίου ξένου εταίρου ή αύξησης του κεφαλαίου μικτής επιχείρησης.

Εξάλλου, από το 2009 η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει ορισμένα μέτρα που περιορίζουν τις ξένες επενδύσεις όπως π.χ. η υποχρεωτική επανεπένδυση μέρους των κερδών για εταιρείες που απολαμβάνουν των κινήτρων που παρέχει ο Επενδυτικός Νόμος, η φορολόγηση κατά 15% των μεταφερομένων κερδών στο εξωτερικό, η υποχρέωση διατήρησης θετικού ισοζυγίου συναλλάγματος, η διατήρηση της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου από το κράτος σε περιπτώσεις πώλησης της εταιρείας.

Με το Νόμο για τον προϋπολογισμό έτους 2015 και το υπό κατάρτιση νέο πενταετές πρόγραμμα 2015-2019, τέθηκε ως στόχος η παραγωγική ανασυγκρότηση

του δημόσιου τομέα και η δημιουργία 10 μεγάλων βιομηχανικών ομίλων που θα αποτελέσουν το μοχλό για την ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων προτεραιότητας.

Σταθερή επιδίωξη παραμένει, εξάλλου, η βαθμιαία **υποκατάσταση εισαγωγών** και η μεταφορά στην Αλγερία τμήματος της παραγωγικής δραστηριότητας μεγάλων αλλοδαπών εξαγωγικών επιχειρήσεων. Ως παράδειγμα επιτυχούς υλοποίησης της πολιτικής αυτής αναφέρεται ο κλάδος της φαρμακοβιομηχανίας, όπου με την απαγόρευση εισαγωγής 358 εγχώριως παραγομένων γενόσημων φαρμάκων και την υποχρέωση που επεβλήθη στις ξένες φαρμακοβιομηχανίες να επενδύσουν σε εγχώρια παραγωγή μετά από μία τριετία εξαγωγικής δραστηριότητας – επί ποινή ανάκλησης της άδειας εισαγωγών – η εγχώρια παραγωγή φαρμάκων δεκαπλασιάστηκε και ξεπέρασε σε πωλήσεις το 1 δισ. ευρώ.

Μετά τη θεαματική πτώση των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου κατά την τελευταία διετία, που είχε ως συνέπεια τη δημιουργία αυξημένου δημοσιονομικού ελλείμματος και διευρυνόμενου ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, η αλγερινή κυβέρνηση δείχνει σήμερα να επανακαθορίζει, διστακτικά, την πολιτική της, επιδιώκοντας να προσελκύσει ξένες επενδύσεις, μειώνοντας αντίστοιχα τις υπέρογκες εισαγωγές.

Στο πλαίσιο αυτό, ο **νέος Κώδικας περί Επενδύσεων** που ψηφίστηκε πρόσφατα στο Κοινοβούλιο και πρόκειται να τεθεί προσεχώς σε ισχύ, εισάγει σε ορισμένα σημεία ευνοϊκότερες ρυθμίσεις και αίρει κάποιους περιορισμούς που καθιστούσαν ιδιαίτερα δυσχερή την προσέλκυση ΑΞΕ. Έτσι, με το νέο Κώδικα καταργείται η υποχρέωση διατήρησης θετικού ισοζυγίου συναλλάγματος καθ' όλη τη διάρκεια της επένδυσης, ενώ τροποποιείται η υποχρέωση άμεσης γνωστοποίησης και έγκρισης κάθε μεταβολής ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρών στο εταιρικό κεφάλαιο.

Εξάλλου, στο νέο Κώδικα δεν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις, που παραμένουν ωστόσο σε ισχύ με βάση άλλα νομοθετικά κείμενα και διατάξεις, αναφορικά με τον κανόνα 51-49%, την αποκλειστική χρηματοδότηση από εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα και τη δυνατότητα ξένης συμμετοχής στο κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με αρκετούς αναλυτές, η μη συμπερίληψη των ανωτέρω ρυθμίσεων στο νέο Κώδικα αποτελεί πρόκριμα μελλοντικής τους κατάργησης, εφόσον υπερπηδηθούν οι υφιστάμενες ενδοκυβερνητικές διχογνωμίες και ενστάσεις.

Υπάρχει, ωστόσο, δυνατότητα διατήρησης του ελέγχου της επιχείρησης, μέσω της διασποράς του 51% σε περισσότερους συνεταιίρους ή της παραχώρησης της διοίκησης στον ξένο εταίρο με το συμβόλαιο σύστασης της εταιρείας (Pacte des actionnaires- contractual shareholding) στο οποίο δύναται να παραπέμψει ρητά και το καταστατικό της μικτής επιχείρησης με βάση την αρχή της ελεύθερης βούλησης των συμβαλλομένων. Σημειωτέον ότι η αλγερινή κυβέρνηση δέχεται ισχυρές διεθνείς πιέσεις να καταργήσει τους περιορισμούς ως προς το ποσοστό συμμετοχής ξένων εταιρών σε μη στρατηγικούς τομείς.

Ο νέος Κώδικας στοχεύει στην απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης ΑΞΕ και στη διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας ως προς τα παρεχόμενα κίνητρα. Στο πλαίσιο αυτό, υποκαθιστά τα προβλεπόμενα έγγραφα υποβολής του επενδυτικού σχεδίου, αίτησης χορήγησης των προβλεπομένων κινήτρων και διοικητικού φακέλου με τα πλήρη στοιχεία της επένδυσης, με ένα ενιαίο έντυπο καταγραφής της επένδυσης, το οποίο παρέχει αυτομάτως δικαίωμα στη χορήγηση των αναλογούντων κινήτρων. Η χορήγηση των προβλεπομένων στο γενικό καθεστώς κινήτρων δεν προϋποθέτει έγκριση από το Εθνικό Συμβούλιο Επενδύσεων, ενώ ο νέος Κώδικας περιορίζει την υποχρέωση υποβολής και έγκρισης επενδυτικών σχεδίων από το ΕΣΕ σε επενδυτικά σχέδια άνω των 5 δισ. δηναρίων (40 περίπου εκατ. ευρώ), έναντι 2 δισ, που ισχύει μέχρι σήμερα.

Παράλληλα, με το νέο Κώδικα επαναπροσδιορίζεται ο ρόλος του Agence Nationale du Développement de l' Investissement (ANDI). Το ANDI, που ήταν παραδοσιακά επιφορτισμένο με τη χορήγηση και διαχείριση των παρεχομένων κινήτρων, μετατρέπεται σε όργανο υποδοχής, διαβούλευσης, υποστήριξης, προσανατολισμού και υποβοήθησης των ΑΞΕ, αντίστοιχο με το ημέτερο Enterprise Greece. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η σύσταση 4 ειδικευμένων κέντρων που λειτουργούν αποκεντρωμένα (κέντρο διαχείρισης κινήτρων που διευθύνεται από Επιθεωρητή του Υπουργείου Οικονομικών, ενιαίο κέντρο ολοκλήρωσης διαδικασιών, κέντρο υποστήριξης δημιουργίας επιχειρήσεων και κέντρο προβολής ευκαιριών και προώθησης επιχειρηματικών συνεργασιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο).

Επιπρόσθετα, προβλέπεται η δημιουργία <<Σπιτιού των Επιχειρήσεων>> που συγκεντρώνει στον ίδιο χώρο το σύνολο των υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με την υλοποίηση της επένδυσης. Το ANDI διατηρεί, εντούτοις, την αρμοδιότητα χαρακτηρισμού μίας επένδυσης ως <<ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας για την εθνική οικονομία>>, ως στρατηγικής δηλαδή επένδυσης, που απολαμβάνει εξαιρετικών πλεονεκτημάτων καθώς και τη συναφή αρμοδιότητα προετοιμασίας των συμβάσεων μεταξύ των ανωτέρω στρατηγικών επενδυτών και του Εθνικού Συμβουλίου Επενδύσεων, βάση των οποίων θα χορηγηθούν και τα ως άνω εξαιρετικά συμβατικού χαρακτήρα ευεργετήματα.

Ο νέος Κώδικας προβλέπει **τρία επίπεδα κινήτρων**. Το πρώτο επίπεδο αφορά το σύνολο των πάσης φύσεως εγχώριων ή ξένων επενδύσεων. Στον κοινό αυτό κορμό κινήτρων περιλαμβάνονται :

- α) Στη φάση υλοποίησης της επένδυσης
 - απαλλαγή από τελωνειακούς δασμούς για μηχανολογικό εξοπλισμό, αγαθά και υπηρεσίες που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση της επένδυσης
 - απαλλαγή από ΦΠΑ για όλα τα εισαγόμενα ή εγχωρίως παραγόμενα αγαθά και υπηρεσίες που θα απαιτηθούν για την υλοποίηση της επένδυσης
 - απαλλαγή από φόρους μεταβίβασης ακινήτων, τέλη εγγραφής και δημοτικά τέλη

- απαλλαγή για μία δεκαετία από φόρο ακινήτων που εντάσσονται στην υλοποίηση της επένδυσης
- απαλλαγή από τέλη σύστασης εταιρειών και εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο

β) Στη φάση παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης

Μετά τη διαπίστωση από τις αρμόδιες φορολογικές υπηρεσίες της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης προβλέπεται για μία τριετία :

- απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων
- απαλλαγή από το φόρο επαγγελματικής δραστηριότητας
- μείωση κατά 50% των δημοτικών τελών των χρησιμοποιούμενων ακινήτων

Το δεύτερο επίπεδο κινήτρων αφορά επενδύσεις που υλοποιούνται σε τομείς προτεραιότητας (βιομηχανία, αγροτική παραγωγή, τουρισμός) ή σε ευαίσθητες γεωγραφικά περιοχές όπως τα υψίπεδα και οι νότιες περιοχές στη Σαχάρα (εκτός δηλαδή της μεσογειακής λωρίδας που συγκεντρώνει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας).

Για τις εν λόγω επενδύσεις προβλέπεται επιμήκυνση της περιόδου ισχύος των ανωτέρω κινήτρων, ήτοι πενταετία αντί τριετίας, ή και δεκαετία για επενδύσεις στις νοτιότερες περιοχές της χώρας κατά τη φάση της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Προβλέπεται επίσης, ολική ή μερική ανάληψη από το κράτος, κατόπιν σχετικής εκτίμησης από το ANDI, των δαπανών για έργα υποδομής απαραίτητων για την υλοποίηση της επένδυσης.

Τέλος, το τρίτο επίπεδο κινήτρων αφορά, όπως αναφέρθηκε, επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την εθνική οικονομία. Στις εν λόγω επενδύσεις δύναται να χορηγηθούν πρόσθετα κίνητρα, κατόπιν εισήγησης του ANDI, και υπογραφής σχετικής σύμβασης μεταξύ των επενδυτών και του Εθνικού Συμβουλίου Επενδύσεων, βάση της οποίας θα χορηγηθούν και τα ως άνω εξαιρετικά συμβατικού πλέον χαρακτήρα ευεργετήματα.

2. ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Παρά τις σημαντικές ευκαιρίες που προσφέρει η Αλγερία δεν μπορεί να θεωρηθεί μία εύκολη αγορά. Τα **εμπόδια εισόδου** είναι ασφαλώς μεγαλύτερα από ότι στις αναπτωγμένες αγορές: ασάφεια και συχνές μεταβολές του νομικού και θεσμικού πλαισίου, δυσκολία εξεύρεσης κατάλληλου εμπορικού αντιπροσώπου ή αξιόπιστου επιχειρηματικού εταίρου, χρονοβόρες και γραφειοκρατικές διαδικασίες, απηρχαιωμένο τραπεζικό σύστημα, έλλειψη επαγγελματισμού και ορθολογικής οργάνωσης.

Η Αλγερία έχει υπογράψει το 2005 **ειδική Συμφωνία Σύνδεσης με την Ε.Ε**. Η Συμφωνία αυτή καλύπτει όλους σχεδόν τους τομείς οικονομικής συνεργασίας και προβλέπει σταδιακή κατάργηση δασμών μέχρι το 2017 και διευκόλυνση της πρόσβασης των κοινοτικών επιχειρήσεων στην αλγερινή αγορά.

Ωστόσο, το 2009 η Αλγερία ζήτησε και επέτυχε την αναθεώρηση του χρονοδιαγράμματος δασμολογικού αφοπλισμού για τα βιομηχανικά προϊόντα και των δασμολογικών ποσοτώσεων για τα αγροτικά προϊόντα (με το νέο χρονοδιάγραμμα η πλήρης εξάλειψη των δασμών μετατίθεται για το 2020). Παράλληλα, η Αλγερία επέβαλε την επαναφορά ή το πάγωμα των υφιστάμενων δασμών σε 1058 θεωρούμενα ως ευαίσθητα προϊόντα που καλύπτουν τους περισσότερους τομείς βιομηχανικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την αλγερινή πλευρά, η αναπροσαρμογή του χρονοδιαγράμματος δασμολογικού αφοπλισμού της Αλγερίας που έγινε το 2009 κατέστη αναπόφευκτη, προκειμένου να προστατευθεί η εγχώρια παραγωγή και να αποτραπεί μία περαιτέρω επιδείνωση των ανισορροπιών στις εμπορικές ανταλλαγές ΕΕ - Αλγερίας.

Ο βασικότερος περιορισμός στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Αλγερία συνίσταται στην υποχρέωση των αλλοδαπών εταιρειών, που επιθυμούν να αποκτήσουν μόνιμη εγκατάσταση, να ιδρύσουν μικτή επιχείρηση στην οποία η εγχώρια νομοθεσία επιβάλλει ποσοστό ιδιοκτησίας 51% τουλάχιστον υπέρ του αλγερινού εταίρου. Η υποχρέωση αυτή καθιερώθηκε με το άρθρο 58 του Συμπληρωματικού Νόμου για τον Προϋπολογισμό του 2009.

Εξάλλου, από το 2009 η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει ορισμένα μέτρα που περιορίζουν τις ξένες επενδύσεις όπως π.χ. η υποχρεωτική επανεπένδυση μέρους των κερδών για εταιρείες που απολαμβάνουν των κινήτρων που παρέχει ο Επενδυτικός Νόμος, η φορολόγηση κατά 15% των μεταφερομένων κερδών στο εξωτερικό, η υποχρέωση διατήρησης θετικού ισοζυγίου συναλλάγματος, το δικαίωμα απόκτησης της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου από το κράτος σε περίπτωση πώλησης της εταιρείας.

Από το 2009, η κυβέρνηση απαγόρευσε σε πλοία τα οποία δεν μεταφέρουν εμπορευματοκιβώτια να χρησιμοποιούν το λιμάνι του Αλγερίου. Η απαγόρευση αυτή προκαλεί προβλήματα συμφόρησης στα μικρότερα λιμάνια (Bejaia, Mostaganem), καθώς και πρόσθετο κόστος μεταφοράς και καθυστερήσεις στη διαδικασία εκτελωνισμού των εισαγομένων προϊόντων.

Ο Νόμος για τον Προϋπολογισμό 2015 επαναφέρει τη δυνατότητα χορήγησης καταναλωτικών δανείων, μετά από μία πενταετία παγώματος τους, κατόπιν οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας που αποσκοπούσε στη συγκράτηση του εκρηκτικού ρυθμού αύξησης των εισαγωγών. Η σχετική ρύθμιση προβλέπει, ωστόσο, ότι καταναλωτικά δάνεια από αλγερινές τράπεζες χορηγούνται μόνο για την αγορά εγχωρίως παραγομένων προϊόντων. Η συγκεκριμένη διάταξη αντιβαίνει τους κανόνες της Συμφωνίας ΕΕ-Αλγερίας εφόσον εισάγει έμμεσα ρήτρα εθνικής προτίμησης και διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των προϊόντων κοινοτικής προέλευσης.

3.ΑΔΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ

Το αλγερινό Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης από το Κοινοβούλιο που ψηφίστηκε στις 15/7/2015, ενέκρινε στις 6/12/2015 το Εκτελεστικό Διάταγμα 15-306 για την **καθιέρωση αδειών εισαγωγής**, το οποίο ετέθη σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016.

Στο εν λόγω Διάταγμα περιγράφεται η διαδικασία χορήγησης αδειών από τις αρμόδιες αρχές και εισάγεται η διάκριση μεταξύ αυτομάτως και μη αυτομάτως χορηγουμένων αδειών. Οι μη αυτόματες άδειες εισαγωγών χορηγούνται από το Υπουργείο Εμπορίου, εντός 30 ημερών από την υποβολή σχετικής αίτησης, έπειτα από πρόταση Διυπουργικής Επιτροπής, η οποία προσδιορίζει τον όγκο εισαγωγών και τον τρόπο κατανομής των προβλεπομένων ποσοστώσεων ανά προϊόν.

Με το ίδιο Διάταγμα καθορίζονται οι 4 μέθοδοι που θα εφαρμοστούν για την διάθεση και κατανομή των προβλεπομένων ποσοστώσεων, οι οποίες συνοψίζονται ως κατωτέρω :

- μέθοδος της χρονολογικής σειράς υποβολής της αίτησης (first come first served)
- κατανομή με ποσοστωση επί του όγκου εισαγωγών, σε συνάρτηση με την αιτούμενη ποσότητα
- βάση των παραδοσιακών εμπορικών ροών (πχ. μερίδιο αγοράς κατά την τελευταία τριετία)
- πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και αξιολόγηση κάθε αιτήματος βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Ο πρώτος κατάλογος προϊόντων στα οποία εισάγεται καθεστώς μη αυτόματων αδειών εισαγωγής περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες προϊόντων, που αντιπροσωπεύουν εισαγωγές συνολικής αξίας 11 περίπου δις δολαρίων, (επί συνόλου εισαγωγών Αλγερίας ύψους 57 δις δολ.) και στα οποία επιδιώκεται ο περιορισμός των εισαγωγών για το τρέχον έτος κατά 50%.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη σχετική πρόσκληση ενδιαφέροντος που δημοσιεύθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Εμπορίου, στον πρώτο αυτό κατάλογο περιλαμβάνονται **αυτοκίνητα** και λοιπά οχήματα επιβατικά και επαγγελματικής χρήσεως (δασμολογικοί κωδικοί 8702, 8703 και 8704) με ανώτατο όριο εισαγωγών για το 2016 τα 150.000 οχήματα, **τσιμέντο Portland** γκριζο (δασμολογικός κωδικός 25232900) με επιτρεπόμενη ποσότητα εισαγωγών τους 1.500.000 τόνους, και **σιδηροπλισμός σκυροδέματος** (acier rond à béton - δασμολογικός κωδικός 721342000) με όριο εισαγωγών τα 2.000.000 τόνους.

Επισημαίνεται ότι **τα δύο από τα τρία προϊόντα για τα οποία καθιερώνεται καθεστώς αδειών εισαγωγής συγκαταλέγονται, διαχρονικά, στα σημαντικότερα εξαγωγικά μας προϊόντα προς την Αλγερία.** Για παράδειγμα, το 2015 οι ελληνικές εξαγωγές σιδηροπλισμού σκυροδέματος (μπετόβεργες-δασμολογικός κωδικός 72142000) ανήλθαν σε 36 εκατ. ευρώ και αντιπροσωπεύουν το 17,4 % των συνολικών μας εξαγωγών. Σημειωτέον, μάλιστα, ότι οι εξαγωγές μας

προς την Αλγερία στο συγκεκριμένο είδος ήταν ακόμα σημαντικότερες στο πρόσφατο παρελθόν, αφού για παράδειγμα το 2012 έφθασαν τα 110,39 εκατ. και το 2011 κατέγραψαν ύψος ρεκόρ 194,62 εκατ. καλύπτοντας πάνω από το ήμισυ των εδώ εξαγωγών μας.

Αντίστοιχα, οι εξαγωγές τοιμέντου Portland (δασμολογικός κωδικός 25232900) ανήλθαν το 2014 σε 35 εκατ. ευρώ, ήτοι στο 9,9% του συνόλου των εξαγωγών μας. Αθροιστικά, οι εξαγωγές μας στα δύο αυτά προϊόντα ανέρχονται σε 60,72 εκατ. και αντιπροσωπεύουν το 21,4 % των συνολικών μας εξαγωγών κατά το 2014 (282,84 εκατ. ευρώ). Παρέμειναν άλλωστε τα δύο σημαντικότερα εξαγωγικά μας προϊόντα προς την Αλγερία και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2016 με 17,46 (τοιμέντα) και 15,96 εκατ. (σιδηροπλισμός) αντίστοιχα.

Η αλγερινή κυβέρνηση επέβαλε πρόσφατα καθεστώς αδειών εισαγωγής και σε ένα τέταρτο προϊόν και συγκεκριμένα το **χοντρόσυρμα από σίδηρο** ή μη κραματοποιημένο χάλυβα κυκλικής μορφής με διάμετρο μικρότερη από 14 χιλιοστά και **δασμολογικό κωδικό 72139100**. Οι άδειες εισαγωγών, μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προβλέπεται να χορηγηθούν από το Υπουργείο Εμπορίου, μετά από πρόταση Διυπουργικής Επιτροπής, η οποία και θα καθορίσει τον τρόπο κατανομής μεταξύ των ενδιαφερομένων εισαγωγέων της προβλεπόμενης ποσοστωσης 300.000 τόνων ετησίως.

Σύμφωνα με πληροφορίες αλλά και εκτιμήσεις της εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε.. στο σχετικό κατάλογο πρόκειται να προστεθούν στο προσεχές διάστημα και άλλα εισαγόμενα προϊόντα, τα οποία εκτιμάται ότι επιβαρύνουν υπέρμετρα το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, ή για τα οποία υφίσταται αξιόλογη εγχώρια παραγωγή.

Οι αιτήσεις για τη χορήγηση αδειών εισαγωγών για τα τρία αυτά προϊόντα κατατίθενται από τους ενδιαφερόμενους εισαγωγείς στις Διευθύνσεις Εμπορίου των κατά τόπους Νομαρχιών (Wilaya) συνοδευόμενες από τα προβλεπόμενα παραστατικά (αντίγραφο εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο, πιστοποιητικό φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, τιμολόγιο pro forma στο οποίο θα αναφέρεται τιμή, ποσότητα και γεωγραφική προέλευση των εισαγομένων προϊόντων, καθώς και συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο αναλυτικής ταυτοποίησης του εισαγωγέα).

Οι χορηγούμενες άδειες ισχύουν για ένα εξάμηνο, διάστημα που μπορεί να παραταθεί κατόπιν απόφασης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εμπορίου. Παρά την εξάμηνη κατ' αρχήν ισχύ τους, η αιτούμενη ποσότητα μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες εισαγωγών για το σύνολο του έτους.

Από τις αρχές του έτους, με την έναρξη εφαρμογής του καθεστώτος αδειών εισαγωγών, όλες οι εισαγωγές στα τρία προαναφερθέντα προϊόντα έχουν ουσιαστικά ανασταλεί (οι εισαγωγείς είχαν άλλωστε, κατά κανόνα, προνοήσει για τη δημιουργία αποθεμάτων).

Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις, κατά το πρώτο, τουλάχιστον, τρίμηνο, (30 ημέρες για την εξέταση των αιτήσεων, μετά τη λήξη της καταληκτικής προθεσμίας

της 3/2/2016, συν το διάστημα ολοκλήρωσης των σχετικών διαδικασιών μεταφοράς και εκτελωνισμού των εμπορευμάτων) αναμένεται να εμφανιστούν σοβαρές αρρυθμίες στην εδώ αγορά, ενώ αρκετοί παρατηρητές κάνουν λόγο για «ξαναμοίρασμα της τράπουλας» με αδιαφανή ή αδιευκρίνιστα κριτήρια. Ιδιαίτερη προσοχή, εξάλλου, πρέπει να καταβληθεί κατά το πρώτο διάστημα εφαρμογής του νέου συστήματος, προκειμένου να αποφευχθεί συρρίκνωση του μεριδίου αγοράς ελληνικών εταιρειών προς όφελος τρίτων ανταγωνιστριών τους.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Εμπορίου κ. Β. Belaïb, ο κατάλογος των προϊόντων στα οποία θα επιβληθεί καθεστώς μη αυτομάτως χορηγούμενων αδειών εισαγωγής θα μπορούσε να διευρυνθεί το προσεχές διάστημα, ανάλογα και με την πορεία του εμπορικού ισοζυγίου και τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, συμπεριλαμβάνοντας και νέα προϊόντα, τα οποία επιβαρύνουν υπέρμετρα το εμπορικό ισοζύγιο ή για τα οποία υφίσταται αξιολογή εγχώρια παραγωγή.

Από τις 4 μεθόδους που προβλεπόταν αρχικά να εφαρμοστούν για την διάθεση και κατανομή των προβλεπομένων ανωτάτων ποσοτικών ορίων, επελέγησαν τελικά δύο μέθοδοι, ήτοι η κατανομή με βάση την αιτούμενη ποσότητα σε συνάρτηση με την προβλεπόμενη ποσόστωση (répartition par quota) και η **κατανομή βάσει των παραδοσιακών εμπορικών ροών (πχ. μερίδιο αγοράς κατά την τελευταία τριετία).**

Σημειωτέον ότι τόσο οι ποσοστώσεις όσο και οι παραδοσιακές ροές εμπορίου καθορίζονται **ανά εισαγωγή και όχι ανά χώρα** γεωγραφικής προέλευσης των εισαγομένων προϊόντων. Αυτό βεβαίως συνεπάγεται μεγαλύτερη ανασφάλεια και πρόσθετες δυσκολίες διαχείρισης για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Αναφορικά με τις **αυτόματες άδειες εισαγωγών**, υπενθυμίζουμε ότι αυτές αφορούν, σε πρώτη φάση, 63 αγροτικά προϊόντα και είδη διατροφής, τα οποία υπόκειντο ήδη σε δασμολογικές ποσοστώσεις, βάση της Συμφωνίας Σύνδεσης ΕΕ-Αλγερίας, και στα οποία εφαρμοζόταν η αρχή FIFO (first in first out). Στα εν λόγω προϊόντα οι άδειες εισαγωγών χορηγούνται από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα ημερών, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, με βάση τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, τη διαπίστωση της συμβατότητας των τεχνικών προδιαγραφών των εισαγομένων προϊόντων και εφόσον οι εισαγωγείς πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Όπως υποστηρίζει η ηγεσία του Υπουργείου Εμπορίου οι αυτόματες άδειες εισαγωγών υποκαθιστούν απλώς τα προβλεπόμενα πιστοποιητικά -πχ. φυτοϋγειονομικά- και διοικητικές εγκρίσεις. Σε περιπτώσεις άρνησης χορήγησης θα πρέπει να υπάρχει πλήρης και ειδική αιτιολόγηση.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Εμπορίου, η καθιέρωση συστήματος αδειών εισαγωγών, αποσκοπεί παράλληλα και στην εξυγίανση και εκκαθάριση του Μητρώου εισαγωγέων. Στο πλαίσιο αυτό, θα εξετάζεται και θα έχει μεγάλη βαρύτητα κατά τη χορήγηση αδειών, η συμμόρφωση των αιτούντων εισαγωγέων με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις και η αυστηρή τήρηση της τελωνειακής νομοθεσίας. Ιδιαίτερη σημασία θεωρούμε, ωστόσο, ότι έχει η αναφορά στη

δυνατότητα διαπραγματεύσεως με τις ενδιαφερόμενες εξαγωγικές επιχειρήσεις, με σκοπό την ανάληψη δεσμεύσεων και παροχή αντισταθμισμάτων, υπό μορφή κάποιου είδους παραγωγικής δραστηριότητας ή επανεπένδυσης μέρους των κερδών τους στην Αλγερία.

Πράγματι, παρά τις διαβεβαιώσεις ότι κατά την εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων θα ληφθούν υπόψη αντικειμενικά κριτήρια (πχ. παραδοσιακοί προμηθευτές, εμπειρία και εξειδίκευση εισαγωγέων), η παραδοχή ότι θα συνεκτιμώνται συζητήσεις και διαπραγματεύσεις με τις ενδιαφερόμενες εταιρείες, υποδηλώνει ότι η αλγερινή κυβέρνηση επιφυλάσσεται του δικαιώματος αξιοποίησης των αδειών εισαγωγής ως μέσο άσκησης πιέσεων για απόσπαση παραχωρήσεων και ανάληψη δεσμευτικών υποχρεώσεων από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Στην πράξη βεβαίως, πολλοί εμπειρογνώμονες εκφράζουν φόβους ότι στο επόμενο διάστημα, με την έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος και μέχρι να διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής του, θα υπάρξει απότομη πτώση των εισαγωγών αλλά και σημαντικές ελλείψεις στην αγορά στα προϊόντα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς αδειών εισαγωγής. Επιπλέον, η εσπευσμένη και άνευ σοβαρής προετοιμασίας εισαγωγή του νέου συστήματος, τα αδιαφανή κριτήρια χορήγησης αδειών και η διακριτική ευχέρεια που διαθέτουν σε υπερβολικό βαθμό οι αρμόδιες αρχές επιτείνουν φαινόμενα διαφθοράς, μαύρης αγοράς και λαθρεμπορίου.

Υπενθυμίζεται ότι οι άδειες εισαγωγών είχαν καταργηθεί το 2009, λόγω των δυσλειτουργιών τις οποίες επέφεραν στο εξωτερικό εμπόριο της χώρας (διαφθορά, γραφειοκρατικές δυσκαμψίες, χρονοβόρες διατυπώσεις, υψηλό κόστος).

Αδιευκρίνιστη παραμένει επίσης η τελωνειακή μεταχείριση ενδιάμεσων αγαθών και εισροών για τελικά προϊόντα που υπάγονται σε άδειες εισαγωγών. Εκφράστηκαν επίσης φόβοι ότι, ελλείψει σαφών οδηγιών από τα αρμόδια Υπουργεία και τις εποπτικές αρχές, οι αλγερινές τράπεζες θα είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικές ως προς το άνοιγμα ενέγγυων πιστώσεων για εισαγωγή προϊόντων που υπόκεινται σε άδειες εισαγωγών, γεγονός που θα οδηγήσει πιθανότατα σε πάγωμα των συναλλαγών και επιβράδυνση των εισαγωγών.

Η καθιέρωση συστήματος αδειών εισαγωγής στα ανωτέρω προϊόντα και το πάγωμα των εισαγωγών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2016, επέφερε σοβαρές διαταραχές στην αλγερινή αγορά με χαρακτηριστικότερες επιπτώσεις τις ελλείψεις και αρρυθμίες της αγοράς, τη συνακόλουθη πτώση της κατασκευαστικής δραστηριότητας και την εκτίναξη των τιμών ιδιαίτερα του τσιμέντου, καθώς και φαινόμενα μαύρης αγοράς και λαθρεμπορίου.

Το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίου, σε συνεργασία με την εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς τις επί του θέματος εξελίξεις προκειμένου να προβούν ενδεχομένως στις αναγκαίες, κατά περίπτωση, ενέργειες.

4. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Οι διατάξεις του **Κώδικα Κρατικών Προμηθειών** (Code des Marchés Publics) αποτελούν το κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη συμμετοχή ξένων εταιρειών σε δημόσιους διαγωνισμούς Αλγερίας. Ο ισχύον Κώδικας κυρώθηκε με το ΠΔ 10-236 και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Αλγερίας στις 7 Οκτωβρίου 2010.

Σημειώνεται ότι οι γενικώς περιοριστικοί όροι του νέου Κώδικα έχουν προκαλέσει σωρεία προβλημάτων εφαρμογής και αντιδράσεων ξένων επιχειρήσεων και εταιρών, ενώ περιλαμβάνονται διατάξεις οι οποίες ενισχύουν το στοιχείο της εθνικής προτίμησης.

Διευκρινίζεται ότι οι βασικοί περιορισμοί αφορούν κυρίως στη συμμετοχή σε διεθνείς διαγωνισμούς για ανάληψη έργων, οπότε απαιτείται και τοπική εγκατάσταση, ενώ για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς προμήθειας προϊόντων/υπηρεσιών κύριος περιοριστικός όρος είναι αυτός του προτιμησιακού πλεονεκτήματος 25% υπέρ των τοπικών εταιρειών.

Με το Άρθρο 24, υιοθετείται διάταξη σύμφωνα με την οποία, "η συμμετοχή ξένων εταιρειών σε διεθνείς διαγωνισμούς προϋποθέτει ότι οι ενδιαφερόμενες ξένες εταιρείες θα επενδύσουν σε επιχειρηματική συνεργασία, στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητάς των, με επιχείρηση η οποία έχει συσταθεί επιτοπίως βάσει της τοπικής νομοθεσίας και της οποίας η πλειοψηφία ιδιοκτησίας ανήκει σε τοπικούς εταίρους. Ο τρόπος εφαρμογής των διατάξεων του Άρθρου αυτού θα ορίζεται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου".

Κατά τα λοιπά, ο φάκελος της υποβαλλόμενης προσφοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει μη εξαντλητικό κατάλογο αλγερινών επιχειρήσεων, πλειοψηφικής αλγερινής ιδιοκτησίας, με τις οποίες η ξένη εταιρεία προτίθεται να συνεταιρισθεί. Μη τήρηση της αναλαμβανόμενης υποχρέωσης του ξένου εταίρου μπορεί να επιφέρει ακύρωση του συμβολαίου, καταβολή διοικητικών προστίμων έως 20% της συνολικής αξίας του συμβολαίου και εγγραφή της ξένης εταιρείας, που δεν τήρησε τη δέσμευση της εγχώριας συνεργασίας, σε κατάσταση εταιρειών στις οποίες απαγορεύεται η περαιτέρω συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς.

Κατά το Άρθρο 23, § 1, παρέχεται περιθώριο προτίμησης 25% για προϊόντα Αλγερίας ή/και για επιχειρήσεις εγχώριου δικαίου με πλειοψηφία ιδιοκτησίας των τοπικών εταιρών, για όλα τα είδη διαγωνισμών. Η παροχή του προτιμησιακού 25% στις τοπικά εγκατεστημένες επιχειρήσεις καθορίζεται όχι μόνο βάσει των ποσοστών ιδιοκτησίας των εταιρών, αλλά και βάσει των ειδικότερων όρων της αναδοχής έργου (καταμερισμός έργων και δαπανών μεταξύ των εταιρών). Οι ξένες επιχειρήσεις θα πρέπει να υποβάλλουν προσφορές κατά περίπου 25% φθηνότερες προκειμένου να είναι επιλέξιμες.

Σύμφωνα με το άρθρο 54, ισχύει υποχρέωση διενέργειας εθνικού διαγωνισμού, όταν η εγχώρια παραγωγή ή τα εγχώρια μέσα παραγωγής ικανοποιούν την ανάγκη για την οποία απαιτείται διαγωνισμός.

Κατά το άρθρο 56, σημαντικά κριτήρια για την επιλογή αναδόχων είναι η εγχώρια ή ξένη προέλευση των προϊόντων, η ενσωμάτωση στην εθνική οικονομία και η σημασία των εργολαβιών/προϊόντων για την αλγερινή αγορά.

Σημειώνεται πάντως ότι λόγω των σημαντικών δυσκολιών που συναντούν οι διοικήσεις των κρατικών φορέων και καθυστερήσεων, σε ικανό αριθμό δημοσίων συμβάσεων για τις οποίες κατεβλήθη προσπάθεια εφαρμογής των διατάξεων του νέου Κώδικα, δόθηκαν οδηγίες σε όλους τους υπευθύνους για τις δημόσιες συμβάσεις ώστε η ρήτρα που αφορά στην υποχρέωση επενδυτικής συνεργασίας Άρθρου 24 να εφαρμόζεται κατά περίπτωση.

5. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Οι ξένες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Αλγερία υπάγονται σε 4 κατηγορίες φόρων: α) φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, β) φόρο επαγγελματικής δραστηριότητας, γ) φόρο ακινήτων, δ) ΦΠΑ.

Ο **φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων** αφορά το σύνολο των εισοδημάτων που αποκομίζει μία ξένη εταιρεία ή μικτή επιχείρηση στην Αλγερία. Η φορολογική κλίμακα για τα ανωτέρω εισοδήματα καθορίζεται σε 19% για βιομηχανικές, κατασκευαστικές και τουριστικές επιχειρήσεις και 25% για εμπορικές εταιρείες και εταιρείες παροχής υπηρεσιών. Με το νέο Νόμο περί Προϋπολογισμού σχεδιάζεται ενοποίηση της κλίμακας σε 23% για όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων. Τα κέρδη που επανεπενδύονται φορολογούνται με μειωμένο κατά το ήμισυ συντελεστή 12,5%. Τα διανεμόμενα κέρδη φορολογούνται με παρακράτηση φόρου 10%, ή 15% εφόσον πρόκειται για κέρδη που εξάγονται στην αλλοδαπή.

Οι ξένες εταιρείες που δεν διαθέτουν μόνιμη εγκατάσταση στην Αλγερία και αναλαμβάνουν κατασκευαστικά έργα ή εκτελούν συμβόλαια παροχής υπηρεσιών φορολογούνται με παρακράτηση 25% επί του συμβολαίου από τον ανάδοχο του έργου.

Τα υποκαταστήματα ή άλλες μορφές μόνιμης εγκατάστασης (πχ. εργοτάξια που διαρκούν πάνω από τρεις μήνες) αντιμετωπίζονται ως αυτοτελές από τη μητρική εταιρεία φορολογικό υποκείμενο και φορολογούνται σε ποσοστό 15% επί των καθαρών κερδών τους, εκτός αν άλλως ορίζεται από διμερείς συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας.

Ο φόρος επαγγελματικής δραστηριότητας ανέρχεται σε 2% επί του κύκλου εργασιών, εκτός ΦΠΑ, κάθε επιχείρησης. Ο καταβαλλόμενος φόρος εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα.

Το τέλος ακινήτων βασιζείται στην εκτιμώμενη αξία μίσθωσης του ακινήτου. Στα αστικά ακίνητα το τέλος ανέρχεται σε 3%.

Ο ΦΠΑ ανέρχεται κατά κανόνα σε 17%, ενώ στον κατασκευαστικό τομέα και σε ορισμένα βασικά είδη λαϊκής κατανάλωσης προβλέπεται μειωμένος συντελεστής 7%.

Η εισαγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ή αγαθών που επανεξάγονται μπορεί να τύχει απαλλαγής από το ΦΠΑ.

Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων βασιζείται σε μία απλή φορολογική κλίμακα με 4 συντελεστές :

- 0% για μηνιαία εισοδήματα κάτω από 10.000 δηνάρια (περίπου 92 ευρώ)
- 20% για εισοδήματα από 10.000 έως 30.000 δηνάρια
- 30% για εισοδήματα από 30.000 έως 120.000
- 35% για εισοδήματα πάνω από 120.000.

Σύμφωνα με την αλγερινή νομοθεσία, όλα τα φυσικά πρόσωπα - αλγερινοί ή αλλοδαποί - που έχουν φορολογική έδρα στην Αλγερία φορολογούνται με βάση την ανωτέρω κλίμακα για το σύνολο των εισοδημάτων τους. Πρόσωπα τα οποία έχουν φορολογική έδρα στο εξωτερικό φορολογούνται για τα εισοδήματα που αποκόμισαν στην Αλγερία.

Οι **αλλοδαποί εργαζόμενοι** σε μικτή επιχείρηση ή κατασκευαστικά έργα στην Αλγερία υπάγονται στο φόρο επί του συνολικού εισοδήματος (impôt sur le revenu global - IRG) με συντελεστή 20% επί των ακαθαρίστων αποδοχών τους εφόσον :

- η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς θεωρούμενους ως στρατηγικής σημασίας για την Αλγερία (υδρογονάνθρακες, κατασκευές κα.)
- διαθέτουν άδεια εργασίας
- οι μηνιαίες αποδοχές τους δεν υπερβαίνουν τα 80.000 δηνάρια. δημόσιων έργων.

Στα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες ο **ΦΠΑ** ανέρχεται σε 17%. Υπάρχει επίσης για ορισμένα αγαθά και μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 7%. Σε ορισμένα είδη όπως το ψωμί και το γάλα δεν επιβάλλεται ΦΠΑ. Ο μειωμένος συντελεστής 7% εφαρμόζεται σε βασικά είδη λαϊκής κατανάλωσης.

Οι ισχύοντες **δασμοί** αναλύονται, σε γενικές γραμμές, ως εξής:

- 5% για τις πρώτες ύλες
- 15% σε ημικατεργασμένα προϊόντα
- 30% για το τελικό προϊόν

Είναι ελεύθερα δασμών προϊόντα που εισάγονται και πρόκειται να επανεξαχθούν, ενώ απαλλάσσονται δασμών τα μηχανήματα που εισάγονται για την εκτέλεση δημοσίων έργων.

6. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Το εργατικό δυναμικό της Αλγερίας ανέρχεται σε 10 εκ. στο σύνολο των 40 εκ. κατοίκων της χώρας. Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, πλέον του 70% του πληθυσμού είναι κάτω των 30 ετών. Το επίσημο ποσοστό ανεργίας υπολογίζεται σε 11%.

Από το 2012 ο κατώτατος μηνιαίος μισθός αναπροσαρμόστηκε από 12.000 σε **18.000 δηνάρια** (τρέχουσα ισοτιμία : 1 ευρώ : 128 δηνάρια) δηλαδή σε 150 περίπου ευρώ.

Ο καθαρός μέσος μηνιαίος μισθός ανήλθε το 2015 σε **31.800 δηνάρια**, υπολογίζεται όμως ότι είναι κατά 70% υψηλότερος στο δημόσιο τομέα (45.000 δηνάρια) έναντι του ιδιωτικού, όπου δεν υπερβαίνει τα 25.700 δηνάρια. Σημαντικές, άλλωστε, είναι και οι μισθολογικές διαφοροποιήσεις ανά τομέα δραστηριότητας. Για παράδειγμα, στον τομέα της ενέργειας και στον χρηματοπιστωτικό τομέα οι καθαρές μέσες μηνιαίες αποδοχές διαμορφώνονται σε 85.900 και 50.000 αντίστοιχα, ενώ στον κατασκευαστικό τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών δεν υπερβαίνουν τα 23.700 και τα 25.400 δηνάρια αντίστοιχα.

Οι **ασφαλιστικές εισφορές** ανέρχονται στο 35% των ακαθάριστων αποδοχών εκ των οποίων 29% αντιστοιχεί στην εργοδοτική εισφορά και 6% στη συμμετοχή των εργαζομένων. Υπολογίζεται ότι το 72% των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα είναι ανασφάλιστοι.

Η εργατική νομοθεσία είναι ιδιαίτερα προστατευτική για τους εργαζόμενους, αλλά στην πράξη οι παραβιάσεις της αποτελούν σύνηθες φαινόμενο. Ο εργατικός κώδικας θέτει ορισμένες προϋποθέσεις ως προς τις συνθήκες απασχολήσεως όπως π.χ ότι το ελάχιστο όριο ηλικίας δεν πρέπει να είναι κατώτερο των 16 ετών, ή ότι η εβδομαδιαία εργασία δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τις 40 ώρες, ενώ σε περίπτωση υπέρβασης αμείβονται υπερωριακά. Η ηλικία συνταξιοδότησης ορίζεται στα 60 χρόνια για τους άνδρες και 55 για τις γυναίκες, ενώ δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιώνεται μετά από 15 τουλάχιστον χρόνια εργασίας.

Η εξεύρεση έμπειρου και εξειδικευμένου επιτόπιου προσωπικού είναι αρκετά δύσκολη. Πολλοί Αλγερinoί που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία προτιμούν την αναζήτηση εργασίας στις χώρες του Κόλπου όπου οι αμοιβές είναι πολύ υψηλότερες.

Οι ξένες ή μικτές επιχειρήσεις δικαιούνται να προσλαμβάνουν αλλοδαπούς εργαζόμενους εφόσον υπάρχει έλλειψη εγχώριου προσωπικού αντίστοιχης ειδικότητας. Στην πράξη, η σχετική διαδικασία είναι αρκετά γραφειοκρατική και

προϋποθέτει έγκριση της Διεύθυνσης Εργασίας της αντίστοιχης Νομαρχίας (Wilaya). Στους αλλοδαπούς εργαζόμενους χορηγείται άδεια εργασίας ή προσωρινή άδεια απασχόλησης που ανανεώνεται κατ' έτος. Επιτρέπεται ο επαναπατριsmός του 90% των αποδοχών των ξένων εργαζομένων.

7. ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Μία χώρα 40 εκατομμυρίων κατοίκων όπως η Αλγερία, που διαθέτει πλούσια αποθέματα ενέργειας (πετρέλαιο- φυσικό αέριο) και σημαντικό ορυκτό πλούτο με εκτεταμένο πρόγραμμα δημοσίων έργων και βελτιώσεως των υποδομών της, και μεγάλες ανάγκες προμήθειας κεφαλαιουχικών και καταναλωτικών αγαθών, ήταν φυσικό να προσελκύσει το ενδιαφέρον των ανά τον κόσμο ξένων εταιρειών. Εν τούτοις, το υφιστάμενο νομικό καθεστώς, το οποίο αποτυπώνει ένα μοντέλο οικονομικού εθνικισμού, δυσχεραίνει ενίοτε τη δραστηριότητα διεθνών οίκων στην υπό εξέταση χώρα.

Πράγματι, οι χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που καθυστερούν υπερβολικά την έγκριση και αδειοδότηση επενδυτικών πρωτοβουλιών, η ρευστότητα του εκάστοτε ισχύοντος νομικού και φορολογικού καθεστώτος, το απηρχαιωμένο τραπεζικό σύστημα, οι περιορισμοί της αλγερικής νομοθεσίας - αναφορικά, ιδιαίτερα, με τον επαναπατριsmό κερδών και επενδυμένων κεφαλαίων- και η γενικευμένη επιβολή της υποχρέωσης ίδρυσης μικτών επιχειρήσεων με βάση τον κανόνα 51% - 49% υπέρ του αλγερινού εταίρου, λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς την προσέλκυση ΑΞΕ.

Σταθερή μείωση καταγράφει η ροή άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) προς την Αλγερία τα τελευταία έτη. Μετά από μία μείωση κατά 12,8% το 2013, οι ΑΞΕ στην Αλγερία σημείωσαν περαιτέρω κάμψη κατά 44% το 2014, πέφτοντας από 2,7 δις. στα 1,5 δις δολάρια. Η Αλγερία δεν συγκαταλέγεται πλέον στις 10 πρώτες χώρες υποδοχής ΑΞΕ στην Αφρική, αφού κατέλαβε, το 2014, τη 12^η μόλις θέση ως επενδυτικός προορισμός στην αφρικανική ήπειρο. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, οι ΑΞΕ αντιπροσωπεύουν στην Αλγερία το 0,7% το 2014 (1,3% το 2013), έναντι 3,3% στο Μarόκο, 2,2% στην Τυνησία και 1,7% στην Αίγυπτο.

Το 2015 παρατηρήθηκε, για πρώτη φορά, **αρνητική ροή ΑΞΕ** κατά -587 εκατ. δολάρια, με αποτέλεσμα τη **συρρίκνωση του συνολικού αποθέματος ΑΞΕ της χώρας από 26,8 σε 26,2 δις δολάρια**. Η αποεπένδυση αυτή οφείλεται, σύμφωνα με αναλυτές, στην επαναγορά της εταιρείας κινητής τηλεφωνίας Djezzy από το Αλγερινό Δημόσιο, στην επενδυτική άπνοια που επέφερε η απότομη πτώση των εσόδων από εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου και στη μερική άρση περιορισμών ως προς τον επαναπατριsmό κερδών ξένων επενδυτών που αντιστοιχούν σε παρεχόμενες φοροαπαλλαγές.

Εξαιρετικά περιορισμένες παραμένουν και οι **αλγερινές επενδύσεις στο εξωτερικό**, οι οποίες ανήλθαν, το 2015, σε 103 εκατ. δολάρια, ενώ το συνολικό απόθεμα αλγερινών επενδύσεων στο εξωτερικό δεν υπερβαίνει τα 1,8 δις δολάρια (πρόκειται κυρίως για επενδύσεις της κρατικής εταιρείας πετρελαιοειδών Sonatrach, αλλά και, μετά τη χαλάρωση των υφιστάμενων περιορισμών, ορισμένων μεγάλων ιδιωτικών επιχειρηματικών ομίλων).

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Αλγερία δεν διαθέτει πιστοληπτική διαβάθμιση από διεθνείς οίκους αξιολόγησης, λόγω μη προσφυγής, εδώ και πολλά χρόνια, σε εξωτερικό δανεισμό. Από πλευράς αξιολόγησης κινδύνου χώρας από Οργανισμούς Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων, επισημαίνεται ότι πρόσφατα ο γαλλικός COFACE υποβάθμισε την Αλγερία από την κατηγορία Β στην κατηγορία υψηλού κινδύνου C, επικαλούμενος το διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας, το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών και την υπερβολική της εξάρτηση από εξαγωγές υδρογονανθράκων.

Αδιαμφισβήτητα, όπως έχουμε επανειλημμένα επισημάνει, παρά τα παρεχόμενα κίνητρα για προσέλκυση ΑΞΕ, η Αλγερία δεν διαθέτει ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον, όπως φαίνεται και στον Πίνακα συγκριτικής κατάταξης όλων των χωρών από πλευράς επιχειρηματικού περιβάλλοντος που καταρτίζει κάθε χρόνο η Παγκόσμια Τράπεζα, στον οποίο η Αλγερία κατέλαβε το 2015 την **163^η θέση, σε σύνολο 189 χωρών**, υποχωρώντας κατά 7 θέσεις σε σχέση με πρόπερσι και κατά δύο θέσεις σε σχέση με πέρσι. , παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης η οποία συγκρότησε Εθνική Επιτροπή για την υποβολή προτάσεων και την προώθηση μεταρρυθμίσεων με στόχο τη βελτίωση της θέσης της χώρας.

Πράγματι, οι χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που καθυστερούν υπερβολικά την έγκριση και αδειοδότηση επενδυτικών πρωτοβουλιών, η ρευστότητα του εκάστοτε ισχύοντος νομικού και φορολογικού καθεστώτος, το απηρχαιωμένο τραπεζικό σύστημα, οι περιορισμοί της αλγερινής νομοθεσίας – αναφορικά, ιδιαίτερα, με τον επαναπατρισμό κερδών και επενδυμένων κεφαλαίων– και η γενικευμένη επιβολή της υποχρέωσης ίδρυσης μικτών επιχειρήσεων με βάση τον κανόνα 51% - 49% υπέρ του αλγερινού εταίρου, λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς την προσέλκυση ΑΞΕ.

Ο **νέος Κώδικας περι Επενδύσεων** που ψηφίστηκε πρόσφατα στο Κοινοβούλιο εισάγει σε ορισμένα σημεία ευνοϊκότερες ρυθμίσεις και αίρει κάποιους περιορισμούς που καθιστούσαν ιδιαίτερα δυσχερή την προσέλκυση ΑΞΕ. Έτσι, με το νέο Κώδικα καταργείται η υποχρέωση διατήρησης θετικού ισοζυγίου συναλλάγματος καθ' όλη τη διάρκεια της επένδυσης, ενώ τροποποιείται η υποχρέωση άμεσης γνωστοποίησης και έγκρισης κάθε μεταβολής ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρών στο εταιρικό κεφάλαιο. Εξάλλου, η χορήγηση των προβλεπομένων φορολογικών απαλλαγών και άλλων κινήτρων δεν προϋποθέτει έγκριση από το Εθνικό Συμβούλιο Επενδύσεων, ενώ ο νέος Κώδικας περιορίζει την υποχρέωση υποβολής και έγκρισης επενδυτικών σχεδίων από το ΕΣΕ σε επενδυτικά σχέδια άνω των 5 δις. δηναρίων (40 περίπου εκατ. ευρώ), έναντι 2 δις. που ισχύει μέχρι σήμερα.

Εξάλλου, σύμφωνα με πληροφορίες, η κυβέρνηση εξετάζει τη δυνατότητα να αυξήσει το όριο στο ποσοστό συμμετοχής αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων στο κεφάλαιο αλγερινών τραπεζών στο 66%, ανοίγοντας πιθανώς το δρόμο σε μελλοντική ιδιωτικοποίηση ορισμένων υπό δημόσιο έλεγχο τραπεζών (σχετική προσπάθεια είχε γίνει το 2012 με το σχέδιο ιδιωτικοποίησης της κρατικής *Crédit Populaire d' Algérie* το οποίο ωστόσο ναυάγησε).

Το μεγαλύτερο μέρος των ξένων επενδύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Αλγερία την τελευταία δεκαπενταετία αφορά στον τομέα των υδρογονανθράκων. Την περίοδο 2010-2015 οι ΑΞΕ στο συγκεκριμένο τομέα ανήλθαν σε 14 δις δολάρια. Πρόσφατα μάλιστα ανακοινώθηκε ότι η κρατική εταιρεία υδρογονανθράκων *Sonatrach* σκοπεύει να πωλήσει το μερίδιό της σε 20 οικόπεδα και να αναθέσει σε ξένες εταιρείες την εκμετάλλευσή τους προκειμένου να προσελκύσει ΑΞΕ και να επιτύχει ταυτόχρονα την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των πεπαλαιωμένων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Ορισμένες σημαντικές ξένες επενδύσεις έχουν γίνει και σε κλάδους όπως σιδηρουργία, τσιμέντα, φαρμακοβιομηχανία, κλωστοϋφαντουργία, αυτοκινητοβιομηχανία και μεταλλικές κατασκευές. Σημαντικότερες χώρες προέλευσης ΑΞΕ στην Αλγερία είναι η Ιταλία, Αγγλία, ΗΠΑ, Νορβηγία, Ισπανία, Γαλλία, Καναδάς, Τουρκία, Κίνα και Γερμανία.

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΛΓΕΡΙΑΣ

A. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΛΓΕΡΙΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Το 2015 ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών Ελλάδας - Αλγερίας κατέγραψε σημαντική πτώση, λόγω κυρίως της μεγάλης μείωσης των εξαγωγών φυσικού αερίου και ακατέργαστου πετρελαίου από την Αλγερία προς τη χώρα μας (119,4 εκατ. ευρώ το 2015, έναντι 193,7 εκατ. ευρώ το 2014) αλλά και της αντιστοιχης κάμψης των ελληνικών εξαγωγών προς την Αλγερία (195,7 εκατ. ευρώ το 2015, έναντι 282,8 εκατ. το 2014). Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία περιήλθαν από την ΕοΛΣΤΑΤ, το 2015 ο συνολικός όγκος εμπορίου έφθασε τα 328 εκατ. ευρώ, έναντι 411,1 εκ. το 2010, 735,3 το 2011, 700,1 εκ. το 2012, 699,9 το 2013 και 481,1 το 2014. Αναλυτικότερα, **το 2015 η αξία των εξαγωγών της Ελλάδας προς την Αλγερία ανήλθε σε 195,7 εκ. ευρώ** (σημειώνοντας κάμψη κατά -30%) και των **εισαγωγών μας σε 132,3 εκ. ευρώ** (-30%). Το πλεόνασμα του εμπορικού μας ισοζυγίου με την Αλγερία μειώθηκε το 2015 και έφθασε τα 63,4 εκ. ευρώ.

Εξωτερικό εμπόριο Ελλάδος - Αλγερίας σε εκ. ευρώ

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Μεταβολή 2015/2014
Όγκος Εμπορίου	525,2	295,1	411,1	735,3	700,1	699,9	481,1	328	-31%
Ελληνικές εξαγωγές	182,3	166,1	215,0	371,1	394,6	352,4	282,8	195,7	-30%
Ελληνικές εισαγωγές	342,9	129,0	196,1	364,2	305,5	347,5	198,2	132,3	-30%
Εμπορικό ισοζύγιο	- 160,6	-37,1	+18,9	+6,9	+89,1	+4,9	+84,6	+63,4	-25%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το 2015 η Αλγερία απορρόφησε το **0,75%** των συνολικών μας εξαγωγών (25,9 δις ευρώ) και απετέλεσε τη **27^η** εξαγωγική μας αγορά παγκοσμίως και την πέμπτη σημαντικότερη στον αραβικό κόσμο (μετά από Αίγυπτο, Λίβανο,

Σαουδική Αραβία και ΗΑΕ). Αντίστροφα, το μερίδιο της Ελλάδας στις συνολικές εισαγωγές της Αλγερίας ανέρχεται σε 0,38%.

Αν λάβουμε υπόψη τις εξαγωγές μας **εκτός πετρελαιοειδών**, η Αλγερία, με εισαγωγές ύψους **180,3** εκατ. ευρώ, απορροφά το **1,07 %** των συνολικών μας, εκτός πετρελαιοειδών, εξαγωγών (16,8 δις ευρώ), συγκαταλέγεται, το 2015, στους **17 πρώτους** κατά σειρά πελάτες μας παγκοσμίως και αντιπροσωπεύει τη δεύτερη σημαντικότερη εξαγωγική μας αγορά στο χώρο της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΑΛΓΕΡΙΑ

Οι εισαγωγές μας από Αλγερία εμφανίζουν, γενικότερα, μεγάλες κυκλικές διακυμάνσεις, λόγω της υπερβολικής τους συγκέντρωσης σε ένα περιορισμένο αριθμό προϊόντων , με πρώτα, βεβαίως, το φυσικό αέριο και το ακατέργαστο πετρέλαιο που αντιπροσωπεύουν το συντριπτικά μεγαλύτερο μερίδιο των συνολικών μας εισαγωγών.

Κυριότερες εξαγωγές Αλγερίας προς Ελλάδα το 2015 (σε εκατ. ευρώ)

Δασμολογική κλάση	Προϊόν	Αξία σε εκατ. ευρώ
27.11	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	119,43
31.02	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα	7,81
25.10	Φωσφορικά ασβέστια	2,46
27.10	Λάδια από πετρέλαιο	2,32
	Σύνολο	132,02
	Υπόλοιπα προϊόντα	0,26

Το κυριότερο εξαχθέν προϊόν από πλευράς Αλγερίας ήταν, όπως πάντα, το **φυσικό αέριο** σε ποσοστό 90,4% της συνολικής αξίας των εισαγωγών μας και η αξία του ανήλθε σε 119.430.895 ευρώ. Ακολουθούν τρεις κατηγορίες προϊόντων που και αυτές συχνά απαντώνται στις εξαγωγές της Αλγερίας προς τη χώρα μας, ήτοι, **λιπάσματα, φωσφορικά ασβέστια και αργιλασβέστια και λάδια από πετρέλαιο**, που η αξία τους ανήλθε σε 7.814.869, 2.460.901, και 2.322.819 ευρώ αντίστοιχα.

Η Αλγερία αποτελεί, ως γνωστό, έναν από τους κύριους προμηθευτές φυσικού αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε μέσω αγωγών, είτε μέσω εξαγωγής

υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ- LNG). Το 2015 η Αλγερία, με 32 διο. κυβικά μέτρα (bcm) εξαγωγές φυσικού αερίου μέσω αγωγών κατέλαβε την τρίτη θέση μεταξύ των προμηθευτών της Ε.Ε (μετά από Ρωσία και Νορβηγία) , ενώ κατέχει την τρίτη, επίσης, θέση ως προς τις εξαγωγές ΥΦΑ προς την Ε.Ε. με 13 bcm το 2015, (μετά από το Κατάρ και τη Νιγηρία). Μεταξύ των εξαγωγέων ΥΦΑ σε παγκόσμια κλίμακα, η Αλγερία κατατάσσεται στην 6^η θέση με μερίδιο 5% επί των συνολικών εξαγωγών.

Από το 2000 και μέχρι σήμερα, η Αλγερία αποτελεί το μεγαλύτερο προμηθευτή ΥΦΑ προς τη χώρα μας. Η Ελλάδα υπέγραψε από το 1989 **μακροπρόθεσμη συμφωνία με την Αλγερία, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1999 και λήγει το 2021**, για την προμήθεια από την αλγερινή κρατική εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου SONATRACH, σε μορφή αερίου, και σε σταθερές τιμές 0,68 bcm κατά μέγιστο όριο φυσικού αερίου ανά έτος, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 20% περίπου της συνολικής εγχώριας ζήτησης.

Παράλληλα, μετά την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου το 2010, εισαγωγές φορτίων ΥΦΑ μέσω του τερματικού σταθμού της Ρεβυθούσας πραγματοποιούν και ιδιωτικές εταιρείες, το μερίδιο των οποίων αγγίζει το 45% των εισαγωγών υγροποιημένου φυσικού αερίου. Επισημαίνεται ότι η εισαγωγή ΥΦΑ από Αλγερία ανταποκρίνεται περισσότερο στις δυνατότητες ελλιμενισμού και αποθήκευσης του σταθμού της Ρεβυθούσας, σε σχέση με άλλους δυνητικούς προμηθευτές ΥΦΑ (Κατάρ, Νορβηγία).

Επιπρόσθετα, πέραν του συμβολαίου ΔΕΠΑ - SONATRACH η Ελλάδα προμηθεύεται σημαντικές ποσότητες ΥΦΑ και από τη λεγόμενη «ευκαιριακή αγορά» (spot market), προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή τροφοδοσία της εγχώριας αγοράς, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αυξημένης ζήτησης ή μειωμένης προσφοράς. Το 2015 οι ελληνικές εισαγωγές spot από Αλγερία κάλυψαν το 15% περίπου των συνολικών εισαγωγών ΥΦΑ.

Σε μία συγκυρία όπου οι βασικότεροι πελάτες της Αλγερίας (Ισπανία, Ιταλία) διαπραγματεύονται μείωση της παρεχόμενης ποσότητας και ευθυγράμμιση των τιμών με τις τιμές της διεθνούς αγοράς, η Ελλάδα θα μπορούσε να διερευνήσει πιθανό αλγερινό ενδιαφέρον για την κατασκευή και αξιοποίηση πλωτού τερματικού σταθμού στη Βόρεια Ελλάδα και εφοδιασμό του με αλγερινό ΥΦΑ και διοχέτευση του μέσα από κάθετους προς το IGB διασυνδεδετήριους αγωγούς προς τις χώρες των Βαλκανίων. Σημειωτέον ότι το 2016 η Ελλάδα αύξησε κατά 30% τις εισαγόμενες από Αλγερία ποσότητες ΥΦΑ, ενώ ανάλογη αύξηση συζητείται και για το 2017 στο πλαίσιο της πολιτικής απεξάρτησης και διαφοροποίησης των προμηθευτών της χώρας.

3. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ

Όσον αφορά στις εξαγωγές της Ελλάδος προς την Αλγερία, επισημαίνεται κατ' αρχήν ο χαμηλός βαθμός διαφοροποίησής τους και η υπερβολική διαχρονικά εξάρτηση από έναν σχετικά περιορισμένο αριθμό προϊόντων. Το 2015 οι εξαγωγές μας προς την Αλγερία αφορούσαν κυρίως σε ράβδους από σίδηρο -χάλυβα (36,08 εκατ. ευρώ), τσιμέντα (35,05 εκ.), λάδια από πετρέλαιο (15,45 εκ.), χοντρόσυρμα από σίδηρο (11,44 εκ.), μηχανές και συσκευές για τη διαλογή ή το κοσκίνισμα (9,33 εκ.), σωλήνες από χαλκό (9,21 εκ.), δεξαμενές, βαρέλια, κάδους (6,21 εκ.), μάρμαρα (4,41 εκ.), πυλώνες, κολώνες και άλλα μέρη κατασκευών (3,93 εκ.), παρασκευάσματα διατροφής (3,67 εκ.) και ακατέργαστα καπνά (3,62 εκ.). Τα δέκα αυτά πρώτα εξαγωγικά μας προϊόντα αντιπροσωπεύουν 134,82 εκατ. ευρώ, καλύπτουν δηλαδή το **71,2 %** των συνολικών μας εξαγωγών κατά το συγκεκριμένο έτος. Επισημαίνεται ότι τα πέντε μόλις σημαντικότερα εξαγωγικά μας προϊόντα αντιπροσωπεύουν **55%** των συνολικών μας εξαγωγών προς την Αλγερία.

Επιπλέον, μια πρόχειρη ματιά στους πίνακες του εξωτερικού εμπορίου των δύο χωρών , πιστοποιεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κατηγοριών προϊόντων που εμφανίζονται σε αυτούς, αποτελείται από **μη καταναλωτικά αγαθά** (πλην παρασκευασμάτων διατροφής). Εντύπωση προκαλεί η πλήρης, σχεδόν, απουσία προϊόντων που περιλαμβάνονται παραδοσιακά στις ελληνικές εξαγωγές σε άλλες χώρες όπως π.χ. τρόφιμα-ποτά, είδη οικιακού εξοπλισμού, οικοδομικά υλικά, είδη ένδυσης-υπόδησης, φάρμακα, καλλυντικά κλπ.

Παρατίθενται κατωτέρω, σχετικοί πίνακες διαμόρφωσης του εξωτερικού μας εμπορίου με την Αλγερία που περιλαμβάνουν τα δέκα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα μας.

Κυριότερες εξαγωγές Ελλάδας προς Αλγερία το 2015

Δασμολογική κλάση	Προϊόν	Αξία σε εκατ. ευρώ
72.14	Ράβδοι από σίδηρο	36,08
25.23	Τσιμέντα υδραυλικά	35,05
27.10	Λάδια από πετρέλαιο	15,44
72.13	Χοντρόσυρμα από σίδηρο	11,44
84.74	Μηχανές και συσκευές για διαλογή, κοσκίνισμα	9,33

	μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών	
74.11	Σωλήνες από χαλκό	9,21
73.09	Δεξαμενές, βαρέλια, κάδοι από σίδηρο ή χάλυβα	6,21
25.15	Μάρμαρα	4,44
73.08	Κατασκευές και μέρη αυτών (πυλώνες, στύλοι κολώνες)	3,93
21.06	Παρασκευάσματα διατροφής	3,67
	Σύνολο	134,82
	Γενικό Σύνολο	195,71

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Αναλυτικότερα, το εξωτερικό μας εμπόριο με την Αλγερία, κατά το 2014, σε ότι αφορά τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα, σε επίπεδο 4ψήφιων και 8ψήφιων δασμολογικών κλάσεων, διαμορφώθηκε ως εξής:

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΑΛΓΕΡΙΑ

Κυριότερα εξαγόμενα στην Αλγερία προϊόντα σε 4ψήφια δασμολογική κλάση (αξία σε εκατ. ευρώ)			
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2014	2015
A/A	Συνολο Εξαγωγών	282,84	195,71
1	7214 - Ράβδοι από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα	44,02	36,08
2	2523- Τοιμέντα υδραυλικά	30,26	35,05
3	2710 - Λάδια από πετρέλαιο	23,09	15,44
4	7308 - Κατασκευές και μέρη αυτών	22,86	3,93
5	8414 - Αντλίες και απορροφητήρες	17,42	0,68
6	8535 - Ηλεκτρικές συσκευές	12,28	0,42
7	7213- Χοντρόσυρμα από σίδηρο	9,91	11,44
8	8411 - Στροβιλοκινητήρες	7,41	0,39
9	8474 - Μηχανές και συσκευές για	7,37	9,33

	κατεργασία ορυκτών υλών		
10	8419- Συσκευές για απόσταξη ή διύλιση	7,13	3,40
11	7210 - Πλατέα προϊόντα έλασης	6,92	-
12	5201 - Βαμβάκι μη λαναρισμένο	6,72	-
13	7411 - Σωλήνες από χαλκό	6,32	9,21
14	8544 - Σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση	6,29	2,19
15	3105 - Λιπάσματα ορυκτά	5,62	1,88
16	7209 - Πλατέα προϊόντα έλασης	5,28	-
17	8501 - Ηλεκτροκινητήρες	4,47	-
18	2106 - Παρασκευάσματα διατροφής	3,74	3,67
19	8434- Μηχανές αρμέγματος και συσκευές γαλακτοκομίας	3,55	1,28
20	7217 - Σύρματα από σίδηρο	3,49	3,25
21	7216 - Είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο σε κράμα χάλυβα	3,02	1,92
22	8426 - Γερανοί εκφόρτωσης, βαρούλκα φορτώσεως	2,69	0,31
23	7309 - Δεξαμενές, βαρέλια, κάδοι	2,69	6,21
24	2517 - Χαλίκια, αμμοχάλικα, σκόνη και κόκκοι από μάρμαρο	2,63	1,00
25	2515 - Μάρμαρα	2,41	4,44
26	2401 - Ακατέργαστα καπνά	6,22	3,62
27	7607 - Φύλλα και ταινίες από αργίλιο	-	3,37

28	8413 - Αντλίες για υγρά	0,06	2,79
29	1507 - Σογιέλαιο	-	2,75
30	6802 - Πέτρες, ψηφίδες για μωσαϊκά	0,61	2,36
31	2713 - Άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα λαδιών	-	2,17
32	8309 - Πώματα	0,21	1,14
33	8418 - Καταψύκτες και ψυκτικές συσκευές	0,27	1,05

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΑΛΓΕΡΙΑ

Κυριότερα εξαγόμενα στην Αλγερία προϊόντα κατά 8ψήφια δασμολογική κλάση (αξία σε εκατ. ευρώ)		
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	2015
A/A	Σύνολο Εξαγωγών	195,71
1	72142000 - Ράβδοι από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα που φέρουν εγκοπές	26,58
2	25232900 - Τσιμέντα Portland	24,77
3	27101245 - Λάδια από πετρέλαιο με αριθμό οκτανίων <98	14,33
4	72139149 - Χοντρόσυρμα θερμής έλασης από σίδηρο	11,44
5	25231000 - Τσιμέντα clinkers που δεν είναι σε σκόνη	10,28
6	84749090 - Μηχανές και συσκευές κατεργασίας ορυκτών υλών	9,33
7	74111010 - Ευθείς	8,34
8	73090051 - Βαρέλια, κάδοι και δοχεία από σίδηρο ή χάλυβα για υγρά	6,07
9	73089098 - Άλλα	3,93
10	72149110 - Ράβδοι και χοντρόσυρμα από σίδηρο, θερμής έλασης	3,75

11	72149950 - Ράβδοι από σίδηρο που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί	3,66
12	84194000 - Συσκευές για απόσταξη ή διύλιση	3,36
13	72172030 - Σύρματα από σίδηρο περιελιγμένα ακανόνιστα ή σε πηνία	3,03
14	25151100 - Μάρμαρα ή τραβερτίνες ακατέργαστα ή χοντρικά κατεργασμένα	2,85
15	15071090 - Σογιέλαιο ακατέργαστο	2,75
16	84137035 - Που δεν υπερβαίνει τα 15 mm	2,31
17	21069098-Παρασκευάσματα διατροφής	2,20
18	27132000 - Ασφαλτος από πετρέλαιο	2,17
19	72149939 - Ράβδοι από σίδηρο σε κράμα χάλυβα που έχουν απλώς σφυρηλατηθεί	2,09
20	24011060 - Καπνά sun cured ανατολικού τύπου	2,78
21	25174100 - Κόκκοι, θραύσματα και σκόνες από μάρμαρο	1,99
22	76071119 - Άλλα	1,98
23	68022100 - Μάρμαρο, τραβερτίνη και τεχνουργήματα απλώς λαξευμένα ή πριονισμένα	1,94
24	72162100 - Είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο σε κράμα χάλυβα που έχουν απλώς ελαθεί	1,88
25	31052010 - Λιπάσματα περιεκτικότητας σε άζωτο ανώτερης του 10 %	1,69

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ

Μία πρώτη επισκόπηση της διάρθρωσης των εξαγωγών μας, σε επίπεδο διψήφιων κατ' αρχήν και τετραψήφιων ακολούθως δασμολογικών κατηγοριών, επιτρέπει να συναχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

Κατ' αρχήν, παρά την επισημανθείσα υπερβολική συγκέντρωση των εξαγωγών μας σε ένα μικρό αριθμό προϊόντων, η επιμέρους διαστρωμάτωσή τους τα τελευταία χρόνια εμφανίζει αξιόλογες μεταβολές. Πράγματι, εξετάζοντας τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία των εξαγωγών μας κατά την τελευταία τριετία παρατηρούμε σημαντικές μεταβολές στο μερίδιο που αντιπροσωπεύουν, ανά έτος, οι κυριότερες κατηγορίες εξαγομένων προϊόντων.

Η σημαντικότερη μεταβολή αφορά τα **πετρελαιοειδή** (δασμολογική κατηγορία 27), τα οποία από μόλις 2,98 εκατ. το 2010 και 6,87 εκατ. το 2011, εκτινάχθηκαν σε 110,13 εκατ. ευρώ το 2012, για να επανέλθουν σε 23 εκατ. το 2014 και 18,4 το 2015.

Ως γνωστό η κατηγορία καύσιμα-πετρελαιοειδή αντιπροσωπεύει ένα ιδιότυπο στοιχείο του ενεργητικού των εξαγωγών μας, το οποίο χαρακτηρίζεται από σχετική αστάθεια και απότομες κυκλικές διακυμάνσεις που ανάγονται σε αστάθμητους εν πολλοίς παράγοντες, στις επικρατούσες συνθήκες στη διεθνή αγορά και σε ειδικές συμφωνίες μεταξύ επιχειρηματιών και κρατικών φορέων και οργανισμών.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα κατηγορία αποτελούν τα **σιδηρουργικά και χαλυβουργικά προϊόντα (δασμολογική κατηγορία 72)** που αποτελούν μέχρι σήμερα το **βασικότερο πυλώνα της εξαγωγικής μας παρουσίας στην Αλγερία**. Στο συγκεκριμένο κλάδο καταγράφεται μία σχετικά σταθερή ροή εξαγωγών κατά της τελευταία τουλάχιστον πενταετία. Ορισμένα μάλιστα επί μέρους προϊόντα, όπως οι ράβδοι από σίδηρο, αντιπροσώπευαν, το 2011, το 55% της αξίας των συνολικών μας εξαγωγών.

Από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων διαπιστώνεται ότι οι εξαγωγές μας στο συγκεκριμένο τομέα, οι οποίες ανέρχονταν σε 100,88 εκατ. το 2010 (σε σύνολο εξαγωγών 210 εκατ.), κατέγραψαν ένα peak το 2011 όταν έφθασαν τα 293,66 εκατ. (σε σύνολο εξαγωγών 371,1 εκατ.), επανήλθαν σε πιο φυσιολογικά επίπεδα το 2012, ήτοι σε 167,17 εκατ. ευρώ (επί συνόλου ετήσιων εξαγωγών 394,65 εκατ.), και μειώθηκαν περαιτέρω τα επόμενα έτη, φθάνοντας το 2015 τα 52,9 εκατ. ευρώ

Η τάση αυτή, της μείωσης του μεριδίου του κλάδου σιδηρουργίας - χαλυβουργίας στις συνολικές μας εξαγωγές προς την Αλγερία, αναμένεται να συνεχιστεί και κατά τα επόμενα έτη.

Οι ελληνικές χαλυβουργίες είδαν τη τελευταία τριετία την εγχώρια ζήτηση να καταρρέει (από 2,5 εκατ. τόνους χαλυβουργικών προϊόντων προ κρίσης, η ζήτηση υποχώρησε το 2013 σε 300.000 τόνους).

Μοναδική διέξοδο αποτελούσαν οι εξαγωγές, ιδιαίτερα προς την Αλγερία η οποία, λόγω του εκτεταμένου προγράμματος δημοσίων έργων που χρηματοδοτείται από τα τεράστια έσοδα από εξαγωγές υδρογονανθράκων, αποτελούσε τη σημαντικότερη εξαγωγική αγορά για τις χαλυβουργίες των χωρών της Ε.Ε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι έλληνες παραγωγοί επέλεξαν να μειώσουν δραστικά το περιθώριο κέρδους ή και να πωλήσουν σε τιμή κόστους προκειμένου να αποφύγουν τη μείωση της παραγωγικής τους δυναμικότητας και να διαθέσουν τα συσσωρευμένα αποθέματα.

Ωστόσο, το ακριβό κόστος ενέργειας (που αντιστοιχεί στο 50% του κόστους παραγωγής τους) και η βαριά φορολογία καθιστούσαν σταδιακά τις εγχώριες χαλυβουργικές εταιρείες όλο και λιγότερο ανταγωνιστικές σε σχέση με τους ευρωπαϊούς ανταγωνιστές τους, παρά το γεγονός ότι διαθέτουν σύγχρονο εξοπλισμό και ποιοτικά προϊόντα. Το έλλειμμα αυτό ανταγωνιστικότητας θα έχει μεσοπρόθεσμα αντανάκλαση στη μείωση των μεριδίων αγοράς τα οποία κατέχουν στην αγορά της Αλγερίας, προς όφελος των ιταλικών, ισπανικών ή και πορτογαλικών χαλυβουργιών. Επιπρόσθετα, η επιβολή καθεστώτος αδειών εισαγωγής στο συγκεκριμένο προϊόν, από τον Ιανουάριο του 2016, αναμένεται να πλήξει περαιτέρω τις εξαγωγές μας.

Αξιοσημείωτη σταθερότητα και σημαντική θέση στις συνολικές εξαγωγές μας κατέχει επίσης ο κλάδος των **δομικών υλικών (δασμολογική κατηγορία 25)** που κατέγραψε το 2015 εξαγωγές ύψους 42,07 εκατ. , έναντι 44,75 εκατ. το 2014. Το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών μας στην κατηγορία αυτή αφορά τις εξαγωγές τοιμέντου. Παλαιότερα, οι ελληνικές τοιμεντοβιομηχανίες είχαν ισχυρή παρουσία και σημαντικά μερίδια στην αλγερινή αγορά. Η εκρηκτική άνοδος της εγχώριας ζήτησης, η οποία υπερβαίνει σήμερα τα 20 εκατ. τόνους, οδήγησε σε ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγικής δυναμικότητας και σε σημαντικές ξένες επενδύσεις στον συγκεκριμένο τομέα, με συνέπεια τη σταδιακή συρρίκνωση του μεριδίου των εξαγωγών μας στην αλγερινή αγορά. Αξιόλογη δυναμική εμφανίζουν και οι εξαγωγές μας σε μάρμαρα, μαρμαρόσκονη, ψηφίδες και άλλα συναφή προϊόντα.

Η τρίτη σημαντικότερη δασμολογική κατηγορία στην οποία επικεντρώνονται οι εξαγωγές μας αφορά σε **μηχανολογικό εξοπλισμό** και πάσης φύσεως μηχανές, συσκευές και συναφή υλικά. Οι εξαγωγές μας στις συγγενείς δασμολογικές κλάσεις **84 και 85** ανέρχονται σε **18,45 και 6,43 εκατ. ευρώ** αντίστοιχα, πρόσθετη ένδειξη ότι τον κορμό των ελληνικών εξαγωγών προς την Αλγερία απαρτίζουν τα **κεφαλαιουχικά κυρίως αγαθά**. Ο τομέας αυτός, κατά την άποψή μας, παρουσιάζει μεσοπρόθεσμα, εφόσον μάλιστα βελτιωθούν στο επόμενο διάστημα οι συνθήκες λειτουργίας των αντίστοιχων ελληνικών επιχειρήσεων, τις καλύτερες προοπτικές σταθερής και διατηρήσιμης αύξησης των εξαγωγών μας στην αλγερινή αγορά.

Στις κατηγορίες αυτές περιλαμβάνονται προϊόντα όπως μηχανές και συσκευές για διαλογή, κοσκίνισμα, σύνθλιψη, άλεση, συσκευές και διατάξεις για την επεξεργασία υλών με μεθόδους που απαιτούν αλλαγή της θερμοκρασίας,

αντλίες για υγρά, σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση, ηλεκτρικοί μετασχηματιστές και μετατροπείς, μηχανές αρμέγματος και επεξεργασίας γάλακτος, ψυκτικές συσκευές, εργαλειομηχανές και πρέσες σφουρηλάτησης, ανελκυστήρες, μηχανές φόρτωσης και μάντες, αεραντλίες ή αντλίες κενού, μηχανικές συσκευές για διασπορά, εκτόξευση, ή ψεκασμό υγρών,, ηλεκτρικοί συσσωρευτές, ηλεκτρικές συσκευές προστασίας ή σύνδεσης ηλεκτρικών κυκλωμάτων, μονωτικά τεμάχια, στροβιλοκινητήρες, γερανοί, γερανογέφυρες και βαρούλκα φόρτωσης.

Αντίθετα, καθίζηση εμφανίζουν οι εξαγωγικές μας επιδόσεις στην κατηγορία **ακατέργαστα καπνά** (δασμολογική κατηγορία 24.01). Οι εξαγωγές μας στην εν λόγω κατηγορία παρουσίαζαν διαχρονικά αξιοσημείωτη σταθερότητα (17,21 εκατ. το 2012, 17,94 το 2011) αλλά την τελευταία τριετία καταγράφουν συνεχή πτωτική πορεία, αφού ανήλθαν σε 8,31 εκατ. το 2013, 6,22 το 2014 και περιορίστηκαν σε μόλις 3,62 εκατ. το 2015.

Η χώρα μας είχε εδραιώσει φαινομενικά μία σταθερή ροή εξαγωγών στον τομέα αυτό. Ωστόσο, από πλευράς αλγερινών αρχών είχαμε γίνει αποδέκτες αιτιάσεων ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν τήρησαν τις δεσμεύσεις τους για ανάληψη παραγωγικών επενδύσεων και μεταφορά τεχνογνωσίας και, κατά συνέπεια, οι υπάρχουσες εμπορικές συμφωνίες αναμένεται να αναθεωρηθούν στο προσεχές μέλλον.

Στον **τομέα των τροφίμων** οι εξαγωγικές μας επιδόσεις είναι, όπως προαναφέρθηκε, πολύ περιορισμένες. Τα κυριότερα εξαγωγικά μας προϊόντα στην Αλγερία είναι οι κονσέρβες ροδάκινων και άλλων φρούτων και τα γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες και πολτοί καρπών και φρούτων (δασμολογικές κλάσεις 2008 και 2007 αντίστοιχα). Στα επεξεργασμένα τρόφιμα και παρασκευάσματα διατροφής (δασμολογική κατηγορία 2106), στα οποία περιλαμβάνονται κυρίως επεξεργασμένα τυριά, οι εξαγωγικές μας επιδόσεις εμφανίζονται υψηλότερες και σχετικά σταθερές, με 3,74 εκατ. ευρώ το 2014 και 3,67 εκατ. το 2015.

Εντύπωση προκαλεί ότι αρκετά προϊόντα που κατείχαν σημαντική θέση στον πίνακα των εξαγωγών μας το 2014 ή και τα προηγούμενα έτη απουσιάζουν πρακτικά από τη σύνθεση των εξαγωγών μας το 2015. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι αντλίες και απορροφητήρες (17,4 εκατ. το 2014), οι ηλεκτρικές συσκευές (12,2 εκατ.), οι στροβιλοκινητήρες (7,4 εκατ.), το βαμβάκι (6,7 εκατ.), οι σωλήνες από χαλκό (6,3 εκατ.), προϊόντα πλατέας έλασης (5,2 εκατ.), και ηλεκτροκινητήρες (4,4 εκατ. το 2014). Τα ανωτέρω προϊόντα απουσιάζουν ή σημειώνουν πολύ περιορισμένες επιδόσεις κατά το 2015.

Επίσης, άλλα προϊόντα όπως αλουμίνιο και προϊόντα αλουμινίου, ξύλο και είδη ξύλου, χρώματα και χρωστικές ύλες, χαρτί και χαρτόνια, πλαστικά και φαρμακευτικά προϊόντα που είχαν μία αξιόλογη παρουσία στις συνολικές μας εξαγωγές προς την Αλγερία, εμφανίζουν μηδαμινές επιδόσεις το 2015. Το στοιχείο αυτό υποδηλώνει ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν έχουν προς το παρόν εδραιώσει την παρουσία τους, αποσπώντας ένα υπολογίσιμο μερίδιο στην αλγερινή αγορά.

Αντίθετα, το 2015 εμφανίζονται νέα προϊόντα που καταγράφουν αξιολογες εξαγωγικές επιδόσεις τα οποία δεν περιλαμβάνονταν μέχρι σήμερα στο καλάθι των εξαγωγών μας προς την Αλγερία, όπως φύλλα και ταινίες από αργίλιο, (3,3 εκατ.), σογιέλαιο (2,7 εκατ.), ψηφίδες (2,3 εκατ.), άσφαλτος από πετρέλαιο (2,1 εκατ.) πώματα (1,1 εκατ.).

Είναι γεγονός, εξάλλου, ότι οι απότομες διακυμάνσεις σε πολλές κατηγορίες αγαθών ανάγονται, σε μεγάλο βαθμό, στην **ιδιόμορφη δομή του εισαγωγικού εμπορίου και του συστήματος διανομής** που επηρεάζεται καθοριστικά από προσωπικές συμφωνίες και ευκαιριακές συνεργασίες, και δεν διαθέτει τη σταθερότητα, τον επαγγελματισμό, τις μακροχρόνιες συμφωνίες και σταθερές παραγγελίες που χαρακτηρίζουν τις ώριμες αναπτυγμένες αγορές.

Πέρα από τα προαναφερθέντα σημαντικότερα εξαγωγικά μας προϊόντα, αξιολογες εξαγωγές καταγράφονται και σε μία σειρά από άλλα προϊόντα όπως, μεταξύ άλλων, μηχανές και συσκευές για κατεργασία ορυκτών υλών (9,33 εκατ. ευρώ το 2015), συσκευές για απόσταξη ή διύλιση (3,4 εκατ.), σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση (2,1 εκατ.), μηχανές και συσκευές γαλακτοκομίας (1,9 εκατ.), λιπάσματα (1,8 εκατ.), σκόνη από μάρμαρο (1,9 εκατ.), ψυκτικές συσκευές (1,05 εκατ.), καλώδια από οπτικές ίνες (1,1 εκατ.), πετρώματα, σωλήνες για αγωγούς πετρελαίου και αερίου (0,9 εκατ.), φαρμακευτικά προϊόντα (30), ανταλλακτικά αυτοκινήτων, παρασκευάσματα από κακάο, και είδη ζαχαροπλαστικής.

Τα ανωτέρω προϊόντα όπως και άλλες κατηγορίες προϊόντων ευρύτερης κατανάλωσης (τρόφιμα - ποτά, δομικά υλικά, μηχανολογικός εξοπλισμός, καλλυντικά, είδη υπόδησης - ένδυσης, οικιακός εξοπλισμός) θα μπορούσαν να είχαν πολύ ευρύτερη συμμετοχή στο σύνολο των εξαγωγών της Ελλάδος προς την Αλγερία και να συμβάλουν στη διεύρυνση του φάσματος των εξαγομένων προϊόντων ή και στη σταδιακή υποκατάσταση παραδοσιακών εξαγωγικών μας προϊόντων που εμφανίζουν φθίνουσα πορεία.

Απαραίτητη βεβαίως προϋπόθεση είναι να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε να καταστούν γνωστά με επί τόπου επισκέψεις των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, ανάπτυξη εμπορικών δικτύων και επαφών και συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην Αλγερία. **Σημειώνουμε ότι τα τελευταία 20 χρόνια η Ελλάδα έχει συμμετάσχει επίσημα μόνο μία φορά σε εκθεσιακές εκδηλώσεις που οργανώνονται στην υπό εξέταση χώρα!**

Φτωχότατη είναι επίσης, σε αντίθεση με πολλές άλλες χώρες, η οργάνωση επιχειρηματικών αποστολών από την Ελλάδα προς Αλγερία. Άποψή μας είναι ότι θα πρέπει να πραγματοποιούνται κατ' ελάχιστο 1-2 επιχειρηματικές αποστολές ανά έτος, ενώ, προκειμένου να επανακτήσουμε το απωλεσθέν έδαφος, πρέπει σε πρώτη φάση να ηγηθεί αυτών υψηλά ιστάμενο πολιτικό πρόσωπο.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αναλύοντας τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στις εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδας-Αλγερίας διαπιστώνουμε τη μετά τη θεαματική αύξηση της αξίας των εξαγωγών μας την περίοδο 2009 - 2012, από το 2013 και εντεύθεν οι ελληνικές εξαγωγές ακολουθούν μία καθοδική τροχιά, που επιτάθηκε την τελευταία διετία. Θα πρέπει αναμφίβολα να επισημάνουμε την επίτευξη, και πάλι, εμπορικού πλεονάσματος για τη χώρα μας, φαινόμενο που δυστυχώς σπάνια απαντάται στις σχέσεις μας με άλλα κράτη.

Οφείλουμε επίσης να υπογραμμίσουμε τη σταθερότητα ροής των βασικών εξαγωγικών μας προϊόντων, παρά τη μη συμμετοχή ελληνικών εταιρειών σε διεθνείς εκθέσεις και τη σπανιότητα έλευση επιχειρηματικών αποστολών στην υπό εξέταση χώρα. Η ύπαρξη των σταθερών αυτών εμπορικών δεσμών και ο μεγάλος αριθμός ελληνικών εταιρειών που προσέγγισαν, διερευνητικά σε πρώτη φάση, την αλγερινή αγορά, αποτελεί μία θετική βάση εκκίνησης για την προοπτική διεύρυνσης των εξαγωγών μας.

Ωστόσο, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι οι παραδοσιακοί πυλώνες της εξαγωγικής μας παρουσίας στην Αλγερία (χαλυβουργικά προϊόντα, δομικά υλικά, πετρελαιοειδή), θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά σημαντική πίεση τόσο από τα μέτρα περιορισμού των εισαγωγών σε τομείς που επιβαρύνουν υπέρμετρα το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, όσο και από την ανάπτυξη εγχώριας παραγωγικής δυναμικότητας που θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε σταδιακή υποκατάσταση εισαγωγών.

Επιπλέον, μια ματιά, γενικότερα, στους πίνακες του εξωτερικού εμπορίου των δύο χωρών, πιστοποιεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κατηγοριών προϊόντων που εμφανίζονται σε αυτούς, αποτελείται από **μη καταναλωτικά αγαθά** (πλην παρασκευασμάτων διατροφής). Επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στη διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών, διαπιστώνουμε την απουσία βασικών προϊόντων που προωθούμε σε άλλες χώρες όπως π.χ. τρόφιμα-ποτά, είδη οικιακού εξοπλισμού, οικοδομικά υλικά, φάρμακα, χημικά και πλαστικά, είδη ένδυσης-υπόδησης, καλλυντικά κλπ.

Περιορισμένη εξάλλου είναι και η εξαγωγή, από πλευράς μας, πάσης φύσεως υπηρεσιών σε τομείς όπως η τεχνολογία επικοινωνιών-πληροφορικής, μελέτες και κατασκευές πάσης φύσεως, η δημόσια υγεία, η γεωργία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μεταφορά τεχνογνωσίας για την μεταποίηση τροφίμων κλπ.

Είναι φανερό, βάσει των ανωτέρω στοιχείων, ότι υφίσταται λίαν πρόσφορο έδαφος για έτι περαιτέρω διεύρυνση της εμπορικής παρουσίας της Ελλάδας στην Αλγερία υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Κυριότερος ανασχετικός παράγοντας στην περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών μας είναι ο χαμηλός βαθμός διαφοροποίησης και η υπερβολική εξάρτηση από έναν πολύ μικρό αριθμό προϊόντων. Εφεξής, πρωταρχική

προϋπόθεση για μία διατηρήσιμη αύξηση των εξαγωγών μας και την εξασφάλιση σταθερών εμπορικών ροών αποτελεί η διεύρυνση του φάσματος των εξαγομένων προϊόντων.

Ωστόσο, για να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος θα πρέπει να υπερπηδηθούν ορισμένα σημαντικά εμπόδια.

Με δεδομένο τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό για την απόκτηση και εδραίωση μεριδίων στη ραγδαία αναπτυσσόμενη αλγερινή αγορά, οι ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να πάψουν να αντιμετωπίζουν την Αλγερία σαν μία ευκαιριακή αγορά και να καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια για την ανάπτυξη εμπορικών δικτύων, προσωπικών επαφών και επιχειρηματικών συνεργασιών.

Όπως είναι φυσικό σε μία χώρα με παραδοσιακή αραβική κουλτούρα, σημαντική παράμετρος για την προώθηση πωλήσεων ή την ανάληψη έργων είναι η φυσική παρουσία, η προσωπική επαφή, η ανάπτυξη δικτύωσης και σταθερής επικοινωνίας με τοπικούς εταίρους και κρατικές υπηρεσίες και φορείς.

Εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη εμπορικού ενδιαφέροντος, απαραίτητο βήμα στο επόμενο στάδιο είναι η αναζήτηση τοπικών συνεργατών και ενδεχομένως η εξεύρεση κατάλληλου εμπορικού αντιπροσώπου.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού επιτευχθεί η εξασφάλιση ικανοποιητικής ροής εξαγωγών και κριθεί ότι υπάρχουν αξιόλογες προοπτικές επέκτασής τους, πιθανώς να ενδείκνυται η σύσταση Γραφείου Αντιπροσωπείας για την παρακολούθηση σε σταθερή βάση των τάσεων και εξελίξεων της αγοράς και την εκμετάλλευση των ευκαιριών επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τέλος, σε τομείς όπου διαφαίνονται μείζονες επιχειρηματικές δυνατότητες θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά η δημιουργία θυγατρικής εταιρείας αλγερινού δικαίου και ενδεχόμενα η σύσταση μικτής επιχείρησης με τοπικό εταίρο για την ανάπτυξη σταθερής συνεργασίας σε μακροπρόθεσμη βάση.

B) ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Πέραν των εμπορικών ανταλλαγών σημαντικές δυνατότητες διεύρυνσης της οικονομικής συνεργασίας υπάρχουν και στους παρακάτω τομείς :

1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Αλγερία διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα στον τομέα αυτό, αλλά δεν έχει ακόμα αναπτύξει τις αναγκαίες υποδομές, ούτε έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία και αντίστοιχο επιχειρηματικό δυναμικό. Παρότι σε επίπεδο φραστικών διακηρύξεων ο τουρισμός ανάγεται σε έναν από τους τρεις κύριους πόλους ανάπτυξης, μέχρι σήμερα απουσίασε η πολιτική βούληση ανάπτυξης του συγκεκριμένου τομέα.

Υπάρχουν μεγάλες ελλείψεις σε ξενοδοχεία (αν και υφίστανται εν τούτοις ξενοδοχεία διεθνών αλυσίδων 5 αστέρων) και εν γένει τουριστικές υποδομές και η τουριστική εκπαίδευση είναι ελλιπής. Η Αλγερία υποδέχεται ετησίως περί τα 2 εκατ. τουρίστες (η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων είναι άτομα αλγερινής καταγωγής που ζουν στην Ευρώπη και επισκέπτονται τη χώρα καταγωγής τους για οικογενειακούς κυρίως λόγους) οι οποίοι αποφέρουν ετησίως έσοδα 235 περίπου εκατ. δολαρίων.

Η Αλγερία θα μπορούσε να ανταγωνισθεί τουριστικά τις γειτονικές Τυνησία και Μαρόκο επειδή έχει καλό κλίμα, μεγάλη ακτογραμμή (1.200χλμ), αξιόλογα τοπία και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Η έρημος Σαχάρα θα μπορούσε να καταστεί σημαντικός πόλος προσελκύσεως τουριστών. Η κυβέρνηση της Αλγερίας στοχεύει στην αύξηση των τουριστών σε 4 εκ. μέχρι το 2015, στη δημιουργία 230.000 θέσεων εργασίας, 187.000 νέων κλινών, καθώς και στην ανάπτυξη θεματικού και αθλητικού τουρισμού.

Οι ελληνικές τουριστικές, ξενοδοχειακές και ταξιδιωτικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν, σε συνεργασία με αλγερινούς εταίρους και τοπικούς κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς, να συμβάλουν στην τουριστική ανάπτυξη της χώρας. Υπενθυμίζεται ότι η χώρα μας έχει υποβάλει σε αλγερινή πλευρά **σχέδιο συμφωνίας για συνεργασία στον τουριστικό τομέα (Νοέμβριος 2014)**.

Η Πρεσβεία Αλγερίου έχει αναπτύξει **συνεργασία με την Ανώτατη Σχολή Ξενοδοχειακών Επαγγελματιών και Εστίασης** (Ecole Supérieure d' Hôtellerie et de Restauration d' Alger - ESHRA) η οποία ιδρύθηκε σε συνεργασία και λειτουργεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές και υπό τον έλεγχο της περιώνυμης Ecole Hotelière de Lausanne, της οποίας ακολουθεί άλλωστε το ακαδημαϊκό πρόγραμμα σπουδών. Η συνεργασία μας με τη ESHRA θα μπορούσε να διευρυνθεί και να αποκτήσει ευρύτερο χαρακτήρα, συμπεριλαμβάνοντας πρόσκληση για σεμινάρια προς τους σπουδαστές ελλήνων εμπειρογνομόνων και διευθυντών ξενοδοχείων, πρακτική

εξάσκηση επί ένα εξάμηνο των σπουδαστών της Σχολής σε ελληνικές ξενοδοχειακές μονάδες υψηλού επιπέδου, θέμα για το οποίο η Διοίκηση της Σχολής επέδειξε έντονο ενδιαφέρον, και άλλες ανάλογες δράσεις.

Η Πρεσβεία και το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίου έχουν αναλάβει, κατά την τελευταία ιδιαίτερα διετία, συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στη Διεθνή Έκθεση Τουρισμού στο Αλγέρι, την πρόσκληση αλγερινών γραφείων τουρισμού στη ΔΕ PHILOXENIA, την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών μεταξύ ελληνικών και αλγερινών τουριστικών πρακτορείων, τη διερεύνηση των προϋποθέσεων απευθείας αεροπορικής σύνδεσης των δύο χωρών και την επιδιωκόμενη υπογραφή διμερούς Συμφωνίας για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού.

2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίου έθεσε, εξ αρχής, ως **στόχο προτεραιότητας** τον τομέα των δημοσίων έργων, κατασκευών και υποδομών και κατέβαλε συστηματικές προσπάθειες (μέσω της διοργάνωσης στοχευμένων επιχειρηματικών φόρουμ, στενής συνεργασίας με τον ΣΑΤΕ και τακτικής ενημέρωσης των μελών του, επισκέψεων σε αλγερινούς φορείς και οργανισμούς, υποστήριξη και οργάνωση συναντήσεων ελληνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων που επισκέφθηκαν την Αλγερία) για τη δραστηριοποίηση και ενεργό συμμετοχή των ελληνικών τεχνικών και κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εκτεταμένο πρόγραμμα δημοσίων έργων της Αλγερίας.

Ο υπογράφων ανέπτυξε, την τελευταία διετία, συστηματική συνεργασία με τα Υπουργεία Δημοσίων Έργων και Οικισμού της Αλγερίας και τους κρατικούς φορείς εποπτείας και συντονισμού των δημοσίων κατασκευαστικών επιχειρήσεων SGP INDJAB και SGP SINTRA, με σκοπό να προταθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και ειδικές δράσεις για την ανάληψη κατασκευαστικών έργων.

Προς την κατεύθυνση αυτή, το Γραφείο ΟΕΥ και η Πρεσβεία Αλγερίου ανέλαβαν σημαντικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της ελληνο-αλγερινής επιχειρηματικής συνεργασίας στον κατασκευαστικό τομέα. Ωστόσο, η παρατηρούμενη έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς των περισσότερων ελληνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων, τη χρυσή περίοδο της οικονομικής άνθησης και ραγδαίας ανοικοδόμησης (2005-2014), αποδυνάμωσε, αναμφισβήτητα, τις ανωτέρω προσπάθειες. Στη σημερινή συγκυρία, το πάγωμα όλων των δημοσίων έργων που δεν έχουν ακόμα εισέλθει σε φάση υλοποίησης (Νοέμβριος 2014) και η συνακόλουθη ύφεση στον κατασκευαστικό τομέα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι **το momentum στο συγκεκριμένο τομέα έχει πλέον χαθεί**.

Παρόλα αυτά, το πρόγραμμα δημοσίων έργων, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, 11 διακλαδώσεις - συνολικού μήκους 800 χλμ - του κεντρικού αυτοκινητοδρόμου, την κατασκευή του τέταρτου οδικού άξονα μήκους 300 χλμ.,

του νέου νοτιότερου αυτοκινητοδρόμου που θα διασχίζει την ενδοχώρα, έργα ύδρευσης και αποχέτευσης, αναβάθμιση δικτύων, καθώς και επέκταση και εκσυγχρονισμό των σημαντικότερων λιμένων της χώρας, εξακολουθεί να παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Υπολογίζεται, ότι μόνο για τα μεγάλα έργα της προσεχούς τριετίας που αφορούν κατασκευή και επέκταση αυτοκινητοδρόμων και λιμενικών υποδομών, θα απαιτηθούν 200 περίπου τεχνικές μελέτες καθώς και πάνω από 1000 μελέτες παρακολούθησης, ελέγχου, διαχείρισης και υποστήριξης έργων. Πέρα από συναφείς μελέτες μορφολογίας εδάφους, διάνοιξης τούνελ, κατασκευής και διαχείρισης διοδίων, σηματοδότησης, αστικής ανάπτυξης, χωροταξικού σχεδιασμού, πολυάριθμες επιπλέον μελέτες θα απαιτηθούν για έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων, αναβάθμισης αλιευτικών πόρων, μεταφορών και ενεργειακών δικτύων.

Στις ανωτέρω μελέτες, αναμένεται να λάβουν μέρος πάνω από 500 τοπικά γραφεία μελετών, τα οποία ωστόσο δεν διαθέτουν, επί του παρόντος, την απαιτούμενη τεχνογνωσία και επιδιώκουν, ως εκ τούτου, να αναπτύξουν συνεργασία με ξένα γραφεία τεχνικών μελετών.

Οι ελληνικές κατασκευαστικές και μελετητικές εταιρείες διαθέτουν διεθνή εμπειρία και αξιόλογη τεχνογνωσία και είναι σε θέση να συνδράμουν, σε συνεργασία με τοπικές εταιρείες, στην υλοποίηση του προγράμματος αυτού.

3. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στον ενεργειακό τομέα που αποτελεί βασικό πυλώνα της διμερούς οικονομικής συνεργασίας, η συνεργασία των δύο χωρών επικεντρώνεται στις ανταλλαγές πετρελαιοειδών και φυσικού αερίου, καθώς και στη συνεργασία μεταξύ ΔΕΠΑ και SONATRACH. Ελλάδα και Αλγερία έχουν υπογράψει, από το 1989, **μακροχρόνια συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1999 και λήγει το 2021, για την προμήθεια υγροποιημένου φυσικού αερίου σε σταθερές τιμές.**

Σε μία συγκυρία όπου οι βασικότεροι πελάτες της Αλγερίας (Ισπανία, Ιταλία) διαπραγματεύονται μείωση της παρεχόμενης ποσότητας και ευθυγράμμιση των τιμών με τις τιμές της διεθνούς αγοράς, η Ελλάδα θα μπορούσε να διερευνήσει πιθανό αλγερινό ενδιαφέρον για την κατασκευή και αξιοποίηση πλωτού τερματικού σταθμού στη Βόρεια Ελλάδα και εφοδιασμό του με αλγερινό ΥΦΑ και διοχέτευση του μέσα από κάθετους προς το IGB διασυνδεδετήριους αγωγούς προς τις χώρες των Βαλκανίων. Σημειωτέον ότι το 2016 η Ελλάδα αύξησε κατά 30% τις εισαγόμενες από Αλγερία ποσότητες ΥΦΑ, ενώ ανάλογη αύξηση συζητείται και για το 2017 στο πλαίσιο της πολιτικής απεξάρτησης και διαφοροποίησης των προμηθευτών της χώρας.

Θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθούν οι δυνατότητες επέκτασης της συνεργασίας και **στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, ιδιαίτερα σε θέματα τεχνογνωσίας ηλιακών θερμοσυσλλεκτών και φωτοβολταϊκών. Στον τομέα

των ΑΠΕ η Αλγερία έχει θέσει εξαιρετικά φιλόδοξους στόχους. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΑΠΕ και ενεργειακής αποδοτικότητας, το οποίο εγκρίθηκε το 2011 και τροποποιήθηκε το 2015, αυξάνοντας κατά 400% τους αρχικούς στόχους του, προβλέπει την ανάπτυξη δυναμικότητας 25 GW από ΑΠΕ στον ορίζοντα του 2030 (εκ των οποίων 10 GW προορίζονται για εξαγωγές, κυρίως προς την Ευρώπη). Η υλοποίηση του προγράμματος προϋποθέτει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην περίοδο 2016-2030 ύψους 107 δις ευρώ.

Πρωταρχική θέση στο πρόγραμμα έχει η **παραγωγή ηλιακής ενέργειας** σε μαζική κλίμακα, αξιοποιώντας ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας, αφού το 85% του εδάφους της Αλγερίας βρίσκεται στην έρημο της Σαχάρας και, ως εκ τούτου, διαθέτει ένα από τα υψηλότερα στον κόσμο δυναμικό ηλιακής ακτινοβολίας.

Παράλληλα, η αλγερινή κυβέρνηση επιδιώκει να αναπτύξει την εγχώρια παραγωγή εξοπλισμού μονάδων παραγωγής ΑΠΕ, περιλαμβανομένων ηλιακών πάνελ, μετατροπέων, μπαταριών, μετασχηματιστών, σιλικόνης και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων. Η κρατική εταιρεία *Entreprise Nationale des Industries Electroniques* έχει ήδη ενεργοποιηθεί στην κατασκευή πάνελ και άλλων υλικών εξοπλισμού μονάδων ΑΠΕ. Σύμφωνα με τις κυβερνητικές προβλέψεις, μέχρι το 2020 το ήμισυ του αναγκαίου εξοπλισμού φωτοβολταϊκών μονάδων θα παράγεται στην Αλγερία.

Η ανάπτυξη του τομέα των ΑΠΕ έχει επείγουσα ανάγκη ξένης τεχνογνωσίας και ευρωπαϊκής συνεργασίας σε θέματα ρυθμιστικού πλαισίου, οικονομοτεχνικών μελετών και εμπορικής προώθησης. Ωστόσο, για να αναληφθούν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες θα πρέπει να αποσαφηνιστεί πλήρως το θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και ιδιαίτερα θέματα όπως διοικητικές εγκρίσεις, άδειες εκμετάλλευσης και σύνδεσης με το εθνικό δίκτυο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

Το **πρόγραμμα ενεργειακής αποδοτικότητας** προβλέπει τη μείωση της εγχώριας κατανάλωσης ενέργειας κατά 9%, τη δημιουργία 180.000 θέσεων εργασίας και την εξοικονόμηση 37,5 δις. ευρώ μέχρι το 2030. Στο πλαίσιο του προγράμματος ενεργειακής αποδοτικότητας εκτιμάται ότι θα υπάρξει τα προσεχή χρόνια αυξημένη ζήτηση για μονωτικά υλικά, υψηλής ποιότητας συστήματα φωτισμού, ενεργειακά ευφυείς οικιακές ηλεκτρικές συσκευές, ηλιακούς θερμοσίφωνες (οι υπάρχουσες ανάγκες εκτιμώνται σε 4 εκατ. μονάδες), συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας σε μέσα μεταφοράς, εργαστήρια ελέγχου και εταιρείες παροχής ανάλογων υπηρεσιών.

4. ΓΕΩΡΓΙΑ

Στον αγροτικό τομέα Ελλάδα και Αλγερία έχουν παρεμφερή προϊόντα και καλλιέργειες και υπάρχουν συνεπώς σημαντικά περιθώρια συνεργασίας . Πρόσφορο πεδίο συνεργασίας υπάρχει σε θέματα όπως μεταφορά τεχνογνωσίας για συντήρηση, αποθήκευση και μεταποίηση ειδών διατροφής, προμήθεια αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού, εξοπλισμού κτηνοτροφικών μονάδων και σφαγείων, συμμετοχή ελλήνων γεωπόνων και εμπειρογνομόνων σε ευρωπαϊκά προγράμματα αναπτυξιακής συνεργασίας..

Η Αλγερία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς παγκοσμίως σιτηρών (2,4 δις δολ. εισαγωγές το 2015), γάλατος (εισαγωγές άνω του 1 δις ετησίως, κυρίως άπαχο γάλα σε σκόνη) και ζάχαρης, ενώ σημαντικές είναι και οι εισαγωγές ζωοτροφών και λαχανικών. Το 55% των εισαγόμενων αγροτικών προϊόντων προέρχεται από χώρες της Ε.Ε, ιδιαίτερα από τη Γαλλία και την Ισπανία.

Η αλγερινή κυβέρνηση καταβάλει προσπάθεια αναβάθμισης του αγροτοδιατροφικού τομέα και τονίζει την ανάγκη συνεργασίας, για το σκοπό αυτό, με αλλοδαπές επιχειρήσεις, δίνοντας έμφαση στη βελτίωση των υποδομών και ιδιαίτερα στο πρόγραμμα δημιουργίας νέων σύγχρονων μονάδων επεξεργασίας και αποθήκευσης αγροτικών προϊόντων.

Οι εξαγωγές ελληνικών αγροτικών προϊόντων και ειδών διατροφής στην Αλγερία είναι εξαιρετικά περιορισμένες και αντιπροσωπεύουν λιγότερο από **2% των συνολικών μας εξαγωγών**. Βασικά εξαγωγικά μας προϊόντα όπως ελαιόλαδο, ελιές και γιαούρτι απουσιάζουν παντελώς από την αλγερινή αγορά, ενώ οι εξαγωγές μας σε άλλα είδη- όπως φέτα, τυριά και ιχθυηρά- είναι πρακτικά αμελητέες. Σχεδόν ανύπαρκτες, ή ευκαιριακού εν πολλοίς χαρακτήρα, είναι και οι εξαγωγές νωπών φρούτων και λαχανικών ελληνικής προέλευσης, όπως και προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Τα κυριότερα εξαγωγικά μας προϊόντα στην Αλγερία - πέρα από τα καπνά που έχουν μία σημαντική και διαχρονικά σταθερή, αν και φθίνουσα την τελευταία τριετία, εξαγωγική παρουσία - είναι οι κονσέρβες ροδάκινων και άλλων φρούτων και τα γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες και πολτοί καρπών και φρούτων (δασμολογικές κλάσεις 2008 και 2007 αντίστοιχα). Στα επεξεργασμένα τρόφιμα και παρασκευάσματα διατροφής (δασμολογική κατηγορία 2106), στα οποία περιλαμβάνονται κυρίως επεξεργασμένα τυριά, οι εξαγωγικές μας επιδόσεις εμφανίζονται υψηλότερες και σχετικά σταθερές, με 3,74 εκατ. ευρώ το 2014 και 3,67 εκατ. το 2015.

Αναλύσαμε ανωτέρω τους κυριότερους λόγους που εξηγούν την εξαιρετικά περιορισμένη παρουσία των αγροτικών μας προϊόντων στην αλγερινή αγορά. Οι αλγερινοί εισαγωγείς και χονδρέμποροι, οι οποίοι συγκροτούν ισχυρότατο λόμπυ

δεν γνωρίζουν τα ελληνικά προϊόντα και δεν έχουν αναπτύξει αξιόλογες διασυνδέσεις με την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα.

Επιπλέον, το αλγερινό καταναλωτικό κοινό δεν είναι εξοικειωμένο με τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα και είδη διατροφής, σε αντίθεση με ομοειδή προϊόντα γαλλικής, ισπανικής ή ιταλικής προέλευσης. Βασικά μας εξαγωγικά καταναλωτικά προϊόντα όπως γιαούρτι, τυριά, ελιές, μέλι είναι σχεδόν άγνωστα στο μέσο αλγερινό καταναλωτή.

Από πλευράς μας, επισημαίνουμε τη συνεχιζόμενη έλλειψη ενδιαφέροντος των ελληνικών επιχειρήσεων του κλάδου για συμμετοχή σε εκθεσιακές εκδηλώσεις, οι οποίες αποτελούν προνομιακό πεδίο προσέγγισης της αλγερινής αγοράς και απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη προσωπικών επαφών και επιχειρηματικών συνεργασιών. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν πρέπει να μας εκπλήσσει η πλήρης σχεδόν απουσία βασικών εξαγωγικών μας προϊόντων, στον κλάδο τροφίμων, από την αλγερινή αγορά.

Το ίδιο άλλωστε ισχύει, τηρουμένων των αναλογιών, και για τις επιχειρήσεις εξοπλισμού και μηχανημάτων επεξεργασίας ειδών διατροφής, αρκετές εκ των οποίων έχουν απευθυνθεί επανειλημμένα στο Γραφείο μας, αλλά δεν επεχείρησαν, μέχρι στιγμής, επί τόπου διερεύνηση των συνθηκών ανταγωνισμού και των δυνατοτήτων προώθησης των προϊόντων τους στην εδώ αγορά.

Η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα έχει αναχθεί στην παρούσα περίοδο σε κεντρική προτεραιότητα της αλγερινής κυβέρνησης. Υπάρχουν ευνοϊκές προϋποθέσεις για εξαγωγές αγροτικών μηχανημάτων, μελέτη-εγκατάσταση συστημάτων άρδευσης, και της επεξεργασίας – μεταποίησης τροφίμων.

Επίσης σημαντικές δυνατότητες συνεργασίας υφίστανται σε τομείς όπως :

- Εξαγωγή αρδευτικών συστημάτων και know how για την επί τόπου εγκατάσταση τους.
- Συνεργασία στον τομέα της αλιείας και μεταφορά τεχνογνωσίας για ιχθυοκαλλιέργειες.
- Συνεργασία στην επεξεργασία-τυποποίηση ελαιολάδου.
- Συνεργασία στην επεξεργασία-μεταποίηση τροφίμων.

Σημαντικές δυνατότητες υπάρχουν, επίσης, για εξαγωγές ιχθυηρών, χυμών, γαλακτοκομικών, τυριών, ποικίλων ειδών διατροφής όπως ελαιόλαδο, ελιές, η φέτα, τοματοπολτός, αποφλοιωμένες τομάτες, φρουτοχυμοί, άλευρα, snacks, είδη αρτοποιίας-ζαχαροπλαστικής, κονσερβοποιημένα τρόφιμα, ζυμαρικά, όσπρια, πίκλες και διαφόρων τύπων σοκολάτας.

Η χώρα μας οφείλει, επίσης, να κεφαλαιοποιήσει το κύρος και την αναγνωρισιμότητα του **Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου των Χανίων**, που λειτουργεί στο πλαίσιο του περιφερειακού οργανισμού CIFEAM (International Center for Advanced Agronomic Studies) από το οποίο έχουν

αποφοιτήσει πάνω από 100 αλγερινοί σπουδαστές, πολλοί εκ των οποίων κατέχουν σήμερα σημαντικές θέσεις σε αντίστοιχες υπηρεσίες και φορείς, προκειμένου να προωθήσει τη διμερή συνεργασία στον πρωτογενή τομέα.

5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Η αλγερινή κυβέρνηση δίνει σήμερα απόλυτη προτεραιότητα στο συγκεκριμένο τομέα, σε μία προσπάθεια να καλύψει την υστέρηση της χώρας σε θέματα ψηφιακής σύγκλισης, ευζωνικής σύνδεσης, λογισμικού και τεχνολογιών αιχμής στον κλάδο Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Για το λόγο αυτό άλλωστε, όρισε ως **αναπληρώτρια Υπουργό ICT** μια νέα τεχνοκράτη πολιτικό και στον τελευταίο κυβερνητικό ανασχηματισμό διόρισε, για πρώτη φορά, Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας, με αρμοδιότητα θέματα ψηφιακής οικονομίας.

Η νέα υπουργός έχει επιδοθεί σε μία προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδυτών και συναντήθηκε ήδη με βρετανικές, γαλλικές, ιταλικές και πορτογαλικές επιχειρήσεις πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Ορισμένες ελληνικές εταιρείες του κλάδου επισκέφθηκαν την Αλγερία και έχουν κάνει κάποιες πρώτες επιχειρηματικές κινήσεις στην αλγερινή αγορά.

Θα ήταν, κρίνουμε, σκόπιμο να οργανωθεί υπό την αιγίδα του ΣΕΠΕ, σε συνεργασία με την B8 Δ/νση και το Enterprise Greece, διερευνητική αποστολή ενδιαφερομένων ελληνικών επιχειρήσεων ώστε να υπάρξουν ανάλογες συναντήσεις με αλγερινούς φορείς και να συζητηθούν συγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

6. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Ο τομέας αυτός βρίσκεται στην Αλγερία σε εμβρυώδες στάδιο. Η κυβέρνηση αλλά και οι κατά τόπους νομαρχιακές και δημοτικές αρχές εξετάζουν επιχειρηματικές προτάσεις και σχέδια σύμπραξης αλγερινών και αλλοδαπών επιχειρήσεων για θέματα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, συλλογής και επεξεργασίας απορριμμάτων και περιβαλλοντικής διαχείρισης. Μεγάλοι ευρωπαϊκοί όμιλοι ενδιαφέρονται έντονα να δραστηριοποιηθούν στην αλγερινή αγορά. Ανάλογο ενδιαφέρον με επισκέψεις στην Αλγερία και συναντήσεις με τοπικούς φορείς εκφράστηκε και από ορισμένες ελληνικές επιχειρήσεις που διαθέτουν σχετική τεχνογνωσία και διεθνή εμπειρία.

7. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων 2015-2019 προέβλεπε την κατασκευή και εξοπλισμό 8 μεγάλων πανεπιστημιακών νοσοκομείων και τη δημιουργία σύγχρονων ιατρικών μονάδων. Οι ανάγκες της χώρας στον τομέα αυτό είναι εκτεταμένες και περιλαμβάνουν νοσοκομειακό εξοπλισμό, ιατρικά είδη και μηχανήματα, αναλώσιμα υγειονομικά υλικά, φάρμακα και παραφαρμακευτικά προϊόντα.

Αρκετές ελληνικές εταιρείες του κλάδου έχουν διερευνήσει την αλγερινή αγορά, αλλά εν όψει του εντεινόμενου ανταγωνισμού από τρίτες χώρες θα πρέπει να αφιερώσουν επαρκή χρόνο και πόρους για να εξασφαλίσουν ή εδραιώσουν την εδώ παρουσία τους.

8. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Παρά τους υφιστάμενους περιορισμούς (η εγχώρια νομοθεσία επιβάλλει ποσοστό ιδιοκτησίας 51% τουλάχιστον υπέρ του αλγερινού εταίρου, ενώ προβλέπει φόρο 15% επί των επανεξαγομένων κερδών), διαπιστώνεται ότι υπάρχουν θετικές προοπτικές όσον αφορά την πραγματοποίηση ελληνικών επενδύσεων στην Αλγερία.

Στους ευνοϊκούς παράγοντες συγκαταλέγονται το χαμηλό εργατικό κόστος, το χαμηλό κόστος ενέργειας και ασφαλιστικών εισφορών, η προοπτική διείσδυσης σε μία ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά, τα υψηλά περιθώρια κέρδους και ο περιορισμένος ανταγωνισμός σε πολλούς τομείς δραστηριότητας, καθώς και η δυνατότητα δικτύωσης με τοπικούς παράγοντες της αγοράς που διασφαλίζει την επιτυχή ανάληψη έργων και ανάπτυξη περαιτέρω επιχειρηματικών συνεργασιών.

Ως τομείς προτεραιότητας για πραγματοποίηση επενδύσεων, θα μπορούσαν να αναφερθούν, πέραν του κατασκευαστικού τομέα και των γραφείων τεχνικών μελετών, ο κλάδος ενέργειας, κατασκευής ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών, τοιμεντοβιομηχανίας, δομικών υλικών, μαρμάρου και επεξεργασίας βωξίτη. Δυνατότητες υπάρχουν και στον κλάδο ειδών διατροφής, εφόσον προηγηθεί ενδελεχής και συστηματική μελέτη της εγχώριας αγοράς, του επιπέδου τιμών και των συνθηκών ανταγωνισμού.

Μέχρι σήμερα, υπάρχουν δύο μόνον αξιόλογες επενδύσεις στην Αλγερία. Η πρώτη αφορά τη δημιουργία μικτής επιχείρησης εμπορίας και επεξεργασίας καπνών της εταιρείας «**Καπνική Α. Μιχαηλίδης Α.Ε.**» σε συνεργασία με την αλγερινή κρατική εταιρεία καπνού – σιγαρέτων και της αλγερο-ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής εταιρείας FINALEP. Πιο πρόσφατη είναι η σύσταση μικτής επιχείρησης συλλογής και επεξεργασίας μεταχειρισμένων λαδιών και λιπαντικών,

υπό την επωνυμία Amor Green Investment, από την εταιρεία **Green Oil** σε συνεργασία με αλγερινούς εταίρους.

Στην Αλγερία εκπροσωπούνται επίσης, με διαφορετικές μορφές μόνιμης εγκατάστασης, οι εξής ελληνικές εταιρείες:

- α. METKA- Διατηρεί Γραφείο - Αντιπροσωπεία στο Αλγέρι. Την τελευταία τριετία έχει αναλάβει για λογαριασμό της κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού SONEGAS την υλοποίηση 5 σημαντικών έργων κατασκευής ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών και μονάδων, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 600 εκατ. ευρώ.
- β.- SABO S.A. Διατηρεί Γραφείο-Αντιπροσωπεία στο Αλγέρι. Δραστηριοποιείται στην κατασκευή μηχανολογικού εξοπλισμού για εργοστάσια κεραμοποιίας και τούβλων.
- γ.- Αλέξανδρος Μιχαηλίδης Έχει δημιουργήσει μεικτή εταιρεία καλλιέργειας-παραγωγής καπνών σε σύμπραξη με τις Αλγερινές εταιρείες "Société Nationale des Tabacs et Allumettes" και "Finalep".
- δ.- NAFMAR ALGERIE- Έχει ως αντικείμενο το εμπόριο και ειδικεύεται στην εισαγωγή δομικών υλικών από Ελλάδα.
- ε.- HALCOM Δραστηριοποιείται στον τομέα οικιακού εξοπλισμού, κλιματιστικών, και προϊόντων αλουμινίου
- ζ.- THERMOCLIMA - Εισαγωγική εταιρεία που ασχολείται με εμπόριο ειδών θέρμανσης-κλιματισμού

Επιπρόσθετα, εκτός από τις προαναφερθείσες εταιρείες, ορισμένες μεγάλες εξαγωγικές επιχειρήσεις όπως ΣΙΔΕΝΟΡ, Χαλυβουργία Ελλάδος, Σωληνουργία Κορίνθου, ΤΙΤΑΝ, διατηρούν μόνιμους εμπορικούς αντιπροσώπους και έχουν αναπτύξει αξιόλογα εμπορικά δίκτυα στην αλγερινή αγορά.

Γ) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ

1. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΜΑΣ

Μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου και την αποκατάσταση της πολιτικής σταθερότητας το 1999-2000, η Αλγερία γνώρισε μία **15ετία ανοικοδόμησης, οικονομικής ανάπτυξης, και σημαντικής βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου.** Εκμεταλλευόμενη τις υψηλές τιμές των υδρογονανθράκων στη διεθνή αγορά, η Αλγερία συσσώρευσε υψηλά συναλλαγματικά αποθέματα (193 δισ. δολάρια το 2013) και χρηματοδότησε μεγάλα έργα υποδομής. Την περίοδο 2000-2014, τα

έσοδα από εξαγωγές φυσικού αερίου και πετρελαίου ξεπέρασαν τα **700 δις. δολ.**, ενώ το κατά κεφαλή εισόδημα διπλασιάστηκε.

Όπως είναι ευνόητο, την περίοδο της οικονομικής άνθησης, παρά την επιβολή αυστηρών περιορισμών από την εγχώρια νομοθεσία (και ιδιαίτερα της υποχρέωσης ίδρυσης μικτών επιχειρήσεων με βάση τον κανόνα 51-49% υπέρ του αλγερινού εταίρου), εκατοντάδες ξένες επιχειρήσεις από όλους τους τομείς επιδόθηκαν σε έναν ανελέητο ανταγωνισμό προκειμένου να καρπωθούν ένα μέρος από την τεράστια πίτα των πετροδολαρίων και να αποσπάσουν ένα μερίδιο από την πολλά υποσχόμενη τότε αλγερινή αγορά.

Στη φάση εκείνη, η συντριπτική πλειοψηφία ακόμα και των εξωστρεφών ελληνικών επιχειρήσεων ολιγόρησε ή αδιαφόρησε, προτιμώντας να δραστηριοποιηθεί πρωτίστως στην εσωτερική κατ' αρχήν αγορά, ή σε θεωρούμενες γνώριμες ή περισσότερο ασφαλείς χώρες των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής.

Ακόμα και στον κατασκευαστικό κλάδο, όπου υπάρχουν μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις και γραφεία μελετών με υψηλή τεχνογνωσία και πολυετή διεθνή εμπειρία, δεν κατέστη δυνατό, πλην μεμονωμένων εξαιρέσεων, παρά τις έντονες και επίμονες προσπάθειες του Γραφείου μας, να τις ευαισθητοποιήσουμε στην προοπτική διεκδίκησης και ανάληψης έργων στην Αλγερία, η οποία υλοποιούσε την περίοδο εκείνη το μεγαλύτερο πρόγραμμα δημοσίων έργων και κατασκευής υποδομών σε όλη τη λεκάνη της Μεσογείου.

Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, ότι οι λίγες ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες ανέλαβαν την περίοδο εκείνη συγκροτημένες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, εδραίωσαν την παρουσία τους στην εδώ αγορά, η οποία αντιπροσωπεύει σήμερα μεγάλο μέρος του κύκλου εργασιών τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εταιρεία METKA η οποία κατασκεύασε ηλεκτροπαραγωγικούς σταθμούς και κινητές μονάδες για λογαριασμό της κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού SONELGAZ, πραγματοποιώντας την τελευταία 5ετία πωλήσεις άνω των 600 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, η εταιρεία SABO ανέλαβε από το 2011 το εξοπλισμό 17 εργοστασίων τουβλοποιίας και κεραμοποιίας, με την Αλγερία να αντιπροσωπεύει πάνω από το ήμισυ των συνολικών της πωλήσεων. Ανάλογες επιδόσεις είχαν και άλλες σημαντικές ελληνικές επιχειρήσεις (TITAN, Σωληνουργία Κορίνθου, Ελληνικά Καλώδια, Χαλκόρ) που πραγματοποίησαν πωλήσεις εκατοντάδων εκατ. ευρώ στην αλγερινή αγορά.

Όπως αναλύσαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, οι εμπορικές ανταλλαγές Ελλάδας Αλγερίας παρουσίασαν σημαντικές διακυμάνσεις την τελευταία δεκαετία. Οι ελληνικές εξαγωγές και ο όγκος διμερούς εμπορίου κατέγραψαν ένα peak την περίοδο 2012-2013 (φθάνοντας τα **395 εκατ. ευρώ το 2012 και τα 352 εκατ. το 2013**) όταν λόγω της μεγάλης ύφεσης οι μεγάλες ελληνικές χαλυβουργίες και επιχειρήσεις δομικών υλικών είδαν την εσωτερική αγορά να καταρρέει και στράφηκαν στην ραγδαία αναπτυσσόμενη τότε αλγερινή αγορά. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις οι έλληνες παραγωγοί επέλεξαν να μειώσουν τα περιθώρια

κέρδους ή και να πωλήσουν στην Αλγερία σε τιμή κόστους, προκειμένου να αποφύγουν την μείωση της παραγωγικής τους δυναμικότητας και να διαθέσουν τα συσσωρευμένα αποθέματα.

Έκτοτε, οι εξαγωγές μας επανήλθαν σε φυσιολογικά επίπεδα, καταγράφοντας δυστυχώς **πτωτική τάση σε 283 εκατ. ευρώ το 2014 και σε 196 εκατ. το 2015.**

Δύο καθοριστικοί παράγοντες συνέβαλαν στην παρατηρούμενη κάμψη των εξαγωγών μας. Ο πρώτος ανάγεται στην απότομη πτώση, από τα μέσα του 2014, των τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου στις διεθνείς αγορές, που οδήγησε σε πάγωμα όλων των νέων δημοσίων έργων, τα οποία δεν έχουν ακόμα εισέλθει στο στάδιο της υλοποίησης, και σε **ύφεση στον κατασκευαστικό τομέα.**

Ένα δεύτερο σημαντικό πλήγμα για τις εξαγωγές μας, αποτέλεσε η επιβολή ποσοτικών περιορισμών με την καθιέρωση από 1-1-2016 συστήματος **αδειών εισαγωγής** σε ορισμένα ευαίσθητα προϊόντα τα οποία επηρεάζουν υπέρμετρα το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας.

Ατυχώς, δύο από τα τρία πρώτα προϊόντα στα οποία επεβλήθη καθεστώς αδειών εισαγωγής (ράβδοι από σίδηρο και τσιμέντο) συγκαταλέγονται διαχρονικά στα σημαντικότερα εξαγωγικά μας προϊόντα προς την Αλγερία (αθροιστικά, τα δύο αυτά προϊόντα αντιπροσωπεύουν πάνω από το 20% των εξαγωγών μας, ενώ, για παράδειγμα το 2011 οι εξαγωγές σιδηροπλισμού σκυροδέματος κάλυπταν πάνω από το ήμισυ των εδώ εξαγωγών μας).

Ως αποτέλεσμα οι εξαγωγές μας μειώθηκαν από **94 εκατ. ευρώ** το πρώτο εξάμηνο του 2015 **σε 80 εκατ. ευρώ** το **αντίστοιχο εξάμηνο** του τρέχοντος έτους.

Κυριότερος ανασχετικός παράγοντας στην περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών μας είναι ο **χαμηλός βαθμός διαφοροποίησης** και η υπερβολική εξάρτηση από ένα μικρό σχετικά αριθμό προϊόντων. Εφεξής, πρωταρχική προϋπόθεση για μία διατηρήσιμη αύξηση των εξαγωγών μας και την εξασφάλιση σταθερών εμπορικών ροών αποτελεί η διεύρυνση του φάσματος των εξαγομένων προϊόντων.

Ωστόσο, για να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος θα πρέπει να υπερπηδηθούν ορισμένα αντικειμενικά εμπόδια. Κατά πρώτον, οι αλγερινοί εισαγωγείς - που αποτελούν τον πυρήνα της επιχειρηματικής κοινότητας (αφού ασκούν την πλέον επικερδή επιχειρηματική δραστηριότητα), συγκροτούν ισχυρότατο λόμπυ και συνδέονται συχνά με υψηλά ιστάμενους κρατικούς αξιωματούχους- δεν γνωρίζουν τα ελληνικά προϊόντα και δεν έχουν αναπτύξει διασυνδέσεις με την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα.

Επιπλέον, το αλγερινό καταναλωτικό κοινό δεν είναι εξοικειωμένο με τα ελληνικά προϊόντα, στον τομέα π.χ. των ειδών διατροφής ή των ειδών οικιακού εξοπλισμού, σε αντίθεση με ομοειδή προϊόντα γαλλικής, ισπανικής ή ιταλικής προέλευσης. Βασικά μας εξαγωγικά καταναλωτικά προϊόντα όπως γιαούρτι, τυριά, ελιές, μέλι είναι παντελώς σχεδόν άγνωστα στο μέσο αλγερινό καταναλωτή.

Η εικόνα της Ελλάδας στο μέσο αλγερινό παραπέμπει σε έναν διεθνή τουριστικό προορισμό και σε μία χώρα με μεγάλη ιστορική και πολιτιστική παράδοση και όχι σε μία σύγχρονη, αναπτυγμένη βιομηχανική χώρα.

Από την άλλη πλευρά, εξίσου αληθές είναι ότι, αντίθετα από ότι συμβαίνει με χώρες όπως η Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία και Πορτογαλία που αντιμετωπίζουν την Αλγερία ως **στρατηγικό τους εταίρο**, οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις, ακόμα και όσες διαθέτουν έντονο εξαγωγικό προσανατολισμό, δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένες με την αλγερινή αγορά.

Πράγματι, οι έλληνες επιχειρηματίες, υπακούοντας σε ένα είδος **γεωγραφικού ντετερμινισμού**, στρέφουν κατά κανόνα τη προσοχή τους και θεωρούν ως φυσικό τους χώρο - πέρα από τη βαλκανική ενδοχώρα και τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. - τις χώρες της Αν. Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, ακόμα και όταν πλήττονται από πολιτική αστάθεια και αναταραχές. Επιπρόσθετα, η αποκλειστική σχεδόν χρήση της γαλλικής και αραβικής, αποτελεί, εξ αντικειμένου, ένα πρόσθετο εμπόδιο.

Εντούτοις, η μεγάλη οικονομική κρίση των τελευταίων ετών αλλάζει, ως ένα βαθμό, τα δεδομένα στον τομέα αυτό. Όπως διαπιστώνεται από τα αιτήματα ελληνικών εταιρειών που περιήλθαν στο Γραφείο μας, η συρρίκνωση της εσωτερικής αγοράς ώθησε, την τελευταία ιδιαίτερα τριετία, πολλές ελληνικές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε κλάδους που επλήγησαν σκληρά από την πολυετή ύφεση, να στραφούν σε νέες αγορές και να αναζητήσουν καινούργιες ευκαιρίες τοποθέτησης των προϊόντων τους.

Με δεδομένο τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό για την απόκτηση και εδραίωση μεριδίων στην αλγερινή αγορά, οι ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να πάνε να αντιμετωπίζουν την Αλγερία σαν μία ευκαιριακή αγορά και να καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια για την ανάπτυξη εμπορικών δικτύων, προσωπικών επαφών και επιχειρηματικών συνεργασιών.

2. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

Η Πρεσβεία και το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίου κατέβαλαν συστηματική προσπάθεια και ανέλαβαν σημαντικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της ελληνο-αλγερινής επιχειρηματικής συνεργασίας. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά την τελευταία διετία, έλαβαν χώρα:

- επίσκεψη στην Αλγερία του τότε αρμόδιου για θέματα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων Υφυπουργού κ. Δ. Κούρκουλα
- φόρουμ ελληνο-αλγερινής επιχειρηματικής συνεργασίας στο Αλγέρι με συμμετοχή 19 ελληνικών επιχειρήσεων (Νοέμβριος 2014)

- συμφωνία μεταξύ ΣΕΒ και Ένωσης Αλγερινών Επιμελητηρίων για τη σύσταση μικτού ελληνο-αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου
- επιλογή της Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας στη 12^η Διεθνή Εκθεση Δημοσίων Έργων
- επίσημη επίσκεψη στην Αλγερία του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, συνοδευόμενου από τον τότε Υπουργό Ενέργειας και τους τότε Υφυπουργούς Εξωτερικών και Ανάπτυξης (Δεκέμβριος 2014)
- επιχειρηματική αποστολή με συμμετοχή 12 ελληνικών εταιρειών επί ευκαιρία της ανωτέρω επίσημης επίσκεψης
- επίσκεψη, για πρώτη φορά, αλγερινής επιχειρηματικής αποστολής στην Αθήνα τον Μάρτιο 2015, η οποία συναντήθηκε με ΑΝΥΠΕΞ, κ. Ε. Τσακαλώτο.

Η ανωτέρω επίσκεψη αλγερινής επιχειρηματικής αποστολής στην Αθήνα πραγματοποιήθηκε από 8 έως 11 Μαρτίου, με πρωτοβουλία του Ελληνο-Αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, σε συνεργασία με τον ΣΕΒ και την Αλγερινή Ένωση Επιμελητηρίων (CACI).

Επικεφαλής της επιχειρηματικής αποστολής ήταν ο Πρόεδρος, από αλγερινής πλευράς, του Ελληνο-Αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου κ. Α. Taieb-Ezzraimi, ιδρυτής του ομίλου SIM/SPA, ενός εκ των μεγαλύτερων ιδιωτικών επιχειρηματικών ομίλων στην Αλγερία. Συμμετείχαν, επίσης, ο Γ.Γ. του Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (ANDI) κ. Κ. Djouada και εκπρόσωποι 8 αλγερινών επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται στους κλάδους ειδών διατροφής, υλικών συσκευασίας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μηχανολογικού εξοπλισμού και φαρμακευτικών προϊόντων.

Οι αλγερινοί επιχειρηματίες πραγματοποίησαν επισκέψεις, ανά κλάδο ενδιαφέροντος, σε παραγωγικές μονάδες και επιχειρήσεις και είχαν την ευκαιρία να συναντήσουν διεθυντικά στελέχη μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων (Γιώτης, Τοίμη, Polycor, Famar, ΕΜΕΚ, ΕΛΒΑΛ κ.). Το σχετικό πρόγραμμα καταρτίστηκε από τον ΣΕΒ, σε συνεργασία με το CACI και τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.

Στις 10 Μαρτίου ο Πρόεδρος του Επιχειρηματικού Συμβουλίου κ. Taieb Ezzraimi, συνοδευόμενος από τον Πρέσβη της Αλγερίας στην Ελλάδα κ. T. Sallaouandji, συναντήθηκε με τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο.

Στη συνέχεια, μετά τη συνάντηση του Επιχειρηματικού Συμβουλίου, η αλγερινή αποστολή έλαβε μέρος σε ενημερωτική Ημερίδα για την Αλγερία στην έδρα του ΣΕΒ, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι περισσότερων από 100 ελληνικών επιχειρήσεων. Στην εκδήλωση έλαβαν το λόγο οι δύο συμπρόεδροι του Επιχειρηματικού Συμβουλίου, ο ειδικός σύμβουλος Διεθνών Δράσεων του ΣΕΒ πρέσβης ε.τ. κ. Η. Κλής καθώς και ο Πρέσβης της Αλγερίας στην Ελλάδα. Ακολούθησε αναλυτική παρουσίαση του ισχύοντος επενδυτικού καθεστώτος στην Αλγερία από τον ΓΓ. ANDI, καθώς και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην

Αλγερία και των δυνατοτήτων επιχειρηματικής συνεργασίας από τον προϊστάμενο του Γραφείου ΟΕΥ Αλγερίου. Στη συνέχεια, ακολούθησαν παρεμβάσεις εκπροσώπων ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Αλγερία (ΜΕΤΚΑ, ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ, CCC, Blue- Comot) και συζήτηση με συμμετοχή των παρισταμένων.

Η συμμετοχή μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων στις ανωτέρω εκδηλώσεις αντανακλά, αναμφισβήτητα, το έντονο ενδιαφέρον που υπάρχει στους κόλπους της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας για ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στην Αλγερία. Πράγματι, στο πλαίσιο του διμερούς Επιχειρηματικού Συμβουλίου, εκφράστηκε η κοινή θέληση των δύο πλευρών να αξιοποιήσουν το θετικό momentum που δημιουργήθηκε με τις ανωτέρω πρωτοβουλίες, ώστε να δοθεί περαιτέρω ώθηση στη διμερή οικονομική και επιχειρηματική συνεργασία, με τη διοργάνωση μίας νέας ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής στην Αλγερία εντός του 2016.

Το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίου έθεσε, εξ αρχής, ως στόχο προτεραιότητας τον τομέα των **δημοσίων έργων**, κατασκευών και υποδομών και κατέβαλλε συστηματικές προσπάθειες (μέσω της διοργάνωσης στοχευμένων επιχειρηματικών φόρουμ, στενής συνεργασίας με τον ΣΑΤΕ και τακτικής ενημέρωσης των μελών του, επισκέψεων σε αλγερινούς φορείς και οργανισμούς, υποστήριξη και οργάνωση συναντήσεων ελληνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων που επισκέφθηκαν την Αλγερία) για τη δραστηριοποίηση και ενεργό συμμετοχή των ελληνικών τεχνικών και κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εκτεταμένο πρόγραμμα δημοσίων έργων της Αλγερίας.

Ο υπογράφων ανέπτυξε, την τελευταία διετία, συστηματική συνεργασία με τα Υπουργεία Δημοσίων Έργων και Οικισμού της Αλγερίας και τους κρατικούς φορείς εποπτείας και συντονισμού των δημόσιων κατασκευαστικών επιχειρήσεων SGP INDJAB και SGP SINTRA, με σκοπό να προταθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και ειδικές δράσεις για την ανάληψη κατασκευαστικών έργων, υπογραμμίζοντας, σε κάθε ευκαιρία, ότι οι ελληνικές κατασκευαστικές και μελετητικές εταιρείες διαθέτουν διεθνή εμπειρία και αξιόλογη τεχνογνωσία και είναι σε θέση να συνδράμουν, σε συνεργασία με τοπικές εταιρείες, στην υλοποίηση του προγράμματος αυτού.

Υπενθυμίζεται συναφώς ότι ήδη το Νοέμβριο του 2013 διοργανώθηκε, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων ενίσχυσης της εξωστρέφειας του ΥΠΕΞ, στοχευμένη εκδήλωση για την προώθηση της ελληνο-αλγερινής συνεργασίας στον κατασκευαστικό τομέα, με τη συμμετοχή 12 ελληνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων και γραφείων μελετών και πάνω από 100 εκπροσώπων δημοσίων και ιδιωτικών αλγερινών κατασκευαστικών επιχειρήσεων, υπηρεσιακών παραγόντων των Υπουργείων Δημοσίων Έργων και Οικισμού και άλλων δημόσιων φορέων και οργανισμών.

Εξάλλου, το Νοέμβριο του 2014, με την ευκαιρία της επίσκεψης στην Αλγερία του τότε αρμόδιου για θέματα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων

Υφυπουργού κ. Δ. Κούρκουλα το Γραφείο ΟΕΥ και η Πρεσβεία Αλγερίου διοργάνωσαν ένα φόρουμ ελληνο-αλγερινής επιχειρηματικής συνεργασίας στο Αλγέρι με συμμετοχή 19 ελληνικών επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και αρκετών επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου, ενώ παράλληλα υπεγράφη συμφωνία μεταξύ ΣΕΒ και Ένωσης Αλγερινών Επιμελητηρίων για τη σύσταση μικτού ελληνο-αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου.

Επιστέγασμα της προσπάθειας αυτής αποτέλεσε η επιλογή της Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας στη 12η Διεθνή Εκθεση Δημοσίων Έργων, αλλά και η συμμετοχή τεχνικών εταιρειών στην επιχειρηματική αποστολή υψηλού επιπέδου που συνόδευσε τον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατά την επίσημη επίσκεψή του στην Αλγερία στις 6-8 Δεκεμβρίου 2014.

Στην ανωτέρω Εκθεση, που προσελκύει αυξανόμενο κάθε χρόνο ενδιαφέρον μεγάλου αριθμού κατασκευαστικών και τεχνικών εταιρειών, συμμετείχαν 429 συνολικά εταιρείες, εκ των οποίων 212 αλλοδαπές, μεταξύ των οποίων συμμετείχαν, για πρώτη φορά, και 3 ελληνικές εταιρείες. Το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, ως οργανωτής του Salon International des Travaux Publics, διέθεσε χώρο 15 τ.μ. στην Ελλάδα ως τιμώμενη χώρα, στο κεντρικότερο σημείο της Έκθεσης, δίπλα ακριβώς από το επίσημο περίπτερο του Υπουργείου.

Ωστόσο, η παρατηρούμενη έλλειψη ενδιαφέροντος από πλευράς των περισσότερων ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών, τη χρυσή περίοδο της οικονομικής άνθησης και ραγδαίας ανοικοδόμησης (2005-2014), αποδυνάμωσε, αναμφισβήτητα, τις ανωτέρω προσπάθειές μας και δημιούργησε εύλογα ερωτηματικά και αμφιβολίες σε επίσημους συνομιλητές μας αναφορικά με τις μελλοντικές προοπτικές συνεργασίας στον τομέα αυτό με επιχειρήσεις της χώρας μας.

Επιπλέον, το Νοέμβριο του 2015, η αλγερινή κυβέρνηση αποφάσισε τη **μερική αναθεώρηση** του φιλόδοξου προγράμματος δημοσίων έργων και αναβάθμισης των υποδομών (συνολικού προϋπολογισμού 192,6 δις ευρώ για την πενταετία 2015-2019, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων ύψους 100 περίπου δις από το προηγούμενο πενταετές πρόγραμμα 2010-2014) μέσω, ιδιαίτερα, του **παγώματος**, σε πρώτη φάση, **των νέων δημοσίων έργων τα οποία δεν έχουν ακόμα εισέλθει στο στάδιο της υλοποίησης**.

Στη σημερινή συγκυρία, το πάγωμα όλων των δημοσίων έργων που δεν έχουν ακόμα εισέλθει σε φάση υλοποίησης (Νοέμβριος 2015) και η συνακόλουθη ύφεση στον κατασκευαστικό τομέα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι **το momentum στο συγκεκριμένο τομέα έχει πλέον χαθεί**.

Τον Απρίλιο του 2015, η Πρέσβης της Ελλάδας στην Αλγερία, συνοδευόμενη από τον προϊστάμενο του Γραφείου ΟΕΥ, συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της **κρατικής εταιρείας ηλεκτρισμού SONELGAZ** κ. N. Boutarfa καθώς και με τους κκ. A. Boumahra, Γεν. Δ/ντή Βιομηχανικής Ανάπτυξης, A. Boussourdi, Γεν. Δ/ντή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, και S. Moussi, υπεύθυνο Διεθνών Σχέσεων του Ομίλου.

Ο όμιλος SONELGAZ (Société Nationale de l' Electricité et du Gaz) αποτελεί τη δεύτερη – μετά την κρατική εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου SONATRACH – μεγαλύτερη επιχείρηση της Αλγερίας. Διαθέτει 36 θυγατρικές εταιρείες, απασχολεί 72.500 εργαζόμενους και υλοποιεί ένα από τα μεγαλύτερα επενδυτικά προγράμματα παγκοσμίως στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο όμιλος πραγματοποιεί εισαγωγές άνω των 6 δις. δολ., ήτοι πάνω από το 10% των συνολικών εισαγωγών της χώρας, και συνεργάζεται με εκατοντάδες ξένους και αλγερινούς προμηθευτές, παρόχους υπηρεσιών, αναδόχους και υπεργολάβους ευρέως φάσματος έργων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Σκοπός της συνάντησης ήταν να εξεταστούν οι δυνατότητες επέκτασης της συνεργασίας της SONELGAZ με ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο κλάδο.

Η ηγεσία της SONELGAZ αναφέρθηκε με θετικά σχόλια στη συνεργασία με τη METKA, που αποτελεί και τη σημαντικότερη ελληνική εταιρεία η οποία, από το 2011, δραστηριοποιείται ενεργά στην Αλγερία, έχοντας ήδη αναλάβει την υλοποίηση 5 σημαντικών έργων κατασκευής ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών και κινητών μονάδων, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 600 εκατ. ευρώ, τα τρία εκ των οποίων έχουν ήδη παραδοθεί και τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

Στο επίκεντρο των συνομιλιών τέθηκε, επίσης, το αίτημα της Σωληνουργίας Κορίνθου για αποδοχή στις προδιαγραφές των μειοδοτικών διαγωνισμών της SONELGAZ δικτύων αγωγών χαλυβδοσωλήνων HFI (διαδικασία υψίσυχνης συγκόλλησης). Πρόκειται για ζήτημα μεγάλης εμβέλειας, δεδομένου ότι το δεκαετές πρόγραμμα 2013 - 2023 ανάπτυξης υποδομών της SONELGAZ προβλέπει την κατασκευή 11.000 χλμ αγωγών χαλυβδοσωλήνων, ενώ έχουν ήδη εγκριθεί έργα κατασκευής αγωγών 7.000 χλμ και αναμένεται στο προσεχές διάστημα η προκήρυξη των αντίστοιχων διεθνών διαγωνισμών.

Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίσαμε, ότι η Σωληνουργία Κορίνθου – μέλος της ΒΙΟΧΑΛΚΟ, του μεγαλύτερου βιομηχανικού ομίλου στην Ελλάδα – συγκαταλέγεται στις σημαντικότερες εξαγωγικές μας βιομηχανίες στην Αλγερία, όπου έχει ήδη αναλάβει σημαντικά έργα κατασκευής αγωγών φυσικού αερίου, αξίας άνω των 200 εκατ. ευρώ, για λογαριασμό της SONATRACH αλλά και μεγάλων πολυεθνικών ομίλων πετρελαιοειδών.

3. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Όπως ήδη αναφέραμε, το Νοέμβριο του 2014, στο πλαίσιο της επίσκεψης στην Αλγερία του τότε αρμόδιου Υφυπουργού για θέματα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων κ. Δ. Κούρκουλα, και με την ευκαιρία της διοργάνωσης από το Γραφείο ΟΕΥ Αλγερίας φόρουμ για την προώθηση της ελληνο-αλγερινής επιχειρηματικής συνεργασίας, στις 5 Νοεμβρίου 2014, ο ΣΕΒ και το ΕΒΕ Αλγερίας υπέγραψαν,

κατόπιν μακράς προσπάθειας του Γραφείου μας και της εδώ Πρεσβείας, Συμφωνία για τη σύσταση μικτού Επιχειρηματικού Συμβουλίου.

Το εν λόγω Συμβούλιο, το οποίο προεδρεύουν ο κ. Α. Μπελές, πρόεδρος του ομίλου Νηρεός, από ελληνικής πλευράς, και ο κ. Α. Taieb-Ezzraimi, πρόεδρος του ομίλου SIM (ενός εκ των μεγαλύτερων ιδιωτικών ομίλων της Αλγερίας που επικεντρώνεται στον τομέα των τροφίμων), από αλγερινής πλευράς, και στο οποίο συμμετέχουν ως ιδρυτικά μέλη μεγάλες ελληνικές και αλγερινές επιχειρήσεις, επιδιώκεται να αποτελέσει το όχημα για την ανάπτυξη επιχειρηματικών επαφών και συνεργασιών και την ενεργό συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στο πρόγραμμα δημοσίων έργων και οικονομικής ανάπτυξης της Αλγερίας.

Εκτοτε, το **ελληνο-αλγερινό Επιχειρηματικό Συμβούλιο** δραστηριοποιήθηκε ενεργά και συμμετείχε, ιδιαίτερα, στην επιτυχή διοργάνωση ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής υψηλού επιπέδου, με την ευκαιρία της επίσημης επίσκεψης στην Αλγερία του τότε Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κ. Παπούλια, στις 6-8 Δεκεμβρίου 2014. Συνέβαλε, επίσης, καθοριστικά στη διοργάνωση αντίστοιχης αλγερινής επιχειρηματικής αποστολής στην Αθήνα, στις 8-11 Μαρτίου 2015, συνοδευόμενης από τον υπογράφοντα, η οποία συναντήθηκε με τον τότε αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών κ. Ε. Τσακαλώτο, συμμετείχε σε ενημερωτική **ημερίδα για την Αλγερία στην έδρα του ΣΕΒ**, και επισκέφθηκε τις παραγωγικές εγκαταστάσεις αρκετών ελληνικών επιχειρήσεων.

Κατά την επίσκεψη της αλγερινής αποστολής στην Αθήνα συμφωνήθηκε και τέθηκε από τα δύο μέρη ως στόχος η διοργάνωση νέας ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής στην Αλγερία το 2016. Ο τότε αρμόδιος συντονιστής Διεθνών Δραστηριοτήτων του ΣΕΒ είχε μάλιστα προβεί, σε συνεργασία με το Γραφείο μας, στην αναγκαία προεργασία και ειδικότερα στην επιλογή κλάδων και τομέων προτεραιότητας, καθώς και δυνητικά ενδιαφερομένων να συμμετάσχουν ελληνικών εταιρειών.

Σε συνέχεια εσωτερικών εξελίξεων στις δύο χώρες και της αναδιάρθρωσης του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων του ΣΕΒ, η προγραμματιζόμενη επιχειρηματική αποστολή αναβλήθηκε, ενώ το διμερές Επιχειρηματικό Συμβούλιο προσωρινά **αδρανοποιήθηκε**.

Άποψή μας είναι, ότι στη σημερινή συγκυρία όπου αποτελεί επιτακτική προτεραιότητα η ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να δοθεί, από πλευράς ΣΕΒ, η αναγκαία ώθηση για την **επανεργοποίηση** του ελληνο-αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου και τη διοργάνωση, σε συνεργασία με τους υπευθύνους του ΕΒΕ Αλγερίας, ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής εντός του 2017.

Με δεδομένο τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό για την απόκτηση και εδραίωση μεριδίων στην αλγερινή αγορά, οι ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να πάνε να αντιμετωπίσουν την Αλγερία σαν μία ευκαιριακή αγορά και να καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια για την

ανάπτυξη εμπορικών δικτύων, προσωπικών επαφών και επιχειρηματικών συνεργασιών.

Προκειμένου να υπάρξει βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης των ελληνικών επιχειρήσεων στη συγκεκριμένη χώρα, θεωρούμε ότι είναι χρήσιμη η υιοθέτηση μίας σειράς ενεργειών όπως:

α.- Η οργάνωση επιχειρηματικών αποστολών, υπό την αιγίδα του Ελληνο-Αλγερινού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, των οποίων θα ηγείται υψηλά ιστάμενο πολιτικό πρόσωπο (συνηθέστατη πρακτική άλλων χωρών). Η σύγκληση εντός του επομένου έτους Μικτής Διυπουργικής Επιτροπής, όπου θα πρέπει να περιληφθούν και εξεταστούν και όλοι οι προαναφερθέντες τομείς προτεραιότητας, με παράλληλη διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής, αναμένεται να δώσει σημαντική ώθηση, δεδομένης και της επιρροής που ασκεί το κράτος στην αλγερινή οικονομία, στη διεύρυνση της οικονομικής συνεργασίας των δύο χωρών.

β.- Η συμμετοχή της Ελλάδας, μέσω της Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου, σε ορισμένες σημαντικές διεθνείς εκθέσεις που πραγματοποιούνται στο Αλγέρι, ήτοι:

- BATIMATEC (Δ.Ε. κατασκευών, δομικών υλικών και δημοσίων έργων),
- Δ.Ε Τροφίμων DJAZAGRO
- Salon International des Energies Renouvelables et de la Maitrise d' Energie (Δ.Ε. για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας),
- Δ.Ε Φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων

γ.- Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου με την υπογραφή συμφωνίας για την αποφυγή διπλής φορολογίας.

δ.- Δημιουργία φορέα για την παροχή τραπεζικών εγγυήσεων σε ελληνικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στην Αλγερία.

ε.- Διοργάνωση υπό την αιγίδα του ΣΕΠΕ επιχειρηματικής αποστολής ελληνικών εταιρειών που ειδικεύονται σε τεχνολογίες επικοινωνιών και πληροφορικής προκειμένου να υπάρξουν συναντήσεις με Αναπληρώτρια Υπουργό ICT και άλλους κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς και να διερευνηθεί η δυνατότητα υλοποίησης συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων.

στ.-Προτείνεται επίσης να εξεταστεί ο προγραμματισμός επίσκεψης στην Αλγερία του αρμόδιου Υφυπουργού ή του Γενικού Γραμματέα ΔΟΣ, συνοδευόμενου από υπευθύνους των μεγαλύτερων ελληνικών κατασκευαστικών ομίλων καθώς και εκπροσώπους του ΣΑΤΕ και του ΣΕΓΜΑ, των φορέων δηλαδή που εκπροσωπούν τους μεγάλους κατασκευαστικούς όμιλους και τα γραφεία τεχνικών μελετών.

ζ.- Ευκαίιο θα ήταν ακόμα να διερευνηθεί η δυνατότητα πρόσκλησης στην Ελλάδα ανώτατων υπηρεσιακών παραγόντων του αλγερινού Υπουργείου Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Οικισμού και άλλων συναφών κρατικών

φορέων, οι οποίοι έχουν καθοριστικό λόγο στον προγραμματισμό, τη δημοπράτηση και διαχείριση των έργων.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις και εταιρείες που συμμετέχουν σε διεθνείς μειοδοτικούς διαγωνισμούς στην Αλγερία είναι η αδυναμία εξασφάλισης επαρκών **τραπεζικών εγγυήσεων** (συμμετοχής σε διαγωνισμό, καλής εκτέλεσης του έργου). Από το 2010, μετά την εκδήλωση σοβαρής οικονομικής κρίσης στη χώρα μας, οι αλγερινές νομισματικές αρχές δεν αποδέχονται τραπεζικές εγγυήσεις από ελληνικές τράπεζες και ζητούν κατάθεση εγγύησης από μεγάλες διεθνείς τράπεζες «πρώτης τάξεως».

Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό, οι ελληνικές επιχειρήσεις προσέφυγαν σε τραπεζική μεσολάβηση διεθνών τραπεζών ώστε οι εγγυήσεις από ελληνικές τράπεζες να γίνουν αποδεκτές από τα αλγερινά τραπεζικά ιδρύματα ή σε άνοιγμα πιστωτικών γραμμών από αναγνωρισμένους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οίκους.

Οι ελληνικές κατασκευαστικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να διεκδικήσουν σημαντικό μερίδιο από τα υπό εκτέλεση έργα και τις διευρυνόμενες εισαγωγές πάσης φύσεως αγαθών, εξακολουθούν να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, αφενός λόγω των γνωστών δυσκολιών εξασφάλισης των απαιτούμενων τραπεζικών εγγυήσεων, αφετέρου εξαιτίας της μη ύπαρξης **Διμερούς Συμφωνίας για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας**.

Επισημαίνεται ότι πολλές ευρωπαϊκές αλλά και τρίτες χώρες έχουν ήδη συνάψει ανάλογες Συμφωνίες ή διαπραγματεύονται την υπογραφή τους (πρόσφατο παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο). Η αλγερινή κυβέρνηση είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στο ζήτημα αυτό, εφόσον επιδιώκει συστηματικά τη διαφοροποίηση των εμπορικών της εταιρών και εκλαμβάνει, εύλογα, κάθε σχετική πρωτοβουλία ως έμπρακτη εκδήλωση ενδιαφέροντος για διεύρυνση της οικονομικής και επιχειρηματικής συνεργασίας με έναν αυξανόμενο αριθμό χωρών.

Η διαπραγμάτευση και υπογραφή διμερούς φορολογικής Συμφωνίας Ελλάδας-Αλγερίας θα αποκαθιστούσε την ίση φορολογική μεταχείριση μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων προερχόμενων από χώρες που έχουν υπογράψει παρόμοια Συμφωνία, παρέχοντας παράλληλα ασφάλεια δικαίου και διαφάνεια των συναλλαγών.

Εξάλλου, όπως διαπιστώσαμε και από συνομιλίες μας με επιχειρηματικούς παράγοντες, η μη ύπαρξη ανάλογης Συμφωνίας ώθησε αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Αλγερία να χρησιμοποιήσουν ως όχημα θυγατρικές τους σε τρίτες χώρες, ώστε να αποφύγουν τις δυσμενείς επιπτώσεις τυχόν διπλής φορολόγησής τους, με συνέπεια να υπάρχει πρόσθετη απώλεια εσόδων από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Προαναφέρθηκε η πλήρης σχεδόν απουσία καταναλωτικών αγαθών και **τροφίμων** στον πίνακα εξαγωγών της χώρας μας στην Αλγερία. Προκειμένου να

υπάρξει βελτίωση της πρόσβασης των αγροτικών μας προϊόντων και ειδών διατροφής στην Αλγερία, θεωρούμε ότι ενδείκνυται η υιοθέτηση μίας σειράς ενεργειών όπως:

α.- Η οργάνωση επιχειρηματικών αποστολών στον κλάδο τροφίμων με συμμετοχή σημαντικών ελληνικών επιχειρήσεων (συνηθέστατη πρακτική άλλων χωρών).

β.- Η συμμετοχή της Ελλάδας, μέσω της Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου, στη Διεθνή Εκθεση Τροφίμων DJAZAGRO που πραγματοποιείται κάθε έτος στο Αλγέρι.

γ.- Πρόσκληση στην Ελλάδα εκπροσώπων μεγάλων εταιρειών εισαγωγής-διανομής τροφίμων της Αλγερίας από επιχειρηματικούς φορείς του κλάδου τροφίμων.

δ.- Διοργάνωση εβδομάδας ελληνικών προϊόντων και ελληνικής γαστρονομίας σε μεγάλο ξενοδοχείο ή στο υπερσύγχρονο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο του Αλγερίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Εκθεσιακές εκδηλώσεις

Πολλές εκθεσιακές εκδηλώσεις, ακόμα και διεθνούς εμβέλειας, οργανώνονται ετησίως τόσο στο Αλγέρι, όσο και σε άλλες πόλεις της χώρας. Ανάμεσα στις σημαντικότερες εκθέσεις, σε τομείς αυξημένου ελληνικού ενδιαφέροντος, συγκαταλέγονται οι ακόλουθες :

- BATIMATEC (Δ.Ε. κατασκευών, δομικών υλικών και δημοσίων έργων)
- Δ.Ε Τροφίμων DJAZAGRO
- Salon International des Energies Renouvelables et de la Maitrise d' Energie (Δ.Ε. για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) .
- Δ.Ε Φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων

Σημαντική εμβέλεια έχει επίσης η Διεθνής Εκθεση Αλγερίου που είναι γενικού περιεχομένου και πραγματοποιείται μεταξύ Μαΐου- Ιουνίου εκάστου έτους

SAFEX

الشركة الجزائرية للمعارض والتصدير

PROGRAMME DES MANIFESTATIONS 2016

MANIFESTATIONS		ORGANISATEURS	DATES	PAVILLONS
JANVIER	3 ^{ème} Salon International des Expertises pour le domaine hospitalier "Al Moustachfa"	ALCODEV	13 - 16	Concorde
	1 ^{er} Mega Solderie	ALCODEV	19 Jan - 2 Fev	Concorde
	2 ^{ème} Salon International de l'événementiel "EVENT EXPO"	WTCA	26 - 28	Saoura
FEBRIER	13 ^{ème} Salon International des équipements, des technologies et des services de l'eau et de l'environnement. "SIEE Pollutec"	SYMBIOSE	1 - 4	Concorde - Casbah
	CHOCOLAT ET CONFISERIE	OKAT ISMAHANE	11 - 15	Saoura
	3 ^{ème} Salon International des Transports, de la Logistique et de la Mobilité "Algeria Infrastructure"	SYMBIOSE	15 - 18	Concorde
	Nouvelle tendances d'habitat	EXPOMEDIA	16 - 20	Casbah
	11 ^{ème} Salon International de la Pharmacie et de la parapharmacie -SIPHAL-	ESPRIT OUVER	18 - 20	Union
	DENTAL EXPO	COMEVENT	24 - 27	Gourara
	Salon International de la Cosmetique	ABYSSE	25 - 29	Saoura
	Salon International de l'Environnement, Traitement et Recyclage.	UNIDESIGN	28 Fév - 1 Mar	Ahaggar
	EQUIP AUTO ALGERIA	PROMOSALONS ALGERIE	29 Fév - 3 Mar	Concorde
	MARS	12 ^{ème} Salon de la femme -EVE- DOMESTICA	WTCA	3 - 8
Salon International de l'Automobile		COMEVENT	16 - 19	Bahdja
Salon International de l'Enfant		SAFEX	17 - 26	Ahaggar, Casbah, Concorde, Gourara, Union, Saoura
6 ^{ème} Salon National de l'Emploi "SALEM"		CH VISUAL ORBITE	28 Mars - 2 Avril	Bahdja
2 ^{ème} Carrefour de la PME		ANEM	3 - 9	Concorde - Casbah
5 ^{ème} Salon International de l'impression et de l'Emballage en Algérie -PRINTPACK -		MANAHO INTERNATIONAL	4 - 7	Essahel
12 ^{ème} Salon International de l'Equipeement Hospitalier et Médical "SIEHM"		FAIRTRADE	5 - 7	Union
25 ^{ème} Salon international de l'informatique, de la bureautique et de la communication "SICOM"		COMEVENT	6 - 9	Ahaggar
DJAZAGRO		SAFEX / MIRA	12 - 18	Union, Saoura
2 ^{ème} Salon International des Equipements pour le Commerce "Tijara Equip Expo"		COMEXPOSIUM	18 - 21	Concorde, Casbah, Ahaggar, Gourara
AVRIL	19 ^{ème} Salon International du Bâtiment, des Matériaux de Construction et des Travaux Publics "BATIMATEC"	CACI / SAFEX	18 - 21	Bahdja
	17 ^{ème} Salon International du Tourisme et des voyages "SITEV"	SAFEX/BATIMATEC EXPO	3 - 7	Le Palais
	49 ^{ème} Foire Internationale d'Alger	ONT	15 - 18	Concorde
	1 ^{er} Mega Solderie	SAFEX	28 Mai - 2 Juin	Le Palais
	Salon International du Véhicule Industriel "SIV"	ALCODEV	17 - 31	Bahdja
	Bazaar power & Energy expo et djazair petrochemical and oil gas expo	SAFEX	19 - 22	Concorde - Casbah
	10 ^{ème} Salon Professionnel International de l'Industrie "ALGER INDUSTRIE"	MANAHO INTERNATIONAL	26 - 29	Union
	SIMA-SIPSA	BATIMATEC EXPO	3 - 6	Ahaggar
	Salon International de la Revalorisation et Récupération des Déchets Industriels "REVADE"	EXPOSIMA	4 - 7	Concorde, Casbah, Gourara
	20 ^{ème} Salon International de l'Artisanat Traditionnel "SIAT"	CACI / SAFEX	5 - 8	Bahdja
MAI	10 ^{ème} Salon International de l'Optique et de la Lunetterie "SIOL"	ANAHT	20 - 29	Union, Saoura, Hodna, Djurdjura
	21 ^{ème} Salon international du livre d'alger "SILA"	RH INTERNATIONAL COMMUNICATION	20 - 22	Bahdja
	Salon International du Transport et de la logistique "LOGISTICAL"	F NAGI	28 Oct - 5 Nov	Concorde, Casbah, Ahaggar, Gourara
	14 ^{ème} Salon International des Travaux Publics "SITP"	CACI / MANAHO	23 - 26	Bahdja
	SAMA BEST & ALGERIA	SAFEX / MINISTERE TP	23 - 27	Concorde, Casbah, Ahaggar
	FOOD EXPO	AK EVENTS	23 - 27	Gourara
	6 ^{ème} Salon National de l'Innovation	AK EVENTS	23 - 27	Saoura
	25 ^{ème} Foire de la Production Algérienne	INAIPI	7 - 9	Casbah
	5 ^{ème} Salon des Banques, Assurances et Produits Financiers "EXPOFINANCE"	SAFEX	7 - 13	Concorde
		SAFEX	7 - 13	Concorde

PALAIS DES EXPOSITIONS - PINS MARITIMES - MOHAMMADIA - ALGER - B.P.366-ALLEN OARE

Tél.: (021) 21 01 23 à 30 / 21 01 35/36/37/39 & 40 - fax.: (021) 21 05 40 / 42 / (021) 21 96 00 | Site web : www.nafex.dz / du@nafex.dz / contact@safex.dz

2. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

1. METKA

Tel : 00213 21605209

Mob :00213 667041040

Fax : 00213 21483240

e-mail : Marc.Parent@metka.com

www.metka.com

Contact: Marc Parent

Ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί

2.SABO

Tel: 30 22210 51805 21 86 93 11

Mob : 30 6972 811 876

E-mail: sb_sales@sabo.gr

www.sabo.gr

Personal contact: Δημήτρης Μπιρμπάκος

Μηχανήματα τουβλοποιίας-κεραμοποιίας

3. BLUE DEVELOPMENT

Tel: 00 213 2171 0495

Mob: 00 213 77 52 50 607

GR: 694 433 7045

e-mail: g.badogiannakis@bluedevelopment.co

www.bluedevelopment.co

Contact : Γιώργος Μπαντογιαννάκης

Κατασκευαστικός τομέας

4. HALCOM

Tel: 00 213 23 48 0492

Mob: 00 213 561 427 608

e-mail : poulis@halcom-dz.com

www.halcom-dz.com

Personal contact: Δρ Πύρος Πουλής

Οικιακός εξοπλισμός, κλιματιστικά, προϊόντα αλουμινίου

5. THERMOCLIMA

Tel: 00 213 21 86 15 43

Mob: 00 213 561 65 37 00

e-mail: thermoclima.vente@gmail.com

Personal contact: Θεόδωρος Σκανδαλίδης

Εμπόριο ειδών θέρμανσης-κλιματισμού

6. NAFMAR ALGERIE

Tel : 00213 774516139

Fax : 00213 373161

e-mail : nafmar97@yahoo.fr

Contact : Χρόνης Βυθούλκας

Εμπόριο δομικών υλικών

7. TOP CHEF

Tel :00213 21745858 , 00213 556476382

e-mail :virginia.anastasiadou@gmail.com

Contact : Βιργινία Αναστασιάδου

Σχολή Ζαχαροπλαστικής

8. leaf tobacco a. MICHAILIDES ALGERIA -TABACS D' ORIENT SPA

Tel : 30 2310 524644

e-mail: tobacco@michailides.com

Contact : Αλέξανδρος Μιχαηλίδης

Επεξεργασία φύλλων καπνού

9. GREEN OIL SA

Tel : 30 25510 88760

e-mail :pandazis@hotmail.com

Contact : Κώστας Πανταζής

Συλλογή και επεξεργασία απόβλητων λιπαντικών